

Ordinace PUSSA

Uživatelská příručka

© 2003 ... Ing. Ivo Štolpa, PUSSA software

Ordinace PUSSA

Lékařský program pro DOS

Ing. Ivo Štolpa

Tato příručka je kompletní dokumentace k lékařskému programu Ordinace PUSSA pro operační systém DOS.

Autor si je vědom, že tak rozsáhlý program je velmi obtížné popsat v tak útlé příručce. Nicméně doufá, že následující stránky pomohou začínajícím uživatelům seznámit se s produktem natolik, že budou moci s programem pracovat samostatně.

Ordinace PUSSA

© 2003 ... Ing. Ivo Štolpa, PUSSA software

Tato příručka je chráněna autorským zákonem. Žádná část této příručky nesmí být publikována a šířena žádným způsobem a v žádné podobě - graphicky, electronicky, nebo mechanicky - bez předchozího výslovného souhlasu autora.

Text této příručky neprošel jazykovou úpravou. Autor se předem omlouvá za případné chyby a překlepy a doufá, že i přes to kniha poslouží svému účelu.

Tisk: říjen 2003, Jihlava

Poděkování:

Děkuji všem lidem, kteří se kdy na vývoji tohoto programu podíleli. Ikdyž je program dílem jediného autora, nikdy by nebyl v takové podobě jako dnes bez pomoci těchto lidí. Děkuji Gertu Kötzerovi, že vymyslel PC Fand, děkuji všem pracovníkům firmy Alis, kteří PC Fand po celá ta léta distribuují. Děkuji MUDr. Karlu Přibylovi, že mne kdysi přiměl k vytvoření tohoto programu a děkuji mnoha dalším lékařům, bez jejichž rad a názorů bych nemohl program vyvíjet.

V neposlední řadě děkuji i své ženě, za trpělivost s níž snáší můj počítač, který se stal nedílnou součástí mé osoby.

Obsah

Část I Ordinace PUSSA 6,5 pro DOS	4
Část II Začínáme	6
1 Úvod	6
2 Instalace a spouštění	9
3 První spuštění programu	11
Část III Popis programu	20
.1 Popis obrazovky	20
.2 Kartotéka	24
.3 Karta pacienta	27
.4 Záznamy v kartě pacienta	41
.5 Výkony a PZT v kartě pacienta	51
.6 Recepty	55
.7 Tisk z karty pacienta	58
.8 iZIP	61
.9 Vstup dat	63
10 Archivy	66
11 Přehledy	68
12 Vlastní sestavy	77

13	Vlastní programy	83
14	Číselníky	84
15	Dávky	92
16	Diskety	98
.17	Ostatní	106
Část IV	Přílohy	122
...1	Konfigurační program FandInst	122
...2	Národní prostředí a práce s myší	125
...3	Komunikace programu s uživatelem	127
...4	Datový editor	128
...5	Textový editor	138
Část V	Závěr	146

Část

Ordinace PUSSA 6,5 pro DOS

1 Ordinace PUSSA 6,5 pro DOS

Program Ordinace PUSSA je určen pro soukromá ambulantní zařízení. Umožňuje evidenci pacientů a agend s tím spojených. Evidenci výkonů, léčiv, prostředků zdravotnické techniky a jejich vykazování zdravotním pojišťovám.

Autor programu

**Ing. Ivo Štolpa
PUSSA software
Žižkova 13
586 01 Jihlava**

Spojení

Mobilní telefon a hotline : **602 735 124**
Pevná linka + fax : 567 320 386
E-mail : pussa@pussa.cz
Firemní internetové stránky : <http://www.pussa.cz>
Stránky servisní podpory : <http://www.pussa.cz/ords.html>

Část

Začínáme

2 Začínáme

2.1 Úvod

Stručně o programu

Program slouží pro zefektivnění a zjednodušení práce ambulantního lékaře. Byl vypracován pod vedením zkušených lékařů různých specializací.

Základní charakteristické rysy programu

- zachování dosavadního stylu práce lékaře
- převedení rutinních činností na počítač
- přehlednost a snadnost všech činností
- napojení na zdravotní pojišťovnu pomocí medií
- modulární systém, umožňující napojení dalších modulů (diář, nepravidelná péče, návštěvní služba...)
- plně české prostředí
- možnost práce v síti
- možnost provozu na levnějších PC sestavách
- dostupná cena programu

Program je neustále aktualizován systémem upgrade a update. Rovněž jsou čtvrtletně aktualizovány číselníky VZP.

Programové prostředí

Celý produkt je napsán v relační databázi PC FAND 4.2, která splňuje náročné požadavky uživatele.

Program umožňuje pracovat formou překryvných oken a tím udržet přehlednost a

jednoduchost ovládání. Podpora národního prostředí na obrazovce i klávesnici a ovládání myši je samozřejmostí.

Samostatnou kapitolou je práce programu v PC sítích. Program může spolupracovat se všemi běžnými sítěmi od nejjednodušších "peer to peer" sítí jako NetWare Lite a Lantastic až po Novell NetWare či WidowsNT. Zcela bez problémů pracuje program v sítích s Windows95/98/ME/2000/XP.

Vzhledem k tomu, že instalace programu v PC síti je poměrně složitá a vyžaduje odborné znalosti, doporučujeme obrátit se na odbornou firmu, nejlépe na dodavatele programu. Instalaci a provozu v PC síti je věnována samostatná příručka, kterou obdržíte při zakoupení síťové verze programu.

Minimální a doporučená konfigurace

Minimální konfigurace

- PC 486 DX/66
- 2 MB - 4 MB RAM
- barevný monitor a grafická karta VGA nebo SVGA
- 70 MB volného prostoru na pevném disku
- disketová mechanika 3.5"
- Tiskárna EPSON kompatibilní

Nejedná se o opravdovou minimální konfiguraci, protože program může pracovat i na počítačích AT 286 s 1 MB paměti RAM a svou velikostí postačí i pevný disk 80 MB. Na těchto počítačích však již více čekáte než pracujete a proto naše minimální konfigurace je takové "rozumné" minimum.

Doporučená konfigurace

- PC Pentium 200MHz a vyšší
- 8 MB RAM (spíše 16 MB)

- barevný monitor a SVGA grafická karta
- 850 MB pevný disk (nebo větší)
- disketová mechanika 3.5"
- mechanika CD ROM (není nutná pro program, ale je víceméně standardem)
- Tiskárna EPSON kompatibilní

Dnes však již takovýto počítač jako nový nekoupíte. Běžně prodávané počítače svou výkonností předčí základní potřeby programu. Zpracování velkého objemu dat jako tvorba dávků pro pojišťovny je na těchto počítačích několikanásobně rychlejší.

Jaká tiskárna

Program nejlépe pracuje s jehličkovými tiskárnami kompatibilními se standardem EPSON. Na tiskárnách jiného typu (inkoustové, laserové) nejlépe pracuje na tiskárnách umožňujících tento standard emulovat (inkoustové tiskárny Canon a další). Program však může tisknout i na inkoustových a laserových tiskárnách neemulujících standard EPSON. Odzkoušen je tisk na tiskárnách HP DJ 670, 690, 720. U jiných tiskáren to vyžaduje poněkud obtížnější konfiguraci.

Vždy se však vyžaduje, aby tiskárna "uměla" tisknout česky a to v jakémkoliv kódu (program umí oba). Pro případ, že to vaše tiskárna neumí, existuje možnost háčky a čárky z tisku vypustit.

Pokud máte na počítači operační systém Windows95/98/2000/XP, můžete si u nás zakoupit speciální tiskový manažer, který vám umožní tisknout z našeho programu (ale i z některých jiných) na všech tiskárnách, které tisknou pod systémem Windows. U některých tiskáren (např. HP DJ 400, 420) je to jediné řešení, jak donutit tiskárnu aby tiskla z DOS programu a správně.

Struktura programu

Program (respektive jeho soubory) je rozdělen do osmi podadresářů:

- ARCHIV - obsahuje soubory archivu pacientů i archivu období.
- DATA - obsahuje všechny důležité pracovní soubory.
- PROG - obsahuje programové soubory.
- RTM - obsahuje soubory nesíťového "runtime" PC Fandu 4.0
- RX - obsahuje soubory generátoru "vlastních sestav".
- TEXTY - zde se ukládají texty pořízené integrovaným textovým editorem.
- VZP - obsahuje soubory s číselníky VZP.
- ZALOHA - slouží jako implicitně nastavený adresář pro zálohování na pevný disk. Zálohování je možno přesměrovat do jiného adresáře.
- FRM – je prázdný. Slouží pro uložení vámi upravených formulářů.
- REP – je prázdný. Slouží pro uložení vámi upravených sestav.

2.2 Instalace a spouštění

Instalace programu Ordinance PUSSA je velmi jednoduchá a nevyžaduje zvláštní znalosti.

Před instalací

Před instalací programu si pozorně přečtete podmínky licenčního ujednání. Program je dodáván ve stavu "Tak, jak je". Souhlasíte-li bezvýhradně se všemi podmínkami, přezkontrolujte, zda je distribuční médium neporušeno. V opačném případě se okamžitě spojte s dodavatelem programu, balení vám bude vyměněno.

Program potřebuje pro základní instalaci přibližně 6 MB prostoru na pevném disku. Pro všechny číselníky VZP je zapotřebí kolem 14 MB.

Velikost vašich dat samozřejmě závisí na rozsahu klientely a na množství zapisovaných textů a pohybují se od 20 MB do 280 MB (největší autorovi známá velikost).

Instalace

Distribuční disketu číslo 1 vsuňte do mechaniky (například "A:")

Napište : **A:** a stiskněte klávesu Enter
Napište : **INSTALUJ** a stiskněte klávesu Enter

Pokud máte 3.5" disketu zapojenu jako "B:", potom místo A: pište B:
Instalační program vám nabídne jméno adresáře (C:\ORD65), kam se bude instalovat program. Chcete-li jméno změnit, přepište nabízený adresář. V této dokumentaci budeme pro jednoduchost o adresáři, do kterého program nainstalujete hovořit vždy jako o adresáři ORD65. Pokud k tomu nemáte zvláštní důvod, adresář neměňte, zjednodušíte tak komunikaci s námi.

Instalační program vám dále nabídne možnost automatické úpravy vašeho souboru config.sys. Jestliže si nejste jistí, na kolik máte nastavený parametr FILES, potvrďte nabízenou možnost klávesou Enter a program automaticky provede úpravu nebo vám oznámí, že je nastavení dostatečné. Provede-li program úpravu, nezapomeňte před spuštěním programu počítač restartovat (vypnout a znovu zapnout). Program by totiž jinak mohl skončit chybou "Zvětšit limit v CONFIG.SYS !". Program v souboru CONFIG.SYS upravuje parametr FILES=180.

Spouštění programu

Program se spouští příkazem: ORDINACE (jedná se o soubor s příponou COM) z adresáře ORD65. To můžete provést z příkazového řádku operačního systému sledem příkazů CD\ORD65 a ORDINACE.

Je samozřejmě lepší pro tuto činnost vytvořit dávkový soubor, nebo (a to je nejrozumnější) použít pro spouštění programu jakékoliv menu. Při spouštění v prostředí Windows95/98/ME/2000/XP je nejlepší vytvořit pro spouštění programu ikonu. Pro tento účel je v adresáři ORD65 soubor s ikonou ORDINACE.ICO. Zvláštnosti instalace programu v prostředí Windows jsou popsány v samostatné kapitole.

Kontroly při spouštění programu

Při každém spuštění program vykonává několik kontrol, o kterých by bylo dobře něco vědět.

- **Kontrola volného místa na pevném disku.** Pokud se volný **prostor na pevném disku zmenší pod 6 MB**, potom program vydá varovné hlášení, avšak dovolí program spustit. V takovém případě budou všechny funkce programu zachovány, pouze nebude možné provádět kontrolu dávek uložených na disketě.
- Pokud se volný **prostor na pevném disku zmenší pod 2 MB**, potom program zobrazí chybové hlášení a nedovolí program spustit, protože by mohlo dojít k poškození dat.
- Doporučujeme udržovat minimální volný prostor na pevném disku nad 10 MB.
- **Kontrola verze runtime PC Fandu.** Program pro svou práci potřebuje runtime PC Fandu shodné verze, pod kterou byl přeložen. Součástí distribuce je nesíťový runtime PC Fandu a to vždy správné verze. Tato kontrola je zavedena zejména pro použití na síti, kdy může dojít k pokusu spustit program pod starším síťovým runtime.
- V případě spuštění programu pod špatnou verzí runtime PC Fandu autoři nemohou zaručit správný chod programu. V některých případech může dojít i ke zničení některých datových souborů!
- Pokud program zjistí, že se pokouší jej spustit pod jinou verzí runtime PC Fandu, vydá varovné hlášení. Další pokračování ve spouštění programu ponechává na vás.
- **Kontrola minulého ukončení.** Program kontroluje, zda byl naposledy správně ukončen. Pokud zjistí, že nikoliv, potom navrhne reindexaci souborů. Pokud tuto reindexaci neprovedete nyní, spusťte "Údržbu" v nabídce "Ostatní" alespoň před tvorbou dávek. Nesprávné indexové soubory mohou způsobit i nesprávné přiřazení pacientů a výkonů do jednotlivých dávek.

2.3 První spuštění programu

První spuštění programu je téměř shodné se spuštěním popsaným v předchozí kapitole. Zde jsou popsány rozdíly.

Po spuštění programu se program zastaví na formuláři pro zadání registračních údajů. Tyto

údaje naleznete na registrační kartě. Musíte je vyplnit všechny a zcela přesně včetně velikosti písmen mezer a podobně. Pokud tyto údaje obsahují z vašeho pohledu chybné údaje, v žádném případě je neopravujte, ale ponechte je tak jak jsou. Slouží pouze pro účel registrace a nikde jinde nejsou použity.

Pokud necháte registrační údaje prázdné nebo místo licenčního čísla zadáte DEMO, program nastartuje jako demoverze. Pokud zadáte chybné údaje, program vám umožní je opravit. Pokud tak neučiníte, pak se rovněž spustí jako demoverze.

Pokud registrace proběhne správně, pak se program zastaví na kartě lékaře. Program vám nedovolí odejít z této karty, dokud nevyplníte alespoň údaj "Jméno lékaře". Další podrobnosti viz následující podkapitola. Další podkapitoly popisují ostatní kroky, které je nutno provést pro správný chod programu. Nemusí to již být nutně při prvním spuštění, ale bez nich nebude program správně pracovat.

Karta lékaře

Tato karta je přístupná z nabídky "Číselníky / Vlastní číselníky / Lékaři". Rovněž se na ní zastaví program při svém prvním spuštění.

Osobní číslo lékaře (ČL) je dvojmístné identifikační číslo lékaře v rámci tohoto programu. Všude, kde je nutné rozlišit lékaře, program umožní zadat toto číslo. Pozor, toto ČL není vhodné měnit, protože by se ztratil kontakt s již zapsanými údaji.

Ordinace je dvojmístné číslo, kterým je možné rozlišit lékaře v jednotlivých ordinacích. Tento údaj má čistě informační charakter a je ho možné využít při tvorbě vlastních sestav.

IČL je jednoznačné identifikační číslo lékaře přidělené VZP. V době psaní této příručky se začínají podepisovat nové smlouvy, kde je toto číslo u zařízení s více lékaři přidělováno jednotlivým pracovištím. Tato skutečnost však na tento program nemá vliv. Pouze v takovém případě bude mít jedno IČL více lékařů. IČL je potřebné i pro tvorbu dávek pro zdravotní pojišťovny.

IČO je číslo přidělované každému podnikatelskému subjektu a u vádí se při obchodním styku (např. fakturace).

VS je variabilní symbol. Používá se pro rozlišení výkonů jednoho lékaře, pokud tento má více

ordinací a smluvně se k tomu zaváže (většinou mu nic jiného nezbyvá).

Odbornost číselně slouží pro zadání hlavní odbornosti lékaře. Její vyplnění je nezbytné pro tvorbu dávky pro zdravotní pojišťovny.

Typ lékaře. Tento údaj se využívá pouze u stomatologů, u kterých se zde zapíše "S". U výkonů lékaře, který má vyplněn typ "S" se vytváří stomatologické dávky.

Další údaje nepotřebují komentář. Údaj "Sanitka" je v současné době využit pouze u odbornosti "gynekolog" na průkazce pro těhotné.

Dále je potřebné nastavit konfigurační parametry programu. Ne všechny jsou důležité hned teď, ale není na škodu o nich vědět.

Konfigurační parametry

Dnešní datum v datumových údajích. Pokud je nastaven na "A", potom se v nově zadávaných datumových údajích zobrazí dnešní (systémové) datum. To však můžete v případě potřeby přepsat. Nastavíte-li údaj na "N", potom datum musíte zadávat vždy.

Kartu pacienta tisknout bez výkonů a PZT. Pokud je tento údaj nastaven na "A", bude se karta pacienta tisknout bez vykázaných výkonů a PZT. To je vhodné, při předávání dokumentace jinému lékaři. Pokud nastavíte údaj na "N", bude se tisknout kompletní karta pacienta se všemi vykázanými výkony i PZT.

Typ klávesnice umožňuje zvolit jednu ze tří předdefinovaných klávesnic. Nastavte kurzor na údaj a stiskněte klávesu Enter. Zobrazí se následující menu:

- **Původní** - uplatní se nastavení klávesnice nastavené před spuštěním programu. Tedy buď systémová nebo jiná, vámi spouštěná například v souboru AUTOEXEC.BAT.
- **Česká** - rozložení kláves jako na českém psacím stroji (s malými odchylkami). Tato klávesnice je nastavena jako implicitní.
- **Amatérská česká** - tato klávesnice zachovává původní klávesnici a na českou mění jen horní číselnou řadu. Číslice je pak nutno psát na bočním numerickém bloku.

Tisknout v kódu umožňuje zvolit jednu z deseti přednastavených typů tiskáren. Ovladač pro maticovou (jehličkovou) tiskárnu obsahuje variantu pro kódování češtiny v Latin2 nebo Kamenických nebo tisk bez diakritiky. Ostatní typy ovladačů pro laserové, inkoustové

tiskárny nebo tiskárny kompatibilní s IBM mají pouze varianty Latin2 a bez diakritiky, protože většinou kódování Kamenických nepodporují. Poslední ovladač je pro tzv. Tiskový manažer, což není tiskárna, ale speciální program pro tisk z Windows v případě, že vlastníte tiskárnu, na kterou nelze z DOSu tisknout nebo u kterých se při tisku projevují nějaké problémy.

Na kódování češtiny byste měli pamatovat již při koupi tiskárny. Nejrychleji se tiskne v kódu Latin2, protože i program je kódován v Latin2. Do kódu Kamenických se musí provádět konverze "za chodu". Mnoho dnes prodávaných tiskáren umí kódování Latin2. Větší pozor je nutno věnovat při koupi inkoustové a laserové tiskárny, tam se setkáte s tiskárnami, které česky neumí a naučit se to můžou pouze s použitím výše uvedeného tiskového manažeru.

Přípona textových souborů. Program má integrován poměrně výkonný textový editor. Jakou příponu mají mít textové soubory vytvořené tímto editorem určuje tento parametr. Standardní hodnota je TXT. Pokud chcete používat jinou příponu, můžete parametr změnit. Mějte však na paměti, že některé přípony jsou vyhrazeny pro určitý typ souborů a neměly by se používat pro textové soubory.

Tisk přímo na tiskárnu. Pokud zadáte "A", potom se vytvořená sestava nezobrazí na obrazovce, ale přímo se vytiskne. Standardní je hodnota "N", kdy se každá sestava nejdříve zobrazí a je možné si ji prohlédnout přímo na obrazovce.

Označení portu pro tisk. Tento parametr je standardně prázdný. Používá se pouze při řešení nestandardních požadavků a pouze při tisku přímo na tiskárnu. Zapíšete-li "LPT2" použije se tiskárna připojená k portu LPT2. Pro přesměrování tisků, které se nejdříve zobrazují na obrazovce je nutné použít program FandInst (viz samostatná kapitola).

Tisknout číslo na receptu i u VZP. Dříve program netiskl na recepty pro VZP číslo pojišťovny a předpokládal použití receptů s logem. Velká část uživatelů však používá jeden universální typ receptu pro všechny pojišťovny a proto byl zaveden tento parametr, který určí jak přistupovat k receptům pro VZP.

Okraj Levý/Pravý. V programu jsou na mnoha místech použity tzv. volné texty, do kterých se zapisují anamnézy, nálezy, zprávy a pod. Pro jejich editaci je použit integrovaný textový editor. Jednou z mnoha funkcí tohoto editoru je i nastavení levého a pravého okraje (psaný text se pak formátuje mezi tyto okraje). Standardní hodnoty jsou 1/75.

Formátovat text. K formátování textu mezi nastavené okraje (viz výše) může docházet

volitelně. Někdy je totiž automatické formátování nežádoucí (např. při častém vytváření tabulek). Hodnota "A" znamená, že je automatické formátování nastaveno. Popis dalších funkcí textového editoru je součástí samostatné kapitoly.

Typ EKG. Program Ordinace PUSSA dokáže spolupracovat se třemi EKG Universe, Seiva Praktik, BTL.. Pro spolupráci je nutný ovládací program k příslušnému EKG a jeho správná funkce mimo program Ordinace PUSSA. S tímto parametrem souvisí i parametry následující.

Cesta k EKG. Zadejte úplnou cestu včetně disku, ale bez zpětného lomítka na konci cesty.

Jméno programu. Zadejte název a příponu souboru, kterým se spouští ovládací program EKG.

Výběr karty pacienta

Další důležitý krok je nastavení vhodné karty pacienta. Program vám umožňuje vybrat si takovou kartu pacienta, která vám nejvíce vyhovuje z obsahového hlediska. Kartu lze vybrat z nabídky "Ostatní" funkcí "Výběr karet". Lze vybrat z karet: PRAKTIK, GYNEKOLOG, ORTOPEDE, DIABETOLOG, STOMATOLOG, INTERNISTA a OČNÍ.

Neznamená to, že program je určen pouze pro tyto odbornosti, ale to, že obsahuje sedm typů karet, které jsou právě takto nazvány. Například kartu "Ortoped" používají i neurologové apod. Vyberte si jednu kartu a tu již neměňte.

Naplnění vlastního číselníku kódů

Číselník výkonů dodávaný VZP je velice rozsáhlý a proto je tu vlastní číselník výkonů, do kterého si vyberete jen ty kódy, které budete používat. Při zadávání kódů do této tabulky můžete použít číselník výkonů od VZP (Shift+F7) a zvolený kód vždy klávesou Enter převzít. Pro naplnění vlastního číselníku výkonů můžete použít i funkci "F5-Kopie" z číselníku výkonů.

Tento vlastní číselník výkonů se používá při zadávání vykazovaných výkonů v kartě pacienta. Z toho vyplývá, že budete moci vykázat pouze ten výkon, který je uveden v tomto číselníku.

Naproti tomu při tvorbě dávky dochází ke kontrole výkonů na číselník VZP.

Číselník vlastních výkonů otevřete volbou "Vlastní výkony" z nabídky "Číselníky / Vlastní číselníky".

Naplnění vlastního číselníku léčiv a PZT

Tento číselník musíte vyplňovat pouze tehdy, když budete vykazovat léky (ZUL), IVLP nebo PZT. Ani potom však není používání tohoto číselníku povinné. Program totiž umožňuje pracovat přímo s originálními číselníky VZP. Hledání v těchto rozsáhlých číselnicích je zdlouhavá a vzhledem k velikosti číselníků i značně pomalejší. Pokud tedy vykazujete často určité léky, IVLP nebo PZT, uveďte je do vlastního číselníku, se kterým se vám bude pracovat určitě lépe.

Naplnění probíhá jako u vlastního číselníku výkonů. To je zapsáním příslušné skupiny a kódu. Pro naplnění můžete použít i funkce "F5-Kopie" v číselnicích "Léky", "IVLP" a "SZM".

Zadání čísla pojišťovny, IČZ a hodnoty bodu v seznamu smluvních pojišťoven.

Tabulka smluvních pojišťoven se otevírá volbou "Smluvní pojišťovny" z nabídky "Číselníky / Vlastní číselníky". Tabulka již obsahuje seznam všech pojišťoven (pro zpětnou kompatibilitu i těch zrušených). Nejdříve doplňte číslo pobočky VZP s níž máte uzavřenu smlouvu. Pozor, jde o čtyřmístné číslo pobočky ne o číslo 111! Číslo této pobočky pak uvádějte v kartotéce u všech pacientů VZP.

U pojišťoven, se kterými máte uzavřenu smlouvu a budete chtít vytvářet dávky, doplňte IČZ, které vám pojišťovna přidělila. Pro potřeby dávky je vaše IČZ upraveno tak, že poslední tři místa jsou vynulována. Tuto úpravu provádí program automaticky a proto zde můžete zadat plné IČP.

Rovněž doplňte a potom průběžně aktualizujte hodnotu bodu každé pojišťovny, pro kterou vytváříte dávky. Tato hodnota není přímo potřebná pro tvorbu dávky, ale program ji používá pro výpočtech při fakturaci a proto je nutné, aby hodnota bodu byla při tvorbě dávky aktuální. Program hodnotu bodu používá i při vytváření většiny přehledů a statistických údajů.

Naplnění kartotéky pacientů

Při prvním spuštění je vaše kartotéka pacientů prázdná, a proto se při potvrzení volby

"Kartotéka" v nabídce "Práce" zobrazí první prázdná karta. Jakmile vyplníte kartu prvního pacienta, (nemusíte ji vyplňovat podrobně celou, stačí rodné číslo, číslo pojišťovny a hlavní diagnózu) a uložíte ji, bude se po potvrzení volby "Kartotéka" zobrazovat seznam karet pacientů. Popis práce s kartou i se seznamem pacientů pojednává samostatná kapitola.

Část

Popis programu

3 Popis programu

3.1 Popis obrazovky

Hlavní menu

Po spuštění programu se zobrazí titulní obrazovka. V druhém řádku obrazovky je hlavní nabídka - menu programu:

- - informace o programu, definice uživatelů a zadání hesla
- PRÁCE** - vstup do pracovní části celého programu
- PŘEHLEDY** - prohlížení a tisk sestav a přehledů
- ČÍSELNÍKY** - údržba a prohlížení mnoha číselníků
- DÁVKY** - vytváření, ukládání a kontrola dávek pro ZP
- DISKETY** - přenosy číselníků a dat, záložní kopie a obnova dat
- OSTATNÍ** - nápověda, textový editor, konfigurace ...

Plocha obrazovky

Na ploše jsou vlastně jen tři typy údajů:

- Adresa autora (v levém spodním rohu). Pokud jste zakoupili program od autorizovaného prodejce, potom je zde uvedena jeho adresa.
- Číslo vaší licence (první řádek v pravém dolním rohu)
- Číslo a datum verze programu (druhý řádek v pravém dolním rohu)

Systémová řádka

Na posledním řádku obrazovky - systémové řádce, je zobrazena stručná charakteristika každé volby.

V režimu datového editoru (je zobrazena tabulka nebo formulář) je v systémové řádce seznam

nejdůležitějších funkčních kláves pro rychlé vyvolání některých funkcí a akcí. Protože celý program podporuje práci s myší, jsou všechny uvedené volby citlivé na myši kurzor a stisk tlačítka.

Všechny běžné funkce jsou přístupné přes funkční klávesy F1..F10 nebo jejich kombinaci s klávesami Shift, Alt nebo Ctrl. Důvod je prostý, buď je funkcí mnoho nebo se jedná o nebezpečnější volbu a současný stisk dvou kláves snižuje riziko omylu. Některé specifické funkce jsou přístupné po stisku Ctrl a písmene (Ctrl+Y, Ctrl+N, Ctrl+U apod.).

Funkční klávesy

V každém okamžiku je možno použít tyto funkční klávesy:

F1-Nápověda. Vyvolá obrazovku nápovědného textu v kontextu s částí programu, ve kterém se zrovna pohybujete. Odtud je možno přes tzv. help index přejít do libovolné části nápovědy. Při otevření tabulky nebo formuláři je možné využít i kombinaci Ctrl+F1 pro nápovědu k aktuálnímu údaji.

F2-Poříd'. Přepne z módu editace do módu pořízení nové věty (karty, záznamu, atd...). U většiny tabulek opětovné stisknutí klávesy F2 způsobí návrat do módu editace.

F3-Hledej. Vyhledá větu, záznam se zadanou klíčovou hodnotou. Tato funkce vyhledává vždy podle údaje (nebo údajů), podle kterého je tabulka seříděna. Třídít lze po stisku klávesy F4. Tato funkce však není implementována ve všech tabulkách.

F6-Tisk. Umožní vytisknout jednu nebo více přednastavených tiskových sestav. Pokud máte nastaven tisk na obrazovku, tisková sestava se po vytvoření zobrazí na monitoru. Zde pak máte několik možností:

- F6 - sestavu vytisknout
- F4 - umožní sestavu před tiskem upravit
- F8 - převede grafické rámečky a čáry na semigrafické znaky. Tato funkce je výhodná při tisku velmi dlouhých sestav na pomalých jehličkových tiskárnách.

Alt+F3-Hledej globálně. Vyhledá zadaný text v aktuálním sloupci tabulky. Nastavte kurzor do sloupce, ve kterém chcete hledat. Stiskněte Alt+F3. Do zobrazeného okénka zadejte hledaný text (nebo jeho část) a stiskněte klávesu Enter. Kurzor se nastaví na řádek s vyhledaným textem. Pozor, text je hledán i uprostřed údaje. Například zadáte-li text "loun", kurzor se zastaví i údaj s textem "Kalounová". Další výskyt je možné najít stiskem

kombinace Alt+F4. Tato funkce neumí hledat v číselných údajích.

Alt+F4-Hledej další. Tato funkce je použitelná pouze po předchozím globálním hledání Alt+F3. Vyhledá další výskyt zadaného textu. Do opuštění tabulky, ve které jste prováděli předešlé vyhledávání, můžete vyhledávat i v jiných sloupcích. Nepoužijete-li nejdříve funkci Alt+F3 program ohlásí chybu "*Proveďte nejdříve vyhledávání prvního výskytu řetězce funkcí AltF3-Hledej globálně!*".

Alt+F6-Tiskárna. Zobrazí menu pro volbu tiskárny. Standardně je nastavena tiskárna "Mat-Lat2 (LPT1)". Tiskárna je trvale nastavitelná konfiguračním parametrem "Kód tisku".

Alt+F8-Klávesnice. Zobrazí se menu pro volbu ovladače pro klávesnici. K dispozici jsou klávesnice Původní, Česká, Amatérská česká, Slovenská a Německá amatérská. První tři typy klávesnice je možné trvale nastavit konfiguračním parametrem "Typ klávesnice".

Ctrl+F5-Kalkulačka. Ve všech tabulkách a formulářích vyvolá řádkovou kalkulačku. V této kalkulačce je možné použít i údaje z aktuální vety.

Alt+F5-Filtr. Naposled jsme si nechali funkci Filtr, která je ze všech uvedených ta nejzrozsáhlejší. Není aplikovatelná úplně všude, ale tam kde je použitelná je velkým pomocníkem.

Filtry

Po spuštění se zobrazí seznam továrně nebo vámi vytvořených filtrů, které lze nad touto tabulkou použít.

Funkce filtru

- Enter: slouží pro spuštění zvoleného filtru.
- F5: slouží ke zrušení všech nastavených filtrů.
- F2: umožňuje vytvořit si nový filtr (nutná znalost tvorby výrazů v PC Fandu)
- F4: slouží k editaci již vytvořených filtrů. Opravovat můžete pouze vámi vytvořené filtry. Továrně dodané filtry je možné pouze prohlížet. Mohou ale sloužit jako cenný inspirační zdroj.
- Esc: ukončí funkci filtru bez změny.

Aplikace filtru

K aplikaci zvoleného filtru postačí stisknout Enter na vybraném filtru a popřípadě zadat požadované parametry. Např. při požadavku zobrazit pacienty pouze zvolené pojišťovny bude po vás program vyžadovat zadání čísla pojišťovny.

Filtry je možné vnořovat. Zní to jednoduše, skrývá se ale pod tím mocný nástroj. Pokud aplikujete na tabulku první filtr, při aplikaci dalších filtrů již pracujete pouze s větami vybranými prvním filtrem nikoliv s celou tabulkou. Můžete tak postupně zužovat pohled na data. Například v kartotéce můžete nejdříve zobrazit pacienty od jedné pojišťovny, potom z nich vybrat pacienty se zvolenou hlavní diagnózou a nakonec z těchto vybrat ještě ty, kteří mají zadán určitý text v osobní anamnéze. Aplikací těchto tří filtrů získáte výběr pacientů, který nezískáte žádným jiným způsobem.

Je dobré připomenout, že většinou je k dispozici tisková sestava (často nazvaná jako Opis), která zohledňuje jak vámi nastavené třídění tak i použité filtry. Můžete tedy to, co získáte na obrazovce i vytisknout.

Pořízení nového filtru či úprava

Klávesou F2 se zobrazí prázdný formulář pro zadání nového filtru. Klávesou F4 se zobrazí vybraný již vytvořený filtr.

Formulář obsahuje tyto údaje:

- **Tabulka:** vytvoří se automaticky a není jej možné změnit. Určuje, ke které tabulce bude tento filtr patřit.
- **Název:** Název filtru. Hvězdičkou jsou označeny továrně vytvořené filtry. Své vlastní názvy nikdy nezačínáte hvězdičkou nebo při aktualizaci programu o takové filtry přijdete. Při aktualizaci jsou totiž všechny filtry začínající hvězdičkou zrušeny a nahrazeny novou sadou továrních filtrů. Jiná omezení se nekladou.
- **Výraz:** Zde je nutné zadat naprosto správný výraz v konvencích PC Fandu. Program správnost výrazu nijak nekontroluje. Při spuštění takového filtru se nevybere ani jedna věta, dojde ke zrušení všech použitých filtrů a program obnoví zobrazení všech vět. V Nápoověďě (dvakrát stiskněte F1) je heslo "Výrazy", kde najdete všechny potřebné informace pro tvorbu výrazů. Pokud z toho budete ťumpachoví, nelamte si s tím hlavu,

nejste sami.

- Jedinou obměnou klasické notace PC Fandu jsou **parametry**, které chcete zadávat po spuštění filtru. Parametrů může být maximálně šest. Označují se jako **%1 až %6**. Jde vlastně o zástupný symbol, který bude nahrazen textem, který zadáte jako hodnotu parametru po spuštění filtru.
- **Název parametru**: Pokud ve výrazu použijete nějaký parametr, potom pro něj musíte zadat i jeho název, který bude zobrazen po spuštění filtru.
- **Typ parametru**: Jde o velmi důležitý údaj. Určuje jakého typu parametr je. Zda jde o číslo, číselný řetězec, datum, text... Parametr musí být zadán, protože program podle něj formátuje vámi zadanou hodnotu parametru (která je vždy textová) na hodnotu vámi zadaného typu (včetně případného doplnění potřebných apostrofů apod.). Pokud tedy např. u datumu zadáte že jde o text, těžko z filtru dostanete potřebné údaje. Typy údajů jsou popsány i v kapitole datový editor, takže zde pouze jejich výčet:
 - **A** - Textový řetězec. Shodný s typem A PC Fandu.
 - **N** - Číselný řetězec. Shodný s typem A PC Fandu.
 - **B** - Logická hodnota A/N. Shodný s typem B PC Fandu.
 - **D** - Datum. Shodný s typem D PC Fandu.
 - **F** - Reálné číslo. Shodný s typem F:n,m PC Fandu.
 - **\$** - Měna. Shodný s typem F:n,m PC Fandu.

Záměna některých typů nezpůsobí prakticky žádný problém (typ A, N). Naproti tomu některé způsobí nefunkčnost filtru (typ A a F nebo \$).

3.2 Kartotéka

Seznam pacientů

Tato kapitola je úvodem pro práci s kartotékou pacientů a popisuje "seznam pacientů", který slouží pro rychlé vyhledávání a pro vstup do karty pacienta.

Po potvrzení volby "Kartotéka" se zobrazí "Seznam pacientů" (pokud existuje alespoň jedna

karta). Tento seznam slouží pro rychlou orientaci a vyhledání pacienta. Pro přehlednost jsou u pacientů zobrazeny jen 4 údaje, podle kterých lze pacienta jednoznačně určit: "Příjmení a jméno", "Rodné číslo", "Bydliště" a "Pojišťovna". Seznam lze seřadit podle údaje "RČ" nebo "Příjmení a jméno" a to klávesou F4.

Seznam pacientů je zobrazen v okně. V názvu okna je napsáno, podle jakého údaje jsou pacienti seřazeni ("Příjmení a jméno" nebo "Rodné číslo").

Funkce v seznamu pacientů

- o řádek nahoru, dolů *kurzorové šipky*
- o stránku nahoru *PgUp*
- o stránku dolů *PgDn*
- na začátek kartotéky *Ctrl+PgUp*
- na konec kartotéky *Ctrl+PgDn*

Na poslední řádce obrazovky je uveden seznam funkčních kláves s aktuálními významy:

- **F2-Nová** - slouží pro založení nové karty pacienta.
- **F3-Hledej** - vyhledání pacienta dle "RČ" nebo "Příjmení a jména" (záleží na seřídění seznamu pacientů viz. klávesa F4).
- **F4-Seřad** - seřídění pacientů dle "RČ" nebo "Příjmení a jméno"
- **F6-Tisk** - Vytisknutí karty pacienta. Tisk lze upřesnit volbou ve zobrazeném menu.
- **F7-Doklady** - Tato funkce zobrazí všechny výkony, Léky, PZT a recepty vykázané na aktuálního pacienta (je na něm nastaven kurzor).
- **F8-Označ** - slouží pro označení pacientů k přesunu do archivu pacientů viz Ctrl+F10.
- **Alt+F3 a Alt+F4-Hledej globálně a hledej další** - slouží pro hledání v aktuálním sloupci seznamu. Toto hledání najde zadaný řetězec znaků i uvnitř údaje.
- **Alt+F5-Filtr** - slouží pro vyvolání výše popsané funkce "Filtr".
- **Ctrl+F5-Kalkulačka** - vyvolání řádkového kalkulátoru.
- **Ctrl+Y nebo Ctrl+F8-Zrušení karty** - smaže kartu pacienta i se všemi dalšími záznamy (POZOR - tento úkon je nevratný). Klávesa Ctrl+F8 je zastaralý způsob a bude v některé následující verzi odstraněn.

- **Ctrl+F10 - Do archivu** - přesun celé karty pacienta do archivu pacientů. Je možné přesouvat i skupinu vybraných pacientů. Tuto skupinu si musíte nejdříve vytvořit označením pacientů pomocí klávesy F8-Označ. Podrobnější popis najdete v kapitole "Archiv".
- **Alt+F6-Tiskárna** - změna tiskárny
- **Alt+F8-Klávesnice** - změna klávesnice
- **Enter-Karta** - zobrazí kartu pacienta, vstup do pracovní oblasti

Popis funkce F7-Doklady

Tato funkce umožňuje zobrazit a dále pracovat s vykázanými výkony, léky, PZT a recepty pro aktuálního pacienta. Po zvolení této funkce se zobrazí současně tři nezávislé tabulky pod sebou. První obsahuje veškeré výkony aktuálního pacienta. Druhá obsahuje veškeré léky, léčivé přípravky a PZT aktuálního pacienta a nakonec třetí tabulka obsahuje veškeré recepty vystavené aktuálnímu pacientovi.

Všechny tři tabulky jsou přístupné i z karty pacienta (respektive z ambulantních záznamů), ale tam se zobrazí pouze pro konkrétní datum. Rovněž ovládání je shodné s tabulkami přístupnými z karty pacienta a proto zde uvedeme pouze rozdíly.

V tabulce "Výkony" a "PZT" není možné přidávat nové záznamy. To proto, že pro každý datum uvedený v tabulce výkonů musí existovat ambulantní záznam se stejným datem. A to by se nedalo zabezpečit. Mezi tabulkami je možné se přepínat klávesami Tab a Shift+Tab.

Popis funkce F6-Tisk

Tato funkce slouží pro tisk dokumentace jednoho nebo více pacientů. Po zvolení této funkce se zobrazí menu. V první části je volba pro tisk hlavičky karty, obsahu karty nebo celé karty. Všechny tři volby se týkají aktuálního pacienta. Ve druhé části je volba pro tzv. dotisk hlaviček a dotisk obsahů karet za zvolené období. Tyto funkce si zjistí pacienty, pro které v zadaném období existuje alespoň jeden záznam a ty potom vytisknou. Tímto způsobem je možné doplňovat písemnou dokumentaci.

3.3 Karta pacienta

V kartě jsou obsaženy všechny údaje o pacientovi a lze z ní provádět všechny činnosti spojené s evidencí výkonů, Léků, ZUM, PZT, receptů a pod.

Prohlížení karty - typy karet

Ze seznamu pacientů se stiskem klávesy Enter na zvoleném pacientovi dostanete do jeho karty. Karta je zobrazena v horní části obrazovky. V dolní části jsou záznamy o ambulantních, popř. jiných vyšetřeních.

Typ karty je volitelný. Každý uživatel si ke své práci může vybrat z několika typů karet tu, která svým obsahem nejvíce odpovídá jeho odbornosti (nebo představám). Nikde není stanoveno, že ortoped musí nutně pracovat s kartou "Ortoped". Klidně si může pro práci vybrat některou jinou z nabídky. Výběr typu karty je možný volbou "Ostatní / Výběr karet". Pokud vám některé údaje v kartě pacienta chybí, potom si je můžete doprogramovat. Pro tyto účely slouží tzv. "Dodatková karta" (viz samostatná kapitola).

Údaje v kartě

Na každé kartě (bez rozdílu odbornosti) jsou následující údaje:

- **Rodné číslo.** Program neumožní založit dva pacienty se stejným RČ. Rodné číslo má předdefinovaný formát a musí obsahovat šest číslic následovaných znakem "/" a za ním další čtyři či tři číslice (maska je tedy následující: "999999/999[9]"). Místo znaku "/" můžete při zadávání napsat jakýkoliv jiný, program vždy znak na sedmé pozici změní na "/". Pozor, u evidenčních čísel cizinců je nutné za šestou číslicí rovněž psát znak "/".
- **Kontrola RČ.** Po zadání RČ proběhne jeho kontrola. Nejdříve program zkontroluje zda jde o devítimístné, či desetimístné RČ. U devítimístných RČ (jde o rodná čísla přidělovaná před rokem 1954) kontroluje pouze smysluplnost RČ jako data. U desetimístných RČ nejdříve provádí kontrolu na modulo 11 (musí být nula). Pokud neuspěje, zahlásí chybu:

"Toto RČ je chybné na kontrolní číslo, mám pokračovat ?". Ještě stále existuje dost RČ, které jsou oficiálně vydaná a přitom nevyhovují této kontrole (v roce 1954 nebyly na matrikách počítače a lidi dělají chyby) a proto program dovolí na vaše riziko pokračovat a takové RČ zapsat. Dále pak takové RČ kontroluje na smysluplnost data (u žen číslo měsíce+50, u nových ev. čísel cizinců číslo dne+50). Pokud i zde narazí na chybu zahlásí: "Zásadní chyba v rodném čísle!" a nedovolí pokračovat. Existuje však způsob jak přinutit program takové RČ zapsat. Jednoduše přesuňte kurzor klávesou č na další údaj. Musíte však zvážít následky takovéto akce, která může vést k nepřijetí dávky pojišťovnou. Pokud program rozezná evidenční číslo cizince, potom vydá hlášení: "Cizinec!". Toto hlášení je jen kontrolní.

- **Narozen.** Datum narození je od verze 6,5 uloženým údajem. Po zadání rodného čísla se z něj vypočítá i datum narození. Pokud však zadáváte neúplné rodné číslo, nebo jde o pacienta staršího 99 let nebo cizince, může se hodit to, že lze vypočítaný datum narození upravit. Program také nemusí datum narození počítat stále znovu a tím dochází i k nepatrnému zrychlení.
- **Věk.** Věk se vypočítá z data narození a dnešního data. Údaj je vypočítaný a nedá se měnit.
- **Pojišťovna.** Číslo zdravotní pojišťovny pacienta (možnost vybrat si ze seznamu). Pozor, program vyžaduje, aby u VZP se zapisovalo čtyřmístné číslo pobočky VZP, tedy "7600" pro Jihlavu nebo "5400" pro Liberec.... Rozhodně neuvádějte číslo "111". Pokud jste tak již učinili ve volbě "Přehledy / Vlastní programy" existuje funkce pro převod čísla "111" na zvolené číslo pobočky.
- **Příjmení, jméno a rozená (rodné).** U "Příjmení" můžete zadat maximálně dvacet znaků u údaje "Jméno" pak maximálně patnáct znaků. Údaj "Rozená" (u některých karet "Rodné") je pouze informační údaj a může obsahovat maximálně dvacet znaků.
TIP: Pokud potřebujete zadat písmeno, které se nenachází na české klávesnici pro zadání cizích jmen (např. Böhm, Schüller apod.), napište příslušné písmeno bez diakritiky, nastavte na něj kurzor a opakovaně tiskněte klávesu F4. Program postupně nabízí všechny dostupné varianty pro zvolené písmeno.
- **Kód.** Tento údaj umožňuje rozlišit různé skupiny pacientů. Údaj může obsahovat maximálně tři znaky. Přitom každý znak vystupuje samostatně. Např. zadáte-li "abc", potom pacient patří do skupiny "a", "b" a "c". To samé platí i pro číslice. Kód lze využít na třech místech. Jednak ve filtru v seznamu pacientů, jednak v sestavě "Pacienti dle kódu" a nakonec je tento údaj použitelný i v generátoru vlastních sestav.

- **Ulice a Město.** Zde můžete zadat maximálně po dvaceti znacích jako bydliště. Tyto údaje jsou používány v sestavách včetně generátoru vlastních sestav.
- **Telefon pacienta.** Tento údaj se může hodit lékařům, kteří praktikují zvaní pacientů a čas od času potřebují obvolat objednané pacienty a přeobjednat.
- **PSČ.** Slouží pro zadání PSČ. Tento údaj je kontrolován na seznam PSČ, který je součástí programu Ordinance PUSSA. Pokud zadáte PSČ, které je nalezeno v tomto seznamu program automaticky doplní i údaj "Město". Pokud zadané PSČ nalezeno není, potom program údaj "Město" nenaplní. K chybovému stavu nedojde, protože seznam obsahuje pouze PSČ měst nikoliv PSČ přidělená podnikům, institucím a nemocnicím. Pokud stojí kurzor na údaj "PSČ", potom můžete vyvolat číselník PSČ stiskem kláves Shift+F7. Číselník lze seřadit klávesou F4 podle PSČ nebo Města. Hledat je možné po stisku klávesy F3. Klávesou Enter pak můžete zvolené PSČ převzít.
- **Povolání a Zaměstnavatel.** Tyto údaje jsou použity v příslušných tiskových sestavách, především při tisku formuláře "Pracovní neschopnost". Do obou údajů je možné zadat maximálně po dvaceti znacích.
- **KS/Rh. Krevní skupina.** Do údaje je možné zadat: "A", "B", "AB" a "0". Do údaje "Rh faktor" můžete zadat: "neg", "pos" nebo "-", "+".
- **Alergie.** Zde můžete zadat údaje o alergiích. údaj může obsahovat maximálně 20 znaků.
- **Rodinná anamnéza.** Volný text. Do tohoto textu můžete zapsat cokoliv, co se týká rodinné anamnézy. Text je použit v tisku karty pacienta.
- **Osobní anamnéza.** Volný text. Do tohoto textu můžete zapsat cokoliv, co se týká osobní anamnézy. Text je použit v tisku karty pacienta.
- **Volné texty.** Některé údaje, uložené v počítači, nejsou na kartě vidět celé - jde o údaje typu "volný text". K jejich úplnému zobrazení dojde pokud nastavíte kurzor na údaj "*" a stisknete klávesu Ins. Zobrazený text je možné opravovat. Při opravách platí stejné zásady jako při používání textového editoru (viz samostatná kapitola). Část těchto textů je viditelná za hvězdičkou. Prázdný volný text je místo hvězdičky vyznačen pouze tečkou.
- **Údaje pro kapitaci.** Problematice kapitační platby včetně popisu jednotlivých údajů a funkcí se věnuje samostatná kapitola.

V následujících kapitolách popíšeme rozdíly a specifické údaje v kartách jednotlivých odborností.

Typ karty "Praktik"

Na kartě "Praktik" jsou navíc tyto údaje:

- **Tetanus.** Lze zadat datum posledního očkování proti tetanu. Tohoto údaje program využívá v tiskové sestavě "Tetanus" (dostupné pouze pro kartu "Praktik"). Při použití této sestavy zadáte rok a program zobrazí sestavu s pacienty očkovanými proti tetanu právě v tomto roce.
- **Pravidelná medikace.** Volný text. Do tohoto textu můžete zapsat cokoliv, co se týká pravidelné medikace. Text je použit v tisku karty pacienta.
- **Dispenzární skupina.** Do tohoto údaje můžete zapsat maximálně 20 znaků. Můžete zadat více skupin oddělených čárkou. Tento údaj program využívá v sestavě "Pacienti dle dispenzarizace". Program nedisponuje žádným číselníkem dispenzárních skupin.

Typ karty "Gynekolog"

Na kartě "Gynekolog" jsou dále tyto údaje:

- **Menses.** Údaje o menses. Maximálně dvacet znaků.
- **UPT.** Lze zadat maximálně dvacet znaků.
- **Porody.** Volný text. Do tohoto textu můžete psát cokoliv o předchozích porodech.
- **Potraty.** Volný text. Do tohoto textu můžete psát cokoliv o potratech.
- **Operace.** Volný text. Do tohoto textu můžete psát cokoliv o podstoupených operacích.

Typ karty "Ortoped"

Na kartě "Ortoped" jsou dále tyto údaje:

- **FA.** Farmaceutická anamnéza. Jde o volný text.
- **Operace.** Volný text. Do tohoto textu můžete psát cokoliv o podstoupených operacích.

Typ karty "Diabetolog"

Na kartě "Diabetolog" jsou dále tyto údaje:

- **FA.** Farmaceutická anamnéza. Jde o volný text.
- **Operace.** Volný text. Do tohoto textu můžete psát cokoliv o podstoupených operacích.

Typ karty "Stomatolog"

Karta "Stomatolog" je podporována přídatným modulem, bez kterého není možné využít všechny funkce programu. Z těchto důvodů doporučujeme používat typ karty "Stomatolog" výhradně se stejnojmenným modulem.

Na kartě "Stomatolog" jsou dále tyto údaje:

- **Parodontopatie.** Volný text. Můžete zapisovat libovolný text.
- **Praktický lékař.** Údaj pro zápis jména nebo jiného označení ošetřujícího lékaře. Do údaje je možné zapsat maximálně 20 znaků. Pro vkládání hodnoty je možno využít číselník ošetřujících lékařů.
- **Onkologie.** Volný text. Můžete zapisovat libovolný text.
- **Hygiena dutiny ústní.** Do údaje je možné zapsat maximálně 20 znaků.
- **Ortho-anomálie.** Volný text. Můžete zapisovat libovolný text.
- **Poznámky.** Volný text. Můžete zapisovat libovolný text. I tento údaj se tiskne v kartě pacienta.

Další zvláštnosti

Tato karta je podporována speciálním modulem, který přidává do běžných nabídek některé další volby:

- V nabídce "Číselníky / Vlastní číselníky" je navíc volba "Značky".
- V nabídce "Přehledy / Přehled PZT" jsou navíc volby "Stom. dospělí" a "Stom. děti".
- Z karty lze přes klávesu F10 vyvolat formulář se zubním křížem. Viz kapitola Modul "Stomatolog".

Typ karty "Internista"

- **PL.** Údaj pro zápis jména nebo jiného označení ošetřujícího lékaře. Do údaje je možné zapsat maximálně 20 znaků. Pro vkládání hodnoty je možno využít číselník ošetřujících lékařů.
- **Tetanus.** Datum posledního očkování proti tetanu. Viz typ karty "Praktik".
- **Pravidelná medikace.** Volný text. Zde můžete zapsat libovolný text o pravidelné medikaci.
- **Dispenzární skupina.** Do tohoto údaje můžete zapsat maximálně 20 znaků. Můžete zadat více skupin oddělených čárkou. Tento údaj program využívá v sestavě "Pacienti dle dispenzarizace". Program nedisponuje žádným číselníkem dispenzárních skupin.
- **Epikríza.** Volný text. Zde můžete zadat jakýkoliv text.

Typ karty "Oční"

- **FA.** Farmaceutická anamnéza. Jde o volný text.
- **Operace.** Volný text. Do tohoto textu můžete psát cokoliv o podstoupených operacích.
- **Praktický lékař.** Údaj pro zápis jména nebo jiného označení ošetřujícího lékaře. Do údaje je možné zapsat maximálně 20 znaků. Pro vkládání hodnoty je možno využít číselník ošetřujících lékařů.

Další zvláštnosti: Z této karty je možno navíc tisknou "Poukaz na brýle".

Typy pacienta a kapitace

Tato kapitola je začleněna na toto místo právě proto, že funkčnost celého systému kapitace je závislá na správném použití a vyplnění některých údajů v kartě pacienta. Pokud nejste praktický lékař nebo gynekolog, potom se vás dotýká pouze informace o typech pacientů, které můžete využít.

Typy pacienta

Tento údaj udává typ pacienta a vy tak programu sdělujete, jak má s údaji v kartě pracovat. Tyto typy pacienta se netýkají pouze kapitace i když v souvislosti s ní byly zavedeny.

V programu je možno zadat následující typy pacienta:

- **V-vlastní:** tento typ pacienta je implicitní. Znamená to, že při založení nové karty pacienta bude typ pacienta nastaven automaticky na "V". Typ "V" pracuje způsobem běžným před zavedením typů. Vykázané výkony, léčiva a PZT je možné vykazovat běžnou ambulanti dávkou (98, 81, 90). Pokud u typu "R" zadáte datum registrace, potom se typ pacienta automaticky změní na typ "R-registrovaný".
Poznámka pro praktické lékaře a gynekology: typ "V" není chápán jako registrovaný pacient z pohledu kapitace (tím je typ "R"). Toho lze využít například u pacientů závodní péče apod.
- **R-registrovaný:** tento typ určuje registrovaného pacienta. Pro praktické lékaře je brán jako registrovaný pacient v rámci kapitace. Pro ostatní lékaře je chápán jako běžný registrovaný pacient a chování programu je v podstatě totožné s typem "V". U odborných lékařů je tedy z pohledu programu lhostejné zda je pacient typu "V" nebo "R", protože se v obou dvou případech chová stejně. Pokud zadáte typ "R", program automaticky dosadí jako datum registrace dnešní (systémové) datum. A naopak, pokud zadáte datum registrace, potom program automaticky změní typ pacienta na "R" ať byl předtím jakýkoliv.
- **N-nepravidelná péče:** tento typ je určen pro spolupráci s modulem "Nepravidelná péče". Je tedy možné i pro pacienta nepravidelné péče založit kartu. Pokud je karta označena jako "N", potom přes klávesu F5-Výkony se zobrazí tabulka pro zápis výkonů nepravidelné péče. Tyto výkony se tedy vykazují samostatnou dávkou 05-Nepravidelná péče. Program přitom nedělá rozdíl mezi výkony nepravidelné péče s nebo bez karty pacienta. U pacienta typu "N" není možné vykazovat léčiva a PZT a proto je funkce F8-PZT nefunkční (toto omezení vyplývá ze závazného datového rozhraní VZP).
Upozornění: tento typ má smysl používat pouze tehdy, máte-li zakoupen modul "Nepravidelná péče".
Upozornění 2: typ "N" nastavujte buď u nové karty pacienta, nebo na přelomu období po vytvoření všech dávek. Pokud totiž půl měsíce budete mít pacienta označeného jako "V" a budete vykazovat výkony a PZT a v polovině měsíce změníte typ na "N", program na konci měsíce bude s kartou pracovat jako s kartou

nepravidelné péče a výkony a PZT zadané v první polovině měsíce se neuplatní.

- **Z-zástup:** tento typ je určen pro označení pacienta, registrovaného u lékaře, kterého zastupujete. Jde tedy o typ pacienta, který se uplatní u praktických lékařů. Podle metodiky totiž není možné vykazovat pojišťovně výkony na pacienta, který je registrován u praktického lékaře, kterého zastupujete, protože na tohoto pacienta pojišťovna již vyplatila kapitální paušál. Zatím však toto řešení ještě nedozrálo a je vněm mnoho nejasností. V každém případě program s tímto typem pacienta vůbec nepracuje (i když nějaké výkony zadáte). V současné době má tedy typ "Z" stejný účinek jako typ "mezera".
- **Mezera**-bez udání typu: tento typ (netyp) slouží k vyřazení pacienta z tvorby dávky a statistických výpočtů.

Registrace a kapitace

Tato část je věnována praktickým lékařům a gynekologům, kde je registrace důležitá z důvodu kapitace. Registrací rozumíme označení pacienta za registrovaného a to i z pohledu kapitace.

Co musí být splněné, aby byl pacient považován za registrovaného:

- V kartě pacienta musí být zadán typ "R-registrovaný".
- V kartě pacienta musí být zadán datum registrace. Souběh předcházející a této podmínky je hlídáno programem tak, že když zadáte typ "R", program automaticky dosadí dnešní (systémové) datum do údaje "Datum registrace". A naopak, pokud zadáte datum registrace, program automaticky změní typ pacienta na "R-registrovaný" ať byl předtím jakýkoliv.
- V kartě pacienta musí být zadáno číslo lékaře (údaj "ČL"). Toto číslo se dosazuje automaticky podle aktuálně přihlášeného lékaře. Z hlediska kapitace je tento údaj nezbytný pro správnou identifikaci lékaře. U jednoruživatelských systémů je lékař uveden v seznamu jako lékař číslo "01" a toto číslo se automaticky dosazuje i do každé karty pacienta.
- V kartě pacienta musí být údaj "Ukončení registrace" (datumový údaj) nevyplněný. Pokud jej vyplníte, program to chápe jako datum ukončení registrace a pacienta považuje za vyřazeného z registrace.

Podmínky zařazení do dávky 80-Kapitace

- Typ pacienta "R"
- Vyplněný datum registrace
- Vyplněné číslo lékaře
- Nulové číslo identifikátoru dávky (dlouhé 14místné číslo v kartě pacienta)
- Nevyplněný datu ukončení registrace

Chování programu při vytváření kapitační dávky

Při tvorbě dávky 80-příhláška registrovaných pojištěnců se zahrnují vždy pouze nově registrovaní pacienti. Toho program dosahuje tak, že do karty každého pacienta, kterého zahrne do dávky dosadí tzv. identifikátor dávky (dlouhé 14místné číslo v kartě pacienta). Při tvorbě dávky 80 pak vybírá pouze pacienty, kteří tento identifikátor mají nevyplněný. Toho lze využít při různých opravách, kdy je možné vynulováním identifikátoru dávky v kartě pacienta, opětovně pacienta zahrnout do dávky 80.

Další funkce určené pro kapitaci

Těmito funkcemi se budou zabývat kapitoly, které pojednávají o příslušné části programu. Zde proto jen telegraficky.

- V nabídce "Vytvoření nové dávky" je přístupná i funkce pro tvorbu dávky "80-příhláška registrovaných pojištěnců".
- V nabídce "Statistika" jsou přístupné sestavy "Pacienti dle věkových skupin" a "Počet standardizovaných pojištěnců".
- V konfiguračních parametrech ve volbě "Ostatní" je parametr "Základní výše kapitačního poplatku", kde je nutné zadat částku pro index=1.
- V nabídce "Vlastní číselníky" je číselník "Věkové kategorie", který určuje členění pacientů do věkových kategorií s udáním indexu a vypočítané částce.
- V kartě pacienta je z údaje "Rodné číslo" vypočítáván "Věk" pacienta potřebný pro zařazení pacienta do příslušné věkové kategorie. V této verzi je nedořešen problém s pacienty staršími než sto let, protože se toto nedá z rodného čísla vypočítat a bylo by

nutné vytvořit údaj rok (nebo datum) narození, který by se dosadil z RČ a dal se dále upravovat. Věk pacienta by se pak počítal až z tohoto údaje. S tímto řešením však počítáme až do verze pro Windows®.

Pořízení nové karty pacienta

Stiskem klávesy F2 v tabulce "Seznam pacientů" se zobrazí nová prázdná karta pacienta. Při zadávání některých údajů je možno využít tzv. číselníky (např. číslo pojišťovny, PSC, hlavní a ostatní diagnózy).

Někteří z vás nebudou chtít vyplňovat všechny údaje karty. Pro ně uvádíme seznam údajů, které musí být vyplněny:

- **RČ** z důvodu přesné identifikace záznamů. Není možné, aby existovaly dvě karty se stejným RČ. Pozor, karta s nevyplněným RČ se neuloží a to i v případě, že vyplníte všechny ostatní údaje! Po zadání RČ program kontroluje, zda již karta s tímto RČ neexistuje. Pokud ano, potom to oznámí, zruší nově pořizovanou kartu a přeskočí na existující kartu. Vyhledávání karty probíhá i v archivu pacientů. Pokud je karta v archivu nalezena, program to oznámí a umožní převést kartu z archivu zpět do kartotéky. Po přesunu do karty do kartotéky se na ni přepne.
- **Pojišťovna** z důvodu jednoznačného přiřazení pacienta k některé pojišťovně. Program přímo nekontroluje vyplnění tohoto údaje. Zadáte-li však nějaké číslo, program toto zadání porovnává s číselníkem "Smluvních pojišťoven".
Upozornění: Nevyplnění tohoto údaje u kteréhokoliv pacienta způsobí přerušení vytváření dávky pro kteroukoliv pojišťovnu a to i v případě, že tento pacient nebyl ve zpracovávaném období ošetřen!
- **Jméno a Příjmení** z důvodu identifikace pacienta podle jeho jména. Teoreticky by nebylo nutné tyto údaje vyplňovat, protože pro vytvoření dávky tyto údaje nejsou zapotřebí. Prakticky by však taková kartotéka nebyla asi příliš přehledná.
- **Základní Dg** z důvodu nutnosti uvést základní diagnózu na každém dokladu v dávce pro zdravotní pojišťovnu. Tato diagnóza by měla udávat hlavní důvod léčení (ošetření) ve vykazovaném období. Aktuálnost zadané diagnózy ponechává program plně na uživateli. Nevyplnění tohoto údaje u zpracovávaného pacienta způsobí přerušení vytváření dávky pro

pojišťovnu. Uvedení existující, ale nesprávné diagnózy není možné odhalit žádnou kontrolou a je odhalen až na pojišťovně, proto věnujte diagnózám zvýšenou pozornost.

Pozor, pojišťovny vyžadují zadávat čtyřmístné diagnózy k čemuž je určen speciální kontrolní program "Dkontrol" přístupný z nabídky "Dávky".

Ostatní údaje v kartě pacienta není nutno vyplňovat.

Uložení karty

Uložit kartu lze dvěma způsoby:

- Při stisku klávesy Enter na posledním údaji karty.
- Při stisku klávesy Esc kdekoliv v kartě se zobrazí dotaz, zda chcete ukončit editaci. Kurzor je již nastaven na údaj "Ne" a tak stačí stisknout klávesu Enter. Potvrdíte-li "Ano", karta se neuloží!

V obou případech se po uložení karty dostanete do spodní části obrazovky určené pro ambulantní záznamy. Pokud k uložení karty nedojde, vrátíte se zpět do seznamu pacientů.

Hledání a třídění v seznamu pacientů

V tabulce "Seznam pacientů" je možné po stisku klávesy F4 seřadit seznam karet podle:

- RČ
- Příjmení a jména

Podle těchto "klíčů" je možno pacienty i vyhledávat. Po stisku klávesy F3 se na posledním řádku objeví výzva, abyste zadali "RČ", pokud je seznam seříděn podle údaje "RČ" nebo abyste zadali "Příjmení a jméno", pokud je seznam seříděn podle údaje "Příjmení a jméno". Při vyhledávání se kurzor chová inteligentně a automaticky se nastavuje na pozici v kartotéce, která nejvíce odpovídá momentálnímu zadání. Například je-li seznam seříděn podle údaje "Příjmení a jméno", stisknete klávesu F3 a zadáte "š", program automaticky skočí na prvního pacienta jehož příjmení začíná na "Š" (velikost písmen nerozhoduje). Můžete

upřesňovat své hledání zadáváním dalších písmen, nebo kurzorovými šipkami ň nebo ů přerušit režim hledání a nastavit kurzor na pacienta ručně. Je-li seznam setříděn podle údaje "RČ", potom zadáte-li např. číslo "70", skočí kurzor na prvního pacienta, který se narodil v roce 1970 (jeho RČ začíná na "70").

Pro hledání je možné využít i funkce pro globální hledání pomocí kláves Alt+F3 a Alt+F4, které umožňují vyhledat pacienty i podle bydliště nebo podle jména. Nastavte kurzor do sloupce, ve kterém chcete hledat. Po stisknutí klávesy Alt+F3 se zobrazí okénko pro zadání textového řetězce. Zadání potvrdíte klávesou Enter. Program vyhledá zadaný řetězec a to i uprostřed údaje (na velikosti písmen nezáleží). Další výskyt zadaného řetězce program vyhledá po stisknutí kláves Alt+F4.

Oprava karty

Oprava údajů na kartě je možná přímo z karty (respektive z ambulantních záznamů) stiskem klávesy Tab (dle nápovědy na posledním řádku obrazovky). V tomto režimu je možné opravovat všechny údaje včetně údaje "RČ". Při opravě RČ a Pojišťovny však postupujte opatrně (viz dále v této kapitole).

Návrat zpět do ambulantní části je možný stiskem klávesy Tab nebo Esc.

- **Oprava rodného čísla.** Údaj "Rodné číslo" má klíčový význam. Počítač uchovává záznamy pacientů právě podle rodného čísla a proto opravit tento údaj znamená přepsat jej ve všech záznamech, týkajících se daného pacienta. Oprava údaje "Rodné číslo" je možná přímo z karty pacienta. Jednoduše napište nové rodné číslo a potvrďte jej klávesou Enter. Při návratu z režimu opravy klávesou Tab nebo Esc dojde k automatické aktualizaci RČ i ve všech ostatních tabulkách.

Pozor, při opravě rodného čísla bude ze všech záznamů pacienta odstraněn příznak "U" protože se předpokládá, že staré číslo bylo chybně stejné jako případně vykázané výkony. Odstraněním příznaku "U" bude možno uvést výkony pacienta v některé opravné dávce.

- **Oprava čísla pojišťovny.** Rovněž údaj "Pojišťovna" má klíčový význam. Všechny záznamy vykazované pojišťovně obsahují údaj s číslem pojišťovny. Pokud tedy chcete opravit číslo pojišťovny v kartě je zapotřebí zadat pro jaké období (respektive odkdy) tato změna platí. Program provede v daném období změnu čísla pojišťovny a zároveň v tomto

období odstraní i příznak "U", protože předpokládá, že tyto výkony byly vykázány jiné pojišťovně než měly.

Poznámka pro kapitaci: Po opravě čísla pojišťovny se odstraní identifikátor kapitační dávky, kerou byl pacient vykázán pojišťovně. Program tak tohoto pacienta zahrne do první dávky, která bude tvořena pro novou pojišťovnu.

Oprava ostatních údajů v kartě

Ostatní údaje můžete opravovat jak je libo. Nezapomeňte na udržování aktuálnosti hlavní a ostatních diagnóz.

Zrušení karty

Zrušení karty pacienta je možné ze "Seznamu pacientů" stiskem kláves Ctrl+Y nebo Ctrl+F8 (klávesa Ctrl+F8 bude v některé následující verzi zrušena). Program bude rušit kartu, na kterém stojí kurzor.

Tato volba má nevratný charakter, tzn. že zrušená karta se již nedá zpětně vyvolat a s kartou se nevratně smažou i všechny záznamy, týkající se tohoto pacienta. Program proto obsluhu upozorní hlášením: "Zároveň s kartou budou zrušeny všechny informace o pacientovi. Opravdu chcete tuto kartu zrušit?". Obsluha musí potvrdit jednu z voleb "Ano", "Ne". Po kladné odpovědi proběhne rušení karty a dojde k vypuštění karty i ze zobrazeného seznamu karet.

Další kontrola

V kartě pacienta je umožněno pracovat s údajem "Další kontrola". Nejde o zvaní pacientů, ale o to, že lékař stanoví další kontrolu například za rok. Pacient si sám sleduje termín a na kontrolu se také sám objednává. Lékař má tak přehled, kdy stanovil kontrolu a zda je termín dodržen, nebo zjistit pacienty, kteří se ještě neobjednali na kontrolu. Je pak na něm, co s tím udělá.

Vše je přístupné z karty pacienta klávesami ShiftF9. Zobrazí se menu, kde je možno vybrat přednastavené hodnoty, nebo zadat datum ručně. Termín další kontroly se zobrazuje v

červeném poli na levém sporním okraji rámečku karty.

Ve filtrech (Alt+F5) v seznamu pacientů existuje filtr "Zameškaný termín kontroly", který zobrazí pacienty, kteří jsou v prodlení s kontrolou. Ty je pak možné obeslat a pod.

Tisk karty

Po stisku klávesy F6 v režimu "Seznam pacientů" se zobrazí pomocné menu s volbami pro různé způsoby tisku jedné karty nebo více karet.

Menu pro tisk karty obsahuje:

- **Hlavička karty.** Slouží pro vytisknutí titulní strany karty pacienta. Tisk je vztažen k pacientovi, na kterém byl nastaven kurzor před stiskem klávesy F6.
- **Obsah karty.** Vytiskne obsah karty pacienta. Po potvrzení této volby je možné zadat období za jaké se má karta vytisknout. Takto je možné již vytištěnou kartu postupně doplňovat.
- **Celá karta.** Vytiskne kompletní kartu pacienta včetně hlavičky. Tato volba je nejrychlejší způsob jak vytisknout souhrnné informace o pacientovi (např. při předání pacienta).
- **Dotisk hlaviček za období.** Jde o vytištění hlaviček karet pro pacienty, kteří mají ve zvoleném období alespoň jeden záznam.
- **Dotisk za období.** Jde o vytištění obsahu karet za zvolené období jak je tomu i ve volbě "Obsah karty". Tato volba však tiskne obsah karty postupně pro všechny pacienty, kteří mají ve zvoleném období alespoň jeden záznam.
- **Registrační list.** Umožní vytisknout registrační lístek pacienta.
- **Seznam pacientů.** Jde o sestavu, kterou si můžete sami "poskládat". Zvolíte údaje, které mají být v sestavě uvedeny a zvolíte jejich seřazení. Tato sestava respektuje použité filtry (Alt+F5).

Vytvořená tisková sestava se nejprve zobrazí na obrazovce monitoru. Klávesami PgUp, PgDn, a šípkami je možno se po sestavě pohybovat.

Po opětovném stisku klávesy F6 (viz. nápověda na posledním řádku) proběhne tisk sestavy na

tiskárnu, klávesou Esc je možno se vrátit zpět do seznamu pacientů bez tisku.

3.4 Záznamy v kartě pacienta

Ambulantní záznamy

Jedná se o chronologicky seřazené záznamy ambulantních vyšetření, ke kterým se vztahují kódy výkonů, léků, IVLP a PZT.

Do tohoto formuláře se dostanete po vyvolání již pořízené karty ze "Seznamu karet" nebo po pořízení nové karty. To, jaké údaje ambulantní záznamy obsahují závisí na nastaveném typu karty. Na poslední řádce obrazovky je uveden seznam funkčních kláves pro spouštění různých funkcí. Rovněž seznam těchto funkcí se mírně liší v závislosti na nastaveném typu karty.

Funkce ambulantních záznamů

Funkce společné pro všechny typy karet:

- **Tab-Karta:** skok do karty pacienta, kde je možno doplnit nové údaje nebo opravit stávající. Návrat do ambulantního záznamu provedete opětovným stiskem klávesy Tab nebo klávesou Esc. Při úpravách údajů v kartě se řiďte zásadami uvedenými v kapitolách "Oprava karty" a "Pořízení nové karty".
- **F2-Poříd:** slouží pro založení nového ambulantního záznamu. Po stisknutí klávesy F2 kurzor skočí za poslední záznam a čeká na zadávání nového záznamu.
- **F3-EKG:** tato funkce slouží pro přímý přístup do ovládacího programu připojeného EKG. Program podporuje tři typy EKG. Popis připojení je uveden v kapitole "Připojení EKG".
- **F4-Recept:** slouží pro vytváření receptu a pro jejich archivaci. Možnosti této funkce jsou poměrně široké a proto o receptu pojednává samostatná kapitola.
- **Shift+F4-Archiv receptů:** umožní zobrazit přímo archiv již vystavených receptů (viz kapitola o receptech).

- **F5-Výkony:** slouží pro zobrazení tabulky výkonů vztahujících se k ambulantnímu záznamu na němž se nacházel kurzor. Právě tyto výkony budou vykazovány příslušné zdravotní pojišťovně. Pro přidávání, rušení a úpravu výkonů platí všeobecné zásady pro editaci datového souboru. Při pořizování nového výkonu je k dispozici číselník vlastních výkonů. Pouze výkony zapsané v tomto číselníku je možné vykazovat! Vytvoření tohoto číselníku je jeden z nejdůležitějších úkonů, které je nutné vykonat u nového programu. Popis této funkce je předmětem samostatné kapitoly. U pacienta nepravidelné péče (typ pacienta "N") se nezobrazuje výše uvedená tabulka výkonů, ale tabulka výkonů nepravidelné péče.
- **F6-Tisk:** slouží k vytištění předpisu, výměnného listu, lékařské zprávy, pracovní neschopenky, opisu záznamu (dekurs) a dalších sestav z připraveného menu. Součástí menu je i možnost vyvolat samotný textový editor (viz volba "Ostatní / Textový editor"). Popis této funkce je uveden v samostatné kapitole.
- **F7-Dodatková karta:** slouží pro zobrazení doplňkových údajů ke kartě. Strukturu doplňkové karty je nutné nejdříve vytvořit ve volbě "Ostatní / Definice karty". Jestliže nenadefinujete ani jeden dodatkový údaj je tato funkce neúčinná a objeví se hlášení: "Vytvoř nejdříve strukturu karty!". Další informace viz kapitola "Dodatková karta".
- **F8-PZT:** slouží pro vykazování léků, IVLP, PZT a stomatologických výrobků. Pro jednoduchost budeme tuto skupinu nazývat "PZT" i když se tím dopouštíme nepřesnosti. I tyto kódy budou vykazovány zdravotním pojišťovnám. Nezapomeňte, že vykazujete-li jakékoliv PZT musíte zabezpečit, aby ve vykazovaném období existoval alespoň jeden vykazovaný výkon. Program tuto skutečnost sice kontroluje, ale tuto kontrolu lze několika způsoby obejít a způsobit si tak problémy při tvorbě dávky pro pojišťovnu. Nejčastější způsob jak si způsobit problém je vykázat výkon, následně pak PZT (v tomto pořadí to je správně) a potom zrušit výkon. Byl-li tento výkon jediný ve zpracovávaném období nebude dávka vytvořena správně. Popis této funkce je uveden v samostatné kapitole. U pacienta nepravidelné péče (typ pacienta "N") je tato funkce vypnuta. Je to proto, že dávky nepravidelné péče nemohou obsahovat léčiva a PZT, ale pouze výkony.
- **F9-Diář:** slouží k vyvolání diáře s možností objednávky pacienta na zvolený termín. Tato funkce je dostupná po zakoupení modulu "Diář" a je podrobně popsána v kapitole "Modul Diář".
- **Ctrl+F4-Prohlížet:** umožňuje prohlížet obsah záznamu a nálezu současně. Po stisku kláves Ctrl+F4 se místo horní části karty zobrazí text nálezu a záznamu. Vy potom můžete využít klávesy n a ň k přesouvání mezi jednotlivými ambulantními záznamy. Režim "Prohlížet"

ukončíte opětovným stisknutím klávesy Ctrl+F4 nebo stiskem klávesy Esc pro opuštění karty pacienta. Pokud v režimu "Prohlížení" stisknete klávesu Tab pro opravu karty, potom po návratu se sice v horní části stále zobrazuje karta, ale po stisku klávesy ň nebo ň se opět zobrazí text nálezu a záznamu. Rovněž některé další funkce mohou způsobit zrušení tohoto režimu, pokud jim brání v činnosti.

- **Ctrl+F5-Kalkulačka:** vyvolá řádkový kalkulátor. Při výpočtech můžete používat údaje z karty.
- **Ctrl+Y nebo Ctrl+F8-Smaž větu:** po dotazu "Zrušit větu A/N ?" smaže ambulanti záznam i se všemi navazujícími záznamy - kódy, PZT a recepty. Pozor, tento úkon je nevratný a jednou zrušený ambulanti záznam již neobnovíte. Rušení pomocí kláves Ctrl+F8 je pozůstatek ze starších verzí a bude někdy v budoucnu zrušeno.
- **Ctrl+F10-Archiv:** umožní zobrazit záznamy uložené v archivu období (viz dále v této kapitole).
- **Alt+F3 a Alt+F4-Hledej:** jde o univerzální hledací funkci, která umí hledat v textových řetězcích. Vyhledávání probíhá vždy ve sloupci, do kterého jste nastavili kurzor. Po stisku kláves Alt+F3 se zobrazí okénko pro zadání hledaného textu. Po zapsání textu a stisku klávesy Enter program vyhledá první záznam, který obsahuje vámi zadaný text. Pro vyhledání dalšího výskytu téhož textu můžete stisknout klávesu Alt+F4.
- **Alt+F5-IČZ OL:** tato funkce umožní přiřadit příslušnému ambulanti záznamu údaje o poukazu na vyšetření/ošetření od ošetřujícího lékaře. Po stisku kláves Alt+F5 si program zjistí, zda minule byla péče rovněž vyžádána a pokud ano, zeptá se zda pokračovat v indukované péči. Pokud odpovíte "Ano", potom se údaje zkopírují a není nutné je opakovaně zadávat. Zvolíte-li "Ne", potom se zobrazí formulář se třemi údaji IČZ, odbornost a datum požadavku. Program vyžaduje zadání všech tří údajů. Nezádáte-li kterýkoliv z nich, program neuloží nic! Údaj IČZ je podporován číselníkem ošetřujících lékařů, který je možno využít pro bezpečnější opakovaný zápis. Po uložení údajů je před takovým ambulanti záznamem uveden symbol ">>". Takto označené záznamy (respektive výkony a PZT, které obsahují) se nezahrnou běžné do ambulanti dávky 98, ale do dávky poukazů na vyšetření/ošetření 90. Zrušit toto označení můžete smazáním všech tří údajů o ošetřujícím lékaři (zapsat mezeru).
- **Alt+F6-Tiskárna:** vyvolá menu pro volbu tiskárny. Toto nastavení je dočasné do vypnutí programu. Trvalé nastavení je možné ve volbě "Ostatní / Konfigurační parametry" nastavením parametru "Kód tisku". To platí pouze pro jehličkové tiskárny. Pro nastavení

- ostatních tiskáren je nutno použít program FandInst (viz samostatná kapitola).
- **Alt+F7-Texty:** slouží pro vložení předdefinovaných textů do údajů s volnými texty. Stojí-li kurzor na údaj jiného typu je tato funkce neúčinná. Tato funkce je podporována číselníkem textů (viz volba "Číselníky / Vlastní číselníky / Texty"). Po stisku kláves Alt+F7 na hvězdičce nebo teče reprezentující volný text (záznam nebo nález) se zobrazí okénko pro zadání názvu textu v číselníku textů. Nemusíte zadávat název celý stačí jedno nebo dvě písmena. Program zobrazí číselník a kurzor nastaví na první záznam, který vyhovuje zadanému názvu. Klávesou Enter pak můžete zvolený text převzít. Pro často používané texty doporučujeme vytvářet jedno či dvouznakové názvy. Tato funkce je přístupná i pokud se nacházíte uvnitř volného textu. Vybraný text se pak zapíše od pozice kurzoru.
 - **Alt+F8-Klávesnice:** vyvolá menu pro volbu klávesnice. Tato volba je platná pouze do ukončení programu. Trvalé nastavení se provádí ve volbě "Ostatní / Konfigurační parametry" parametrem "Typ klávesnice".
 - **Alt+F10-Odskok do DOS:** umožňuje přímo z karty pacienta "odskočit" do operačního systému a vyvolat jiný program. Upozorňujeme, že vyvolání některých programů se nemusí podařit z důvodu nedostatku paměti (něco z programu Ordinace PUSSA stále zůstává v paměti). Některé programy vyžadují spuštění ze svého adresáře, potom je nejlepší vytvořit pro přepnutí do tohoto adresáře a následné spuštění dávkový soubor a po Alt+F10 volat tento BAT soubor. Pozor, program Ordinace PUSSA sice před vlastním vyvolání funkce Alt+F10 uloží vše na pevný disk, ale nemůže ovlivnit chování externích "kešovacích" programů (např. SMARTDRIVE). V takovém případě byste měli zabezpečit, aby v průběhu odskoku do DOS nedošlo k běhové chybě takto spuštěného programu s následným "zatuhnutím" celého počítače. Ne vždy by se to muselo obejít bez následků. Pokud je to jen troch možné, raději ukončete program Ordinace PUSSA. Jestliže máte potřebu častého přepínání mezi programy, zvažte nasazení operačního systému Windows95, kde je toto přepínání vyřešeno a nečiní problémy (když máte dost paměti).

Funkce karty "Stomatolog"

- **F10-Kříž:** slouží pro práci se zubními kříži a je přístupný pouze po zakoupení modulu "Stomatolog" současně se stejnojmennou kartou. Popis práce se zubním křížem je popsán v kapitole "Modul Stomatolog".

Funkce karty "Gynekolog"

- **Ctrl+F2-Gravidita:** vyvolá záznamy o graviditách. Jde o speciální funkci karty "Gynekolog" a je popsána v samostatné kapitole "Modul Gynekolog".

Funkce karty "Ortoped"

- **Ctrl+F2-Rehabilitace:** vyvolá jiný typ ambulantního záznamu určený pro rehabilitační záznamy. Toto rozdělení je čistě záležitostí programu a výkony z obou částí jsou vykazovány společně v jediné dávce. Rozdělení záznamů na "ambulantní" a "rehabilitační" bylo vedeno snahou oddělit od sebe výkony lékaře a rehabilitačních sester. Práce s rehabilitačními záznamy je naprosto shodná se záznamy ambulantními.

Typy ambulantních záznamů

Stejně jako existují různé typy karet, existují různé typy ambulantních záznamů. Formulář pro ambulantní záznamy obsahuje vždy údaj "Datum" a textový údaj "Záznam". V závislosti na použitém typu karty je formulář doplněn o další údaje.

Údaje společné všem typům ambulantních záznamů

- **Datum:** zde zapište datum vyšetření. V programu je možno nastavit, zda se údaj bude vyplňovat automaticky aktuálním datem, viz. "Konfigurační parametry". Programem doplněný datum můžete kdykoliv přepsat.
- **Diagnóza:** zde zapište dianózu. Tento údaj je povinný. Program sám vždy dosadí diagnózu z předchozí návštěvy. Hodnotu lze kdykoliv změnit. Údaj je podporován číselníkem diagnóz (Číselník VZP JDG4).
- **Záznam:** údaj typu volný text, slouží pro popis vyšetření, popřípadě další údaje dle vašich potřeb a zvyklostí.

Údaje ambulantního záznamu "Praktik"

- **Váha:** číselný údaj s přesností na 1 desetinné místo. Nemusí se vyplňovat.
- **TK:** údaj o tlaku. Nemusí se vyplňovat.
- **Nález:** údaj typu volný text, slouží pro uložení nálezu nebo jiného textu dle vašich zvyklostí.

Údaje ambulantního záznamu "Gynekolog"

- **PM:** datum posledních měsíčků. Tento údaj se nemusí vyplňovat.
- **Váha:** číselný údaj s přesností na 1 desetinné místo. Nemusí se vyplňovat.
- **TK** údaj o tlaku. Nemusí se vyplňovat.

Údaje ambulantního záznamu "Ortoped"

- **Nález:** údaj typu volný text, slouží pro uložení nálezu nebo jiného textu dle vašich zvyklostí.

Údaje ambulantního záznamu "Diabetolog"

- **Váha:** číselný údaj s přesností na 1 desetinné místo. Nemusí se vyplňovat.
- **TK** údaj o tlaku. Nemusí se vyplňovat.
- **GM:** číselný údaj s přesností na jedno desetinné místo. Nemusí se vyplňovat.
- **FR:** číselný údaj s přesností na dvě desetinná místa. Nemusí se vyplňovat.
- **Nález:** údaj typu volný text, slouží pro uložení nálezu nebo jiného textu dle vašich zvyklostí.

Údaje ambulantního záznamu "Stomatolog"

Tato karta obsahuje pouze základní údaje. Je však možné po zakoupení modulu "Stomatolog" pracovat se zubním křížem.

Údaje ambulantního záznamu "Internista"

- **SPIRO**: údaj pro zadání maximálně šesti libovolných znaků. Nemusí se vyplňovat.
- **RTG**: údaj pro zadání maximálně šesti libovolných znaků. Nemusí se vyplňovat.
- **TK**: údaj o tlaku. Nemusí se vyplňovat.
- **Nález**: údaj typu volný text, slouží pro uložení nálezu nebo jiného textu dle vašich zvyklostí.

Údaje ambulantního záznamu "Oční"

- **Nález**: údaj typu volný text, slouží pro uložení nálezu nebo jiného textu dle vašich zvyklostí.

Pořízení ambulantního záznamu

Klávesou F2 se dostanete na nový řádek pro pořízení nového ambulantního záznamu. Je-li v konfiguračních parametrech zapnut příznak "Dnešní datum v datumových údajích", automaticky se doplní dnešní datum (chápejte systémové datum počítače).

Do prázdného údaje "Záznam" (nebo "Nález") se lze dostat tím, že začnete přímo psát text, když je kurzor nastaven na tečku označující prázdný údaj. Pro editaci záznamu platí stejná pravidla jako pro textový editor (viz kapitola "Textový editor"). Ukončit psaní a vrátit se zpět do ambulantního záznamu je možné stiskem klávesy Esc. Vyplněný údaj "Záznam" je signalizován místo tečky znakem "*". Část prvního řádku je zobrazena za touto hvězdičkou. Do vyplněného údaje "Záznam" se dostanete stisknutím klávesy Ins a to jak z hvězdičky, tak z textu za ní. Po zadání údajů automaticky vyskočí tabulka pro zadání vykazovaných výkonů (lze ji vyvolat i kdykoliv později klávesou F5).

Pozor, máte-li nastavenou kartu, která obsahuje i údaj "Nález", je nutné projít i přes tento údaj a to alespoň stiskem klávesy Enter. V opačném případě nedojde k uložení ambulantního záznamu (včetně vykázaných výkonů).

Listování mezi ambulantními záznamy

Jestliže se nacházíte v údaji "Záznam" a potřebujete si prohlédnout předchozí nebo následující

obsah údaje "Záznam", nemusíte vyskakovat z údaje, najíždět kurzorem na příslušný záznam a znovu do něj vstupovat klávesou Ins. Pro toto listování je možno použít přímo uvnitř textu tyto klávesy:

- předchozí záznam CtrlHome
- následující záznam CtrlEnd

Tento způsob se hodí, chcete-li se podívat na jeden nebo dva předcházející záznamy, protože program vám nijak nepomáhá zorientovat se, kde jste.

Druhý způsob je přehlednější i když zase neumožňuje editaci. Spočívá ve využití funkce Ctrl+F4-Prohlížet. Tato funkce umožňuje prohlížet obsah záznamu a nálezu současně. Po stisku kláves Ctrl+F4 se místo horní části karty zobrazí text nálezu a záznamu. Vy potom můžete využít klávesy ň a ň k přesouvání mezi jednotlivými ambulantními záznamy. Režim "Prohlížet" ukončíte opětovným stisknutím klávesy Ctrl+F4 nebo stiskem klávesy Esc pro opuštění karty pacienta. Pokud v režimu "Prohlížení" stisknete klávesu Tab pro opravu karty, potom po návratu se sice v horní části stále zobrazuje karta, ale po stisku klávesy ň nebo ň se opět zobrazí text nálezu a záznamu. Rovněž některé další funkce mohou způsobit zrušení tohoto režimu, pokud jim brání v činnosti.

Oprava ambulantního záznamu

Klávesou F2 se přepíná mód "pořízení/oprava". Klávesou F5 lze opravit nebo doplnit tabulku kódů, vztahujících se ke zvolenému ambulantnímu záznamu, popřípadě klávesou F8 lze opravit nebo doplnit tabulku PZT. Klávesou F4 lze opravit nebo doplnit tabulku vystavených receptů. Žádný záznam není nijak blokován proti přepsání nebo smazání. Je na vás kde, popřípadě co zapíšete, opravíte nebo smažete.

Opravíte-li datum pořízení záznamu, potom se automaticky opraví tento datum i u zadaných výkonů, PZT a receptů náležejících k tomuto záznamu. K opravě však dojde až při přesunu kurzoru na jiný ambulantní záznam nebo po opuštění karty pacienta. Proto chcete-li ihned po opravě datumu zobrazit výkony, PZT nebo recepty, přesuňte nejdříve kurzor na předcházející nebo následující řádek a až potom se vraťte zpět a volte F5, F8 nebo F4.

Zrušení ambulantního záznamu

Klávesami Ctrl+Y je možno zrušit zvolený ambulantní záznam (záznam, na kterém stojí

kurzor). Zrušeny jsou i všechny výkony, PZT a recepty náležející k rušenému záznamu.

Gravidita

Karta "Gynekolog" obsahuje nadstavbu "Gravidita", což je speciální podoba ambulantních záznamů v průběhu jednotlivých gravidit.

Program umožňuje založit novou graviditu klávesami Ctrl+F2. Jestliže pacientka ještě nebyla gravidní, resp. jestliže doposud neexistují v počítači záznamy o jejích předchozích graviditách, objeví se na obrazovce nabídka s jedinou volbou "Nová gravidita". Po potvrzení této volby vás počítač požádá o zadání data zahájení gravidity.

Jestliže pacientka již má vedeny záznamy o graviditách, zobrazí se po stisku kláves Ctrl+F2 nabídka se dvěma volbami:

- Nová gravidita
- Předchozí gravidita

Jestliže chcete prohlížet průběh některé z předchozích gravidit, potvrdíte volbu "Předchozí gravidita". Nabídne se vám seznam všech gravidit s daty začátku gravidity. Po potvrzení vámi vybrané gravidity klávesou Enter, se vám nabídne seznam ambulantních záznamů o vybrané graviditě.

Údaje v záznamech o graviditě

Záznam v nadstavbě "Gravidita" se liší od záznamu "Ambulance". Obsahuje tyto potřebné údaje:

- **Datum:** Datum vyšetření. Tento údaj je totožný s údajem v ambulantních záznamech.
- **Týden:** Vyplní se automaticky. Podle data zahájení gravidity a údaje "Datum" v záznamu se vypočítá počet týdnů a dnů. Např. pro dvanáctý týden a tři dny se запиše "12+3".
- **MočB, MočC:** Jednoznakové údaje.
- **Váha:** Číselný údaj s přesností na 1 desetinné místo. Nemusí se vyplňovat.
- **TK:** Údaj o tlaku. Nemusí se vyplňovat.
- **Záznam:** Údaj typu "volný text". Slouží pro popis vyšetření tak, jak jste zvyklí si jej dělat

pro svou potřebu.

- **Nález:** údaj typu "volný text". S údajem se pracuje stejně jako s ostatními údaji typu "volný text".

Ukončení gravidity

Probíhající graviditu lze ukončit klávesami Ctrl+F9. Program se zeptá, zda má graviditu opravdu ukončit. Po odpovědi "Ano" následuje zadání "Datumu ukončení" a "Způsobu ukončení" gravidity. Po ukončení gravidity se program vrátí k běžným ambulantním záznamům.

Předchozí gravidity

Velice důležitá je možnost prohlížet si z "Gravidity" i průběhy předchozích gravidit. Klávesami Ctrl+F2 se lze dostat do požadované gravidity. Klávesou Esc se lze vrátit do aktuální gravidity.

Tisk v Graviditě

V Graviditě lze tisknout sestavy, které jsou stejné jako sestavy dostupné z ambulantních záznamů. Navíc lze tisknout další sestavy:

- Průkazka pro těhotné
- Doplnění průkazky

Tisk Průkazky pro těhotné

Vytiskne se průkazka na čistý list. Nejedná se tedy o tisk do formuláře, protože současná "skládačka" není pro tiskárny zrovna ideální.

Po zvolení této funkce se zobrazí formulář pro vyplnění několika dalších údajů, které nejsou součástí karty pacienta, ale nachází se na průkazce. Z tohoto formuláře je možné průkazku vytisknout standardní klávesou F6. Údaje ve formuláři zůstávají zachovány pro případné další použití.

Doplnění průkazky

Na stranu průkazky, kde jsou jednotlivé záznamy, se přepíše záznam, na kterém stojí kurzor. Tiskárna si sama najede na příslušný řádek, není třeba nastavovat papír.

Rehabilitace

Karta "Ortoped" obsahuje nadstavbu "Rehabilitace" což jsou pouze odděleně vedené ambulantní záznamy rehabilitačních pracovníků. Do rehabilitačních záznamů se dostanete ze záznamů ambulantních po stisknutí kláves Ctrl+F2. Z rehabilitačních záznamů zpět do záznamů ambulantních se vrátíte stiskem klávesy Esc.

Struktura rehabilitačních záznamů je identická se záznamy ambulantními a proto není nutné je znovu popisovat.

3.5 Výkony a PZT v kartě pacienta

Výkony

Tabulka výkonů se vyvolá z ambulantního záznamu klávesou F5 nebo se automaticky zobrazí po zadání nového ambulantního záznamu. Do tabulky je možno kódy přidávat nebo je mazat, je-li to nutné (Ctrl+Y). Počítač kontroluje zadané číslo kódu výkonu na váš vlastní číselník výkonů. Ne zadáte-li kód a pouze potvrdíte prázdné políčko, automaticky se zobrazí číselník kódů. Z něj se dá zvolený kód převzít potvrzením klávesou Enter. Zadáte-li neexistující kód, zobrazí se rovněž číselník kódů a kurzor bude přitom umístěn na prvním nejbližším existujícím kódu. Pokud je kurzor nastaven na údaj "Kód", potom je možné číselník vlastních výkonů vyvolat stisknutím kláves ShiftF7.

Pokud vám okno překrývá nějaké důležité údaje v kartě, pak stiskněte klávesy Alt+F5 a přesuňte okno šipkami na jiné místo.

Údaje v tabulce pro vykazování výkonů

Zadávání výkonů je důležitá činnost a na správném vyplnění závisí přijetí či nepřijetí dávky zdravotní pojišťovnou. Proto je dobré vědět, na co který údaj slouží.

- **ČL:** Číslo lékaře. Doplnuje se automaticky podle přihlášeného lékaře. Pozor při opravách! Po zadání chybného ČL program sice reaguje zobrazením číselníku lékařů, ale je možné tuto kontrolu obejít a uložit větu s neexistujícím ČL. To má vliv na tvorbu dávky. Pokud specifikujete číslo lékaře, pro kterého tvoříte dávku, potom se tato věta do dávky nezahrne. Pokud nezádáte žádné číslo lékaře, potom se vytvoří dávka s touto chybnou větou. Při tvorbě dávky se vnitřní ČL vymění za IČZ lékaře (pracoviště). Protože jste zadali neexistující číslo lékaře, program nemá jak zjistit IČZ a dosadí mezery, což vede k nepřijetí dávky.
- **Poj:** Číslo pojišťovny. Doplnuje se automaticky číslo pojišťovny uvedené v kartě pacienta. Je možné jej přepsat a vykázat tak výkon jiné pojišťovně. To má samozřejmě význam pouze tehdy, když pacient přešel k jiné pojišťovně. V takovém případě je však lepší změnit číslo pojišťovny přímo na kartě, protože u všech nově pořizovaných výkonů již automaticky bude naskakovat nové číslo.
- **U:** Příznak vyúčtování výkonu pojišťovně. Tento údaj nemůžete zde měnit přímo. Pokud již byl výkon vyúčtován pojišťovně (zahrnut do některé dávky), potom je tento příznak nastaven na "U". Při sebemenší změně v řádku takového výkonu dojde po varování a potvrzení k odstranění tohoto příznaku a k možnosti tento výkon znovu vykázat. Pokud budete z jakýchkoliv vážných důvodů potřebovat zasáhnout do nastavení tohoto údaje musíte použít tabulku "Všechny výkony" ve volbě "Přehledy / Přehled výkonů / Všechny výkony".
- **Kód:** Kód výkonu, který můžete zadat přímo nebo převzetím z vlastního číselníku. Nezapomeňte na to, že při zadávání tohoto kódu je pro kontrolu použit váš číselník výkonů ("Číselníky / Vlastní číselníky / Vlastní výkony"). Naproti tomu při tvorbě dávky je použit originální číselník VZP ("Číselníky / Převzaté od VZP / Výkony").
- **Text:** Název výkonu. Doplní se automaticky podle zadaného kódu a není možné jej změnit ani upravovat.
- **Počet:** Počet vykazovaných výkonů. Program automaticky doplní číslo "1", protože jde o nejčastější případ. Je povoleno zadávat počet výkonů v rozmezí 1 až 9. Pokud potřebujete zadat větší počet výkonů, potom musíte vytvořit dva nebo více řádků se stejným kódem.
- **Odb:** Kód odbornosti lékaře. Tento údaj zůstává většinou nevyplněn. Program do hlaviček

všech dokladů automaticky doplňuje vaši hlavní odbornost lékaře, zadanou v číselníku lékařů. Údaj je podporován číselníkem odborností, který je dostupný přes klávesy Shift+F7. Po zadání kódu výkonu program porovná odbornost přihlášeného lékaře a odbornost uvedenou u výkonu ve vlastním číselníku výkonů. Pokud se odbornosti rovnají, ponechá údaj prázdný. Pokud se nerovnájí, doplní odbornost uvedenou ve vlastním číselníku výkonů.

Upozornění: Pokud chcete, aby program žádnou odbornost nedosazoval, změňte odbornost u všech výkonů uvedených v číselníku vlastních výkonů na vaši odbornost.

- **Vdia:** Kód vedlejší diagnózy. Stejně jako u odbornosti i tento údaj zůstává většinou nevyplněn. Program automaticky do všech dokladů doplní základní diagnózu a případně i čtyři ostatní diagnózy z karty pacienta. Pokud se vykazovaný výkon týká jiné diagnózy než základní (resp. některé z ostatních diagnóz), potom tuto diagnózu uveďte zde. Údaj je podporován číselníkem diagnóz, který je dostupný přes klávesy Shift+F7. **Nezapomeňte, že VZP vyžaduje zadávání čtyřmístných diagnóz všude tam, kde čtyřmístná diagnóza existuje!**
- **Nah:** Kód náhrady. Jde o údaj, který se používá málo kdy. Pro vaše potřeby je k dispozici číselník "Náhrady" dostupný přes klávesy Shift+F7.

PZT

Tabulka PZT se vyvolá z ambulantního záznamu klávesou F8. Do této tabulky se zapisuje několik druhů kódů:

- Léky nebo-li ZUL
- IVLP (individuálně připravované léčivé přípravky)
- PZT nebo-li ZUM
- Stomatologické výrobky pro dospělé
- Stomatologické výrobky pro děti

Tabulku PZT lze vyvolat pouze tehdy, pokud je zadán alespoň jeden výkon v tabulce pro vykazování výkonů. V opačném případě program ohlásí chybu: "Není možné účtovat PZT"

bez zaúčtování výkonu!". Na tuto skutečnost dbejte. Nikdy nedopust'ete, aby existoval zápis v tabulce pro vykazování PZT bez jediného vykázaného výkonu. Program pak vytvoří pro tohoto pacienta pouze doklad PZT, což je chyba, která vede k nepřijetí dávky pojišťovnou.

Pokud vám okno překrývá nějaké důležité údaje v kartě, pak stiskněte klávesy Alt+F5 a přesuňte okno šipkami na jiné místo.

Údaje v tabulce pro vykazování PZT

Zadávaní kódů PZT je další důležitou součástí pro zdárné vytvoření dávky pro pojišťovny. Pokud hodláte léky a PZT vykazovat, rozhodně čt'ete dál.

- **ČL:** Číslo lékaře. Program jej dosadí automaticky (blíže viz kapitola "Výkony").
- **Poj:** Číslo pojišťovny. Program jej dosadí automaticky podle karty pacienta (blíže viz kapitola "Výkony").
- **U:** Příznak vyúčtování pojišťovně. Blíže údaje viz kapitola "Výkony").
- **Sk:** Skupina. Určuje zda následující kód je kódem léku, IVLP, PZT nebo stomatologického výrobku. Údaj je podporován číselníkem "Skupiny léčiv a PZT", který lze vyvolat stiskem klávesy Enter na prázdném údaji nebo klávesami Shift+F7.
- **Kód:** Kód ze zadané skupiny léčiv nebo PZT. Údaj lze zapsat přímo nebo jej převzít z příslušného číselníku. Číselník se vyvolá stiskem klávesy Enter na prázdném údaji nebo stiskem kláves Shift+F7. Podle zadané skupiny se zobrazí vždy správný číselník. Zde nejsou použity vlastní číselníky jako u výkonů, ale jsou použity číselníky dodávané VZP.
- **Název:** Název léčiva či PZT. Tento údaj se převezme z číselníku a není možné jej jakkoli upravovat.
- **VZP:** Příznak tzv. "zvláštní položky". U některých IVLP a PZT je uveden příznak zvláštní položky, který se automaticky přebírá i do této tabulky. Pokud jde o zvláštní položku, potom se údaj vyplní znakem "X". Údaj se doplňuje automaticky a není jej možné měnit.
- **Mno:** Množství. Na rozdíl od výkonů program do tohoto údaje nedosazuje žádnou implicitní hodnotu. Lze zadat hodnotu s přesností na dvě desetinná místa. Jako jednotku množství je nutné brát to, co je uvedeno v číselníku VZP. Například Mesocain inj. 10x10ml 1% za 121,90 obsahuje deset ampulek. Při vykazování jedné ampulky proto musíme zadat

- do údaje "Mno" hodnotu 0,10 a program správně dosadí cenu 12,19.
- **Cena:** Cena maximální úhrady pojišťovnou za vykazované množství. Tato hodnota musí být vždy vyplněna. Ne vždy je však uvedena v číselníku. V takovém případě musíte cenu doplnit podle svých údajů nebo lépe po telefonické konzultaci s příslušnou pojišťovnou. (Pozn. autora: nevím proč, když pojišťovna stejně proplatí jen to, co uzná za vhodné).

3.6 Recepty

Tato funkce umožňuje vytvářet, tisknout a archivovat recepty. Údaje z archivu pak lze použít pro statistické účely.

Úvod do receptů

Tabulka receptů se vyvolá z ambulantního záznamu klávesou F4. Zobrazí se tabulka pro tvorbu receptu. Do této tabulky je možné zapsat pouze jeden recept (ten může obsahovat více léků). Po vytištění je nutno recept smazat nebo uložit do archivu (doporučuje se). Na síti má každý uživatel vlastní tabulku receptu, naproti tomu mají všichni společný archiv receptů.

Údaje tabulky receptu

- **ČL:** Číslo lékaře. Program je doplňuje automaticky. Bližší informace viz kapitola "Výkony".
- **Poj:** Číslo pojišťovny. Program je doplňuje automaticky podle údaje z karty pacienta. Bližší údaje viz kapitola "Výkony".
- **Sk:** Skupina. Určuje zda následující kód je kódem léku, IVLP nebo PZT. Údaj je podporován číselníkem "Skupiny léčiv a PZT", který lze vyvolat stiskem kláves Shift+F7.
- **Kód:** Kód z příslušného číselníku obdobně jako u PZT. Kód můžete zapsat přímo, nebo převzít z některého číselníku stiskem kláves Shift+F7. Na rozdíl od tabulky PZT je možné kód převzít z vlastního číselníku léků klávesou F7 nebo z archivu receptů klávesami Ctrl+F7. Více údajů k vlastnímu číselníku léků a archivu receptů viz dále v této kapitole.

- Vlastnímu číselníku léků je věnována i samostatná kapitola.
- **Název:** Název léčiva. Program jej doplní automaticky podle příslušného číselníku tak, že existuje-li kód ve vlastním číselníku léků, převezme se název z něj, jinak se přebírá z příslušného číselníku VZP. Na rozdíl od tabulky PZT je možné tento text upravovat.
 - **Dop:** Doplněk k názvu. Pro tento údaj platí to, co pro údaj "Název".
 - **DS:** Dávkování (slovně). Pište bez "DS.:", které se doplňuje při tisku automaticky.
 - **Poz:** Poznámka. Pokud program zadaný kód nalezne ve vlastním číselníku léků, potom převezme poznámku z tohoto číselníku. Při převzetí z číselníků VZP ponechá tento údaj prázdný. Údaj je možné dále upravovat. Pozor, do receptu je možné převzít pouze první 2 řádky po šedesáti znacích.
 - **Množství:** Slouží pro zadání množství. Množství se tiskne římskými číslicemi následované latinským názvem číslovky.
 - **Cena/jedn.:** Cena za jednotku množství. Jde o cenu maximální úhrady pojišťovnou, nikoliv o skutečnou cenu léku! Pokud lék není pojišťovnou hrazen je uvedena nulová cena.
 - **Celkem:** Informační údaj zobrazující součin množství a jednotkové ceny.

Funkce tabulky receptu

- **F2-Poříd:** Při otevření prázdné tabulky receptu můžete ihned začít psát první lék. Pokud jste nechali v tabulce nějaké záznamy od minule, potom pro pořízení nového léku stiskněte F2. Tato klávesa působí jako přepínač. Pokud pořizujete nový lék a chcete se vrátit zpět k již pořizovaným záznamům proveďte to rovněž klávesou F2. Nedopsaný řádek se ztratí.
- **F6-Tisk:** Umožní vytisknout recept (recepty). Při tisku receptu pro VZP je možné pomocí konfiguračního parametru určit zda se má tisknout číslo "111" nebo nikoliv. Po vytištění se program zeptá, zda chcete recept přesunout do archivu. Pokud tuto možnost potvrdíte (doporučuje se), potom se tabulka receptu vyprázdní, program opustí režim receptu a vrátí se do ambulantního záznamu. V opačném případě program zůstane v tabulce receptu.
- **F7-Vlastní číselník:** Tato funkce umožní zobrazit číselník vlastních léků (viz samostatná kapitola) a převzít některý lék v něm uvedený. Tento číselník si musíte nejdříve naplnit léky, které na recepty nejčastěji předepisujete. Uvnitř tohoto číselníku je možné použít klávesu F4 pro třídění a F3 pro hledání. Speciální funkci má klávesa F8, kterou je možno

- označit více položek. Ty se pak po stisku klávesy Enter převezmou do receptu hromadě.
- **Shift+F7-Číselníky:** Tato standardní funkce zobrazí číselník "Skupiny léčiv a PZT" pokud kurzor stojí na údajích "Sk" nebo číselník léků, IVLP nebo PZT (v závislosti na údajích "Sk") pokud kurzor stojí na údajích "Kód". Uvnitř těchto číselníků je možné použít klávesu F4 pro třídění a F3 pro hledání.
 - **Ctrl+F7-Archiv:** Tato funkce umožňuje přístup do archivu receptů. Standardně jsou zobrazeny všechny dříve vystavené recepty aktuálního pacienta. Klávesou F5 je možné zobrazit recepty všech pacientů (přepínač). Rovněž lze použít klávesu F4 pro setřídění a F3 pro hledání. Speciální funkci má klávesa F8, kterou je možno označit více položek. Ty se pak po stisku klávesy Enter převezmou do receptu hromadě.

Ukončení receptu

Pravděpodobně nejčastější způsob je vytisknutí receptu. Po ukončení tisku se program zeptá: "Přesunout recept do archivu?". Pokud potvrdíte "Ano", potom se recept přesune do archivu, tabulka receptu vyprázdní, ukončí se režim receptu a provede se návrat do ambulantního záznamu.

Pokud potvrdíte "Ne" nebo neprovedete tisk, potom vám program dá tři možnosti:

- Recept přesunout do archivu
- Zrušit recept
- Ponechat rozpracováno (Esc)

První možnost dělá to samé jako po tisku a potvrzení "Ano" jako odpověď na otázku "Přesunout recept do archivu?". Druhá možnost vyprázdní tabulku receptu bez uložení do archivu. Třetí možnost pak pouze ukončí režim receptu a v tabulce ponechá vše tak, jak to je.

Tisk receptu

Tisk receptu probíhá do předepsaného formuláře. Kromě rodného čísla a kodu v horní části receptu a jmenovky s datem v dolní části receptu se tiskne obsahová část receptů dle

následujícího schématu:

Název léku z číselníku
Balení nebo jiné dodatky z číselníku
Exp. orig. No. I (unam) ...
D.S.: Text z údaje DS
1. řádek poznámky
2. řádek poznámky

Jde o kompromisní řešení vyhovující zákonu, lékárnám i většině lékařů. Díky dvěma řádkům poznámky zařazené na konci je možné libovolné jejich využití. Např. pro složitější dávkování, které není možno zadat do standardních 40 znaků údaje DS. U některých receptů je nutno uvádět IČZ lékaře a pod.

3.7 Tisk z karty pacienta

Vyvolání tisku často se opakujících dokladů, jako jsou Předpis, Výměnný list - poukaz, Lékařská zpráva - nález, Pracovní neschopnost a dalších je možné z ambulantních záznamů po stisku klávesy F6. Pro všechny tyto doklady platí, že jejich obsah se neuchovává a že po jejich vytištění není možné je znovu vyvolat. Do dokladů není nutné psát iniciály lékaře ani hlavičku pacienta - program je doplní sám.

Předpis

Zobrazí se formulář receptu. Kurzor stojí na tečce s nápisem "Text". Stačí začít psát. Dbejte na to, abyste nepsali řádky delší, než je rozměr pracovního okna. Klávesou Esc opustíte pracovní plochu a zobrazí se znovu formulář receptu. Klávesou F6 jej lze vytisknout (tisk lze provést i přímo z textu).

Tisk probíhá do standardního formuláře receptu. Není možné podporovat více druhů receptů a proto doporučujeme používat recepty obecné bez loga. V mnoha případech je nutné provést drobné úpravy v nastavení pomocí "Editoru sestav". Tisk receptu v textovém režimu počítače však stále zůstává problém, který odstraní až přechod k operačnímu systému Windows®.

Výměnný list - poukaz

Máte možnost doplnit, komu je výměnný list určen a text. Do listu program doplní hlavičku lékaře a hlavičku s údaji o pacientovi. Tisk neprobíhá do předtištěného formuláře, ale na bílý papír. S výhodou je možné použít papíry formátu A5 naležato nebo tabulační papír A4 příčně perforovaný.

Poukaz na vyšetření / ošetření

Tento formulář prochází bouřlivým vývojem a proto nemusíte vždy vlastnit stejnou verzi formuláře jakou podporuje program Ordinace PUSSA. Vlastníte-li verzi, která přesně neodpovídá tomu co program tiskne budete nuceni si předlohu pro tisk upravit (viz. "Editor sestav").

Lékařská zpráva - nález

Z hlediska koncepce jde o podobný formulář jako "Výměnný list - poukaz". Do lékařské zprávy - nálezu je však možné přebírat údaje, napsané v ambulantním záznamu v údaji "Nález" nebo "Záznam". Kurzor nastavte na "*" pro údaj "Nález" nebo "Záznam" a stiskněte klávesu F6 pro vyvolání menu "Tisk". Zvolte "Lékařská zpráva - nález". Do dokumentu se automaticky přebere obsah nálezu nebo záznamu.

Pracovní neschopnost

Slouží pro vyplnění předtištěného formuláře neschopenky. Na rozdíl od ostatních tiskových sestav lze neschopenku před tiskem upravovat (pokud nemáte nastaven tisk přímo na tiskárnu). Pracovní neschopenka má čtyři kopie což pro některé méně výkonné jehličkové tiskárny může být příliš velké sousto.

Poukaz na ortopedickou pomůcku

Tisk se provádí do stejnojmenného formuláře. Přímou se zadává pouze označení pomůcky. V

některých kartách tato funkce nemusí být dostupná.

Poukaz na brýle

Tisk se provádí do stejnojmenného formuláře. Není nutné vyplňovat žádné údaje. Tato funkce je dostupná pouze v kartě typu "Oční".

Paragon

Tisk pokladního příjmového dokladu při přímé platbě. Po zvolení této funkce se zobrazí formulář pro zadání částky k úhradě a účelu platby. Po zadání účelu se vytiskne paragon. Paragon je pouze tisková sestava a nikde se nearchivují.

Opis záznamu (nálezu)

Tato volba slouží k vytištění obsahu údaje "Záznam", popřípadě "Nález". Vytiskne se ten údaj, na kterém stojí kurzor před stisknutím klávesy F6-Tisk. Pokud kurzor stojí mimo údaje "Záznam" nebo "Nález", pak se vytiskne obsah obou těchto údajů.

Tento tisk je vhodný, jestliže vedete písemnou dokumentaci v reálném čase. Vložíte do tiskárny list se záznamy a nastavíte jej za poslední záznam. Poté vytisknete "Opis záznamu". Počítač vytiskne záznam a oddělí jej čarou. Tento způsob ale předpokládá, že vlastníte tiskárnu, u které můžete snadno nastavovat pozici tisku (jako u psacího stroje). Máte-li tiskárnu, která to neumožňuje, využijte některou volbu z menu "Tisk karty" (F6 ze seznamu pacientů).

Hlavička opisu může obsahovat buď pouze datum nebo kromě data ještě o RČ, jméno a příjmení pacienta a číslo pojišťovny. Volba způsobu tisku se provádí nastavením konfiguračního parametru "Do Opisu zahrnout i údaje o pacientovi".

Pokud máte povolen tisk informací o vystavených receptech do karty, pak se vystavené recepty budou tisknout i v tomto opisu.

Textový editor

Někdy potřebujete přímo z karty napsat nějaký text a přechod do nabídky "Ostatní" by bylo příliš zdouhavé. Proto je tato volba i zde. Další informace naleznete v kapitole "Textový editor".

3.8 iZIP

Systém iZIP je elektronická kartotéka přístupná lékařům, ale i pacientům prostřednictvím internetu. Tato kapitola si neklade za cíl popsat iZIP jako takový, ale pouze popsat funkce programu Ordinance PUSSA implementované za účelem komunikace s iZIPem.

Upozornění: Ordinance PUSSA 6,5 obsahuje funkce pro komunikaci s iZIPem pouze v testovací verzi. Tyto funkce jsou zpřístupněny za účelem testování v ostrém provozu na vybraných pracovištích. Jejich použití bez konzultace s autorem se nedoporučuje.

Vše, co se týká iZIPu je přístupné z volby "iZIP" v nabídce "Práce". Po zvolení se zobrazí další nabídka, která obsahuje tři volby:

- Vytvořit a odeslat
- Vytvořit
- Prohlížení dávek iZIP

První dvě slouží pro vytvoření dávky pro iZIP ve formátu XML. První se liší od druhé tím, že na závěr vytvoření dávky tuto umožní rovnou odeslat.

Volba "Prohlížení dávek iZIP" slouží k prohlížení vytvořených dávek. Kteroukoliv dávku je možné odeslat do systému iZIP, vytisknout nebo smazat.

Vytváření dávek pro iZIP

Celý princip je podobný tvorbě dávky pro pojišťovnu. Rozdíl je v tom, že se dávky pro iZIP vytváří a odesílají častěji, nejlépe denně. Dávku nekontroluje lékař, ale kontrola probíhá až při zpracování systémem iZIP. Dávky se neukládají na disketu a nepošílají poštou, ale přímo z počítače se odesílají do systému iZIP prostřednictvím internetu. To, že dávka pro iZIP je ve formátu XML je z tohoto pohledu nezajímavá.

První nebo druhou volbou vytvoříte dávku. Program se zeptá na období, za které má záznamy do dávky uložit. Dále pak Vám umožní rozhodnout, zda z daného období má vybírat pouze záznamy, které ještě nebyly pro systém iZIP zpracovány, nebo zda má do dávky uložit všechny záznamy v daném období. Pak už se jen vytvoří dávka. Ta se uloží jednak do archívu dávek pro iZIP, jednak do souboru IZIP.XML. Zároveň se všechny ambulantní záznamy, které byly zpracovány označí datem a časem zpracování. Pokud jste zvolili "Vytvořit a odeslat", následuje zobrazení formuláře pro odeslání dávky.

Odeslání dávky probíhá následovně: Ordinace PUSSA zavolá internetový průzkumník a zobrazí v něm formulář pro odeslání dávky iZIP. Je vyžadován MS Internet Explorer 5,0 nebo vyšší (nebo jiný ekvivalent). V tomto formuláři je nutné zadat identifikaci lékaře, přístupové a osobní heslo. Typ úkonu je již přednastaven na "vyšetření". Nakonec je nutné tlačítkem "Procházet" vybrat soubor IZIP.XML v podadresáři PROG. Pokud tedy máte Ordinaci nainstalovanu v adresáři C:\ORD65, pak úplná cesta k dávce je:

C:\ORD65\PROG\IZIP.XML. Bohužel jsme neobjevili (ani po konzultaci s pracovníky iZIPu) způsob, kterým by bylo možné soubor IZIP.XML vybírat automaticky (odesílá se totiž vždy soubor s tímto názvem). Na řešení tohoto problému pracujeme. Je možné, že vytvoříme speciální program pro Windows, který by obešel použití internetového průzkumníku a odesílal dávku přímo.

Prohlížení dávek iZIP

Zde je možné pracovat se všemi vytvořenými dávkami pro iZIP. Každá dávka je identifikovaná datem a časem svého vytvoření. Tento údaj se také zobrazuje v levém sloupci seznamu. V pravé části okna je pak zobrazován náhled obsahu dávky.

Funkce prohlížeče dávek:

Enter-Prohlížet: Umožní prohlížet dávku v celém okně. Zde je pak možné dávku vytisknout klávesou F6.

F5-Odeslat: Umožní dávku odeslat do systému iZIP. Chování je stejné s výše popsáním.

CtrlY-Smazat: Umožní dávku ze seznamu odstranit. Smazanou dávku již nelze obnovit.

Další souvislosti

I když se do ambulantních záznamů zapisuje datum a čas zpracování pro iZIP, není zatím nikde žádný mechanismus pro prohlížení. Jediná viditelná změna týkající se iZIPu je údaj "Rodné číslo" v číselníku "Lékaři", který by zaveden již ve verzi 6,4g.

3.9 Vstup dat

Tato funkce umožňuje v jediné tabulce zadávat veškeré údaje potřebné pro vykazování výkonů, léčiv a PZT zdravotní pojišťovně. Neznamena to, že jde o náhradu karet pacientů. Pouze o pomoc při potřebě rychle doplnit mnoho údajů, např. po poruše počítače a podobně. Tabulka obsahuje pouze údaje nezbytné pro vytvoření dávky a degraduje tak vlastně program na obyčejné "pořizovadlo" dat.

Údaje v tabulce "Vstup dat" nejsou uloženy trvale. Data se do tabulky zapíší a potom se hromadně odešlou do kartotéky.

Údaje v tabulce "Vstup dat"

Při zápisu téměř každého údaje program kontroluje mnoho dalších skutečností a snaží se vás vést tak, aby pořízená data nezpůsobila po přenosu do kartotéky problémy.

- **ČL.** Číslo lékaře. Program automaticky doplní číslo přihlášeného lékaře. Dovolí vám však tento údaj přepsat a vykazovat tak údaje pro více lékařů současně. Program kontroluje vámi zadané číslo a pokud takové nenajde v číselníku lékařů ohlásí chybu. Číselník lékařů

vyvoláte stiskem kláves Shift+F7. Číslo lékaře má vliv na tvorbu dávky stejně jako číslo lékaře v kartotéce.

- **Datum.** Program automaticky doplní dnešní (systémové) datum. Umožní vám jej přepsat na jakékoliv jiné. Pod tímto datem bude v kartotéce založen ambulantní záznam.
- **RČ.** Rodné číslo pacienta nebo ev. číslo cizince. Kromě běžných kontrol, které již byly popsány výše program ještě provádí kontrolu na existenci karty s tímto RČ. Pokud karta existuje, program do následujícího údaje "Příjmení" automaticky zapíše příjmení pacienta z této karty. Pokud karta neexistuje program zobrazí okénko pro zadání příjmení pacienta. Po zápisu se toto příjmení převezme do údaje "Příjmení" jako, když karta existuje. V tomto okamžiku již existuje karta pacienta s vyplněným rodným číslem a příjmením. Po stisku kláves Shift+F7 se zobrazí seznam pacientů.
- **Příjmení.** Obsah tohoto údaje se automaticky přebírá z karty pacienta po zadání rodného čísla. Při pokusu přepsat tento údaj program ohlásí chybu, například "Pod tímto RČ je v kartotéce evidován pacient: Konopásek" a nedovolí vám změnu provést.
- **Pojišťovna.** Slouží pro zadání čísla pojišťovny. Je prováděna běžná kontrola na existenci zadaného čísla v číselníku smluvních pojišťoven. Číselník můžete zobrazit stiskem kláves Shift+F7. Dále však provádí porovnání na číslo pojišťovny v kartotéce. Pokud zjistí zadání jiné hodnoty, program vydá varovnou zprávu: "V kartě pacienta je uvedena pojišťovna čís.:9999. Mám ji opravdu přepsat?". A nabízí dvě možnosti. Pokud zvolíte "Ano", potom se spustí standardní funkce pro změnu pojišťovny. Pokud zvolíte "Ne", potom program dosadí do údaje hodnotu z karty.
- **Sk.** Skupina léčiv a PZT. Pokud zadáváte běžný výkon, potom tento údaj nevyplňujte. Pokud vykazujete léčivo či PZT, potom zadejte číslo příslušné skupiny. Údaj je kontrolován na číselník "Skupiny léčiv a PZT". Tento číselník můžete zobrazit po stisku kláves Shift+F7.
- **Kód.** Do tohoto údaje запиšte kód podle skupiny zadané v údají "Sk". Pokud nezadáte žádný kód a stisknete klávesu Enter, potom program ohlásí chybu a umožní vám přes klávesy Shift+F7 zobrazit číselník podle zadané skupiny. Pokud stisknete klávesy Shift+F7 přímo na údají "Kód", vždy se zobrazí číselník výkonů bez ohledu na zadanou skupinu.
- **Počet.** Vzhledem k tomu, že lze zapisovat jak výkony, tak léčiva a PZT, umožňuje program zadávat číslo s přesností na dvě desetinná místa stejně jako v tabulce PZT u údaje "Množství". Pokud jste zadali kód výkonu, program vám nedovolí zadat hodnotu mimo povolený interval (1 až 9).

- **Odbornost.** Vedlejší odbornost. Pro vyplňování údajů platí stejná pravidla jako v tabulce pro vykazování výkonů. Údaj je podporován číselníkem odborností, který můžete zobrazit po stisku kláves Shift+F7.
- **Dg.** Diagnóza. Kromě běžné kontroly na existenci zadávané diagnózy v číselníku diagnóz, program provádí ještě několik dalších činností. Především kontroluje vámi zadanou diagnózu ze základní diagnózou v kartě pacienta. Pokud v kartě pacienta ještě není zadána žádná základní diagnóza, potom program doplní vámi zadanou diagnózu jako základní. Pokud v kartě pacienta již existuje základní diagnóza a tato nesouhlasí s vámi zadanou diagnózou, program zobrazí varovné hlášení: "V kartě pacienta je uvedena základní diagnóza : XXXX. Mám ji opravdu přepsat?". A nabízí vám dvě možnosti. Pokud zvolíte "Ano", potom program dosadí vámi zadanou diagnózu jako základní diagnózu do karty pacienta. Pokud zvolíte "Ne", potom program ponechá v kartě pacienta původní základní diagnózu a vámi zadanou diagnózu uvede jako vedlejší diagnózu u právě zadávaného záznamu. Číselník diagnóz lze zobrazit po stisku kláves Shift+F7.
- **Náhrady.** Tento údaj se používá jen zřídka. Je podporován číselníkem náhrad, který se zobrazí po stisku kláves Shift+F7.

Funkce v tabulce "Vstup dat"

- **F2-Pořid'**: Standardní funkce pro pořizování nového záznamu.
- **F3-Hledej**: Hledání v této tabulce probíhá podle data. údaje nelze ani setřídít, ani hledat podle jiného údaje. Není k dispozici ani funkce pro globální hledání (Alt+F3 a Alt+F4).
- **F4-Duplikuj**: Doplní do údaje hodnotu z předcházejícího řádku. Toho lze využít po opakování rodného čísla a dalších údajů.
- **Shift+F7-Číselníky**: Zobrazí číselník funkcí pro aktuální údaj.
- **Ctrl+F5-Kalkulačka**: Řádkový kalkulátor.
- **Ctrl+F10-Do kartotéky**: zpracuje veškeré záznamy zapsané v tabulce "Vstup dat" a vytvoří odpovídající záznamy v kartotéce pacientu. Po této operaci se tabulka "Vstup dat" vyprázdní.

Zpracování dat z tabulky "Vstup dat"

Údaje v tabulce "Vstup dat" nezůstávají trvale. Po jejich zápisu a kontrole je nutno je přesunout do kartotéky pacientů. K tomuto účelu slouží funkce "Do kartotéky", která se vyvolává stiskem kláves Ctrl+F10.

Po zvolení této funkce program vydá varování: "Data obsažená v této tabulce budou převedena do kartotéky! Mám opravdu provést převod?". A dává vám dvě možnosti. Zvolíte-li "Ano", potom se provede převod. Zvolíte-li "Ne" převod se neprovede.

3.10 Archivy

Program Ordinace PUSSA disponuje dvěma archivy. Archivem pacientů a archivem období.

Archiv pacientů

Do archivu pacientů se přenáší vždy kompletní informace o pacientovi. Program pak o tomto pacientovi vůbec neví. Nekontroluje tento archiv ani při zakládání nové karty pacienta a tak umožní zadat tohoto pacienta ještě jednou.

Přenesení pacienta do archivu lze ze seznamu karet pacientů v kartotéce. K přenosu se používá klávesa Ctrl+F10. Přenesen je vždy pacient na nějž je nastaven kurzor. Do archivu je možné přenést najednou více pacientů. K tomu je nutné nejdříve označit karty, které chcete přenést. Označení se provádí v seznamu karet klávesou F8 (popřípadě Shift+F8). Pokud je označena alespoň jedna karta, potom program nepřenáší kartu na níž je nastaven kurzor, ale všechny označené karty. Pokud se některé záznamy o pacientovi nachází v archivu období, jsou při přesunu pacienta do archivu pacientů přesunuty i tyto záznamy.

Archiv pacientů vypadá stejně jako kartotéka. Má svůj seznam karet pacientů. Po zvolení karty se zobrazí stejná karta pacienta jako v kartotéce. Fungují stejné klávesy. Pro přechod do karty, tabulky výkonů i tabulky PZT. Jde však o archiv a proto existují oproti kartotéce jisté rozdíly:

- Není možné vytvářet nové karty pomocí funkce "F2-Poříd".

- Není možné do karty přidávat další ambulantní záznamy ani nové výkony a PZT.
- Je dovoleno upravovat údaje v kartě pacienta i v ambulantních záznamech. Ambulantní záznamy je možné dokonce i rušit.
- V archivu pacientů není možno tisknout žádnou sestavu.

Z výše uvedených údajů vyplývá, že archiv pacientů je pouze odkládací prostor a tak je nutné jej chápat. Z archivu pacientů jsou do kartotéky přesouvány všechny pacientovy záznamy jako celek. K přesunu zpět do kartotéky slouží funkce "CtrlF10-Do kartotéky", která je dostupná ze seznamu karet v archivu pacientů. Pokud chcete přesouvat údaje do archivu z důvodu zmenšení běžné kartotéky a zrychlit tak práci programu, využijte raději archiv období (viz dále).

Archiv období

Do tohoto archivu se nepřesouvají kompletní informace o pacientovi, ale pouze ambulantní záznamy a vykázané výkony, léčiva, PZT a recepty. Do archivu se přesouvají záznamy za určité období. Máte tak možnost ponechat v kartotéce záznamy za poslední jeden dva roky a vše ostatní přesunout do archivu.

Pokud vám jde o zmenšení velikosti běžné kartotéky a zrychlení tak většiny operací, potom je archiv období zcela určitě vhodnější než archiv pacientů. Program totiž nezpomaluje počet záznamů do dvaceti tisíc, z čehož vyplývá, že není nutné redukovat počet pacientů, který jen výjimečně překračuje pět tisíc (i s mrtvými dušemi). Zato počet záznamů vykázaných výkonů, léčiv, PZT a receptů může jít do statisíců.

Přesuny do a z archivu období

Funkce pro přesun do i z archivu období je přístupná z menu "Práce / Archiv / Období". Po zvolení funkce "Do archivu" nebo "Z archivu" se zobrazí standardní dialog pro zadání období. Datum "Od" je nastaven na 1.1. aktuálního roku a datum "Do" na dnešní (systémové) datum. Pokud na údaj "Od" stisknete mezerník a Enter zadáte prázdné datum, které znamená 1.1.0001 a umožní vám přesunout všechny záznamy od začátku až do data zadaného ve druhém údaj "Do". Přesun trvá přibližně stejně dlouho jako přesun jednoho pacienta v archivu pacientů.

Pro přesun zpět z archivu do kartotéky platí stejná pravidla jako pro přesun do archivu.

Prohlížení archivu období

Prohlížení archivu období se spouští funkcí "Prohlížení" z menu "Práce / Archiv / Období". Vzhledem k tomu, že v archivu období se nenachází celá karta pacienta, nemůže být prohlížení ve stylu běžné kartotéky.

Archiv období má podobu prostého seznamu všech ambulantních záznamů, které jsou v něm uloženy.

Lze pomocí klávesy F3 vyhledat podle RČ a data příslušné záznamy. Klávesou F4 se zobrazí recepty. Klávesou F5 zobrazit příslušné výkony a klávesou F8 PZT. Klávesami CtrlF2 lze u gynekologa zobrazit záznamy o graviditách a u ortopeda rehabilitační záznamy. V ambulantních záznamech je možné údaje opravovat. Pozor, v archivu období neopravujte RČ! Nemuselo by to dopadnout dobře.

Není možné přidávat další záznamy ani opravovat záznamy o vykázaných výkonech, léčivech, PZT a receptech.

3.11 Přehledy

Tato volba slouží k získání různých informací za určité období, informaci o četnosti a o finančním vyjádření a pod.

Přehled výkonů

V této sadě přehledů lze zobrazit výkony s jejich bodovým ohodnocením a cenou přímo spotřebovaného materiálu za zvolené období.

V menu "Přehledy / Přehled výkonů" je přístupno celkem šest funkcí pro různé varianty přehledů:

- Položkově
- Součtově za RČ

- Součtově za výkon
- Zvolené výkony
- V normohodinách
- Všechny výkony

Přehled výkonů "Položkově"

V této formě přehledu jsou zobrazeny všechny výkony (jeden po druhém) s bodovým ohodnocením, RČ a jménem pacienta, cenou přímo spotřebovaného materiálu (PMA) a celkovou cenou. Přehled je možné zobrazit za zvolené období, pro jednu nebo všechny pojišťovny. Klávesou F6 lze vytvořit tiskovou sestavu se součty jednotlivých sloupců.

Přehled výkonů "Součtově za RČ"

V této formě přehledu jsou zobrazeny součty bodového ohodnocení výkonů a cen PMA za každého pacienta (za každé RČ), kterému byl připsán ve zvoleném období alespoň jeden výkon. U RČ je uvedeno jméno. Přehled je možné zobrazit za zvolené období, pro jednu nebo všechny pojišťovny. Klávesou F6 lze vytvořit tiskovou sestavu se součty jednotlivých sloupců.

Přehled výkonů "Součtově za výkon"

V této formě přehledu jsou zobrazeny součty bodového ohodnocení výkonů a cen PMA za každý výkon, který byl ve zvoleném období vykázán alespoň jedenkrát. Přehled je možné zobrazit za zvolené období, pro jednu nebo všechny pojišťovny. Klávesou F6 lze vytvořit tiskovou sestavu se součty jednotlivých sloupců.

Přehled výkonů "Zvolené výkony"

Tato forma přehledu se poněkud odlišuje od předcházejících třech přehledů. Jako první se po zvolení zobrazí okénko pro zadání výkonu (nebo seznamu výkonů oddělených čárkou). Potom zadáte již číslo pojišťovny (nezadáte-li číslo pojišťovny, vytvoří se přehled pro

všechny pojišťovny) a období. I vzhled přehledu je koncipován zcela jinak. Jde vlastně o seznam výkonů s RČ, jménem a bydlištěm pacienta. Dále je uveden jen počet vykázaných výkonů. Na rozdíl od předcházejících přehledů je tento zobrazen hned jako tisková sestava. Nejlépe je tento přehled použitelný pro seznam vykázaných kódů "00151-Návštěva praktického lékaře u pacienta" pokud nevlastníte modul "Návštěvní služba" nebo vykazujete návštěvy měsíčním paušálem.

Přehled výkonů "V normohodinách"

Tato funkce slouží pro výpočet ordinačního času z časů nositele výkonu, který je uveden u každého výkonu. S touto funkcí rovněž souvisí údaj "KAT" v číselníku vlastních výkonů. Časy se vypočítávají za každou kategorii nositele zvlášť.

Po zvolení funkce máte možnost vybrat pouze jednu pojišťovnu. Pokud nezadáte žádnou pojišťovnu, potom se vyberou všechny pojišťovny. Dále můžete vybrat výkony pouze jediného lékaře. Dále se program zeptá na období. Nakonec zobrazí pravděpodobný počet pracovních dní v zadaném období. Pokud není číslo správné, opravte jej.

Program nabídne tři typy sestav:

- Sumář po dnech - asi nejčastější volba. Pro každý den zadaného období je vypočítán čas. Samozřejmě samostatně pro případné kategorie nositele a s celkovým součtem.
- Jen kategorie - jako výše, ale pouze součty za jednotlivé kategorie a celkové součty.
- Podrobný výpis - jako první sestava, jenom zde je navíc obsažen i seznam výkonů, ze kterých byl čas vypočítán.

Tabulka "Všechny výkony"

Tato funkce není vlastně přehledem. Slouží nejen k zobrazení, ale především k opravám všech provedených výkonů.

Údaje jsou zobrazeny ve formě tabulky:

- **ČL**: číslo lékaře, který výkon provedl
- **RČ**: RČ pacienta, u kterého byl výkon proveden

- **Datum:** datum provedení výkonu
- **Poj:** číslo pojišťovny, které byl (nebo bude) výkon vykázán
- **U:** příznak toho, zda byl výkon vykázán pojišťovně ("U")
- **Dávka:** identifikace dávky, kterou byl výkon vykázán
- **Kód:** kód výkonu
- **Text:** název výkonu
- **Poč:** počet vykázaných výkonů
- **Odb:** vedlejší odbornost
- **Dg:** kód vedlejší diagnózy
- **N:** náhrada

Klávesou F3 je možno vyhledat RČ. Klávesou F6 je možno vytisknout sestavu "Přehled všech provedených výkonů".

V tabulce je možné údaje nejen prohlížet, ale i editovat, tzn. opravovat, doplňovat nebo mazat. Jde tedy o velmi silný (ale i nebezpečný) nástroj k manipulaci s údaji o provedených výkonech. Smažete-li řádek s kterýmkoliv výkonem, přestane tento výkon existovat. Klávesou F2 je možno pořídit nový záznam, klávesou F4 pak převzít údaj ze záznamu předchozího (viz. datový editor).

Veškeré opravy, úpravy, mazání a doplňování není podrobováno žádné kontrole, což vám umožní udělat libovolnou změnu ve vykázaných výkonech. Můžete, ale udělat i dost zásadní chybu. Pokud má k programu přístup více uživatelů, zvažte, zda všichni mají mít přístup k této funkci a zda není lépe některým zakázat přístup pomocí přístupových práv.

Přehled PZT

Zásady uvedené v předcházející kapitole pro přehled výkonů platí bez výjimky i v této kapitole.

V menu "Přehledy / Přehled PZT" jsou přístupné celkem čtyři funkce:

- Léky
- IVLP

- PZT
- Všechny PZT

Pokud máte zakoupen modul "Stomatolog", potom se zde nachází ještě další dvě funkce, které jsou popsány v kapitole "Modul stomatolog".

Přehled PZT "Léky"

Umožňuje vytvořit přehled o vykazovaných přímo podávaných lécích a to pro zvolenou pojišťovnu nebo pro všechny pojišťovny a za zvolené období. Klávesou F6 lze vytvořit tiskovou sestavu se součty jednotlivých sloupců.

Přehled PZT "IVLP"

Umožňuje vytvořit přehled o vykazovaných IVLP (individuálně připravované léčivé přípravky) a to pro zvolenou pojišťovnu nebo pro všechny pojišťovny a za zvolené období. Klávesou F6 lze vytvořit tiskovou sestavu se součty jednotlivých sloupců.

Přehled PZT "PZT"

Umožňuje vytvořit přehled o vykazovaných PZT a to pro zvolenou pojišťovnu nebo pro všechny pojišťovny a za zvolené období. Klávesou F6 lze vytvořit tiskovou sestavu se součty jednotlivých sloupců.

Tabulka "Všechny PZT"

Tato funkce není vlastně přehledem. Slouží nejen k zobrazení, ale především k opravám všech vykázaných léciv a PZT.

Údaje jsou zobrazeny ve formě tabulky:

- **ČL:** číslo lékaře, který PZT vykázal
- **RČ:** RČ pacienta
- **Datum:** datum vydání léčiva či PZT

- **Poj:** číslo pojišťovny, které byl (nebo bude) PZT vykázán
- **U:** příznak toho, zda byl PZT vykázán pojišťovně ("U")
- **Dávka:** identifikace dávky, kterou byl PZT vykázán
- **Sk:** skupina léčiv a PZT
- **Kód:** kód léčiva či PZT
- **ZVP:** příznak zvláštní položky
- **Mno:** množství vykazovaného léčiva či PZT
- **Cena:** cena maximální úhrady pojišťovnou

Tato funkce umožňuje zobrazit všechny vykazované léky, IVLP a PZT v jediné tabulce. V této tabulce lze údaje opravovat, rušit nebo pořizovat nové. Tyto vlastnosti činí z této volby velmi silný nástroj pro práci s údaji, ale zároveň velmi nebezpečný! Pokud má k programu přístup více uživatelů, zvažte, zda všichni mají mít přístup k této funkci a zda není lépe některým zakázat přístup pomocí přístupových práv.

Statistika

V této nabídce jsou umístěny funkce pro tvorbu statistických přehledů.

Statistika výkonů

Přehled ukazující četnost výkonů vykazovaných ve zvoleném období. Přehled můžete vypočítat pro jednu nebo pro všechny pojišťovny. Tiskovou sestavu lze vytvořit po stisku klávesy F6.

Statistika PZT

Přehled ukazující seznam vykázaných léčiv a PZT za zvolené období. U každého je uveden počet (množství) a celková cena. Kromě období je možné omezit seznam na položky vykázané zadané pojišťovně (0000 znamená všechny pojišťovny) a na zadanou skupinu PZT.

Statistika diagnóz

Tento přehled zobrazí seznam hlavních diagnóz a počet jejich výskytů. Protože hlavní diagnóza je uvedena přímo v kartě, kde není možné časové rozlišení, nezadáva se žádné období. Pokud se na prvním místě objeví řádek s nevyplněnou diagnózou, znamená to, že u některých pacientů chybí diagnóza, což může způsobit problém při tvorbě dávky. Pokud potřebujete zjistit karty, kde diagnóza není zadána, musíte použít generátor vlastních sestav.

Druhá volba vytváří přehled včetně ostatních diagnóz.

Statistika receptů

Obsahuje dvě sestavy:

- **Náklady za léky na recepty po pacientech.** Sestava se zobrazuje za zvolené období a je možné ji omezit na zadanou pojišťovnu. Obsahuje seznam pacientů, kterým byl v zadaném období vystaven alespoň jeden recept. U každého pacienta je uvedena celková cena všech předepsaných léčiv a PZT.
- **Počty a náklady za léky na recepty po lécích.** Jde o seznam vykázaných léků s jejich množstvím a cenou. Omezit je možné na zadanou pojišťovnu, zvolené období. Ve třetím okénku je možné zadat skupinu a kod konkrétního léku. Pak se zobrazí informace pouze o tomto léku. To je výhodné, pokud chcete znát spotřebu právě tohoto léku. Nemusíte se jej tak hledat v několika stránkovém seznamu. Pokud údaje necháte prázdné, vytiskne se sestava celá.

Kolik pacientů (období)

Po zadání období se zobrazí formulář s údaji o počtech pacientů, kteří prošli ordinací. Údaje jsou zobrazeny za každého lékaře a celkem. Ještě vysvětlení k tomu, co vlastně ta čísla znamenají. Jde o součet RČ, které prošly ordinací bez ohledu na to zda to bylo jednou nebo vícekrát. Pro zjištění počtu návštěv (ambulantních záznamů) musíte použít generátor vlastních sestav.

Pacienti dle věkových skupin

Tato funkce je určena zejména praktickým lékařům a dává přehled o pacientech seřazených

podle věkových kategorií včetně cenového ohodnocení pro kapitační platbu. Sestava je závislá zejména na konfiguračním parametru "Základní výše kapitačního poplatku". Samozřejmě i na číselníku "Věkové kategorie", který je zařazen mezi vlastní číselníky. Po zvolení data, ke kterému se má přehled vytvořit a po zadání čísla pojišťovny (nezadáte-li žádnou, vyberou se všechny) program nabídne tři typy sestav:

- Všichni pacienti - program vytvoří sestavu ze všech pacientů v kartotéce.
- Registrovaní pacienti (kapitace) - program vytvoří sestavu pouze z registrovaných pacientů (typ pacienta "R").
- Vlastní pacienti - program vytvoří sestavu pouze z vlastních pacientů (typ pacienta "V").

Počet standardizovaných pojištěnců

Tato sestava je velmi podobná sestavě "Pacienti dle věkových kategorií" s výběrem registrovaných pacientů. Rozdíl je v tom, že tato sestava přepočítává fyzický počet pacientů na tzv. počet standardizovaných pojištěnců. Například pro věkovou kategorii do 24 let je koeficient věkové kategorie 0.9 a při fyzickém počtu 20 pacientů je počet standardizovaných pojištěnců 18. Počet standardizovaných pojištěnců vám pak umožňuje daleko pružnější výpočty, protože je stačí násobit již pouze základním kapitačním poplatkem (koeficient=1).

Rekapitulace po pojišťovnách

Tato rekapitulace zobrazí počet bodů, jejich peněžní ohodnocení přes hodnotu bodu a cenu PMA a ZUM. Co řádek, to pojišťovna. Rekapitulaci lze propočítat pro jednoho nebo pro všechny lékaře. Pochopitelně lze zadat období pro které se má rekapitulace sestavit. Rekapitulace je zobrazena jako tisková sestava.

Rekapitulace po lékařích

Jde o období předcházející rekapitulace. Zde je však co řádek, to lékař. Rekapitulaci lze sestavit pro jednu nebo pro všechny pojišťovny a omezit na zvolené období. Rekapitulace je zobrazena jako tisková sestava.

Průměr na recept

Pokud používáte archiv receptů pro ukládání receptů, které vytváříte přes klávesu F4 z karty pacienta, potom máte možnost nechat si sestavit formulář průměrů na jednoho pacienta. Tyto průměry jsou počítány přes hodnoty uvedené právě v receptech. A do těchto průměrů jsou tedy zahrnuti pouze ti pacienti, kterým byl vystaven alespoň jeden recept. Můžete se rozhodnout, zda průměr sestavit pro jednu nebo všechny pojišťovny, pro jednoho nebo všechny lékaře a samozřejmě za zadané období. Výsledný formulář již nepotřebuje vysvětlení.

Průměr na pacienta

Tuto alternativu mohou používat všichni, protože průměrné hodnoty jsou sestavovány na základě vykázaných výkonů, léčiv a PZT. Stejně jako u předcházejícího formuláře je možné zvolit zda se má formulář sestavovat pro jednu nebo všechny pojišťovny. Dále pak pro jednoho nebo všechny lékaře a za zvolené období. Výsledný formulář je poněkud složitější. V levé části jsou uvedeny sumární hodnoty bodů, finanční ohodnocení bodů, cena PMA a cena celkem. Uprostřed je počet pacientů, na které byl ve zvoleném období vykázan alespoň jeden výkon. V pravé části pak průměrné hodnoty na jednoho pacienta.

Přehled o počtech

Jde o velmi jednoduchý formulář, který obsahuje pouze dva údaje:

- Počet pacientů - aktuální počet pacientů v kartotéce pacientů.
- Počet ambulantních vyšetření - aktuální počet ambulantních záznamů u všech pacientů umístěných v kartotéce pacientů.

Pacienti dle kódu

Po zadání kódu (slouží k rozřídění pacientů dle přání uživatele - viz "Kartotéka") se vytvoří sestava pacientů, kteří jsou v kartě označeni zadaným kódem. Kód je naprosto libovolný a zadává se v kartě pacienta do údaje "Kód".

Pacienti dle dispenzarizace

Tato volba je k dispozici jen u karty "Praktik". Po zadání dispenzární skupiny vytiskne seznam pacientů, kteří vyhovují uvedené dispenzární skupině. Dispenzární skupiny se zadávají do stejnojmenného údaje v kartě pacienta.

Tetanus

Tato volba je rovněž k dispozici jen u karty "Praktik". Po zadání roku vytiskne seznam pacientů, kteří byli očkovaní proti tetanu v tomto roce. Tato volba souvisí s údajem "Tetanus" v kartě "Praktik", kde se zadává datum posledního očkování proti tetanu.

Chybná RČ

Tato volba vyhledá všechna chybná rodná čísla a zobrazí je jako sestavu. Použitím této volby můžete předejít případným nepříjemnostem při tvorbě a kontrole dávky. Tato volba odhalí i takové chyby, které projdou kontrolou programu "PKontrol" a může vás tak ušetřit dalších potíží s opravnou dávkou po vrácení dokladu. Kontrolu můžete spustit buď pro kartotéku nebo pro nepravidelnou péči (pokud ji vlastníte). Pro nepravidelnou péči se zadává i období které se má kontrolovat, protože tabulka nepravidelné péče může obsahovat podstatně více záznamů než kartotéka a rovněž chybovost v nepravidelné péči je podstatně vyšší než u kartotéky, kde je možné si udržet v rodných číslech pořádek.

3.12 Vlastní sestavy

Generátor vlastních sestav vám umožňuje nadefinovat si relativně jednoduchým způsobem vlastní sestavy a ty potom uchovávat. Všechny sestavy lze opakovaně vytisknout.

Po potvrzení této volby se zobrazí základní panel generátoru. Tento panel obsahuje seznam všech předdefinovaných sestav. Může obsahovat i vámi nadefinované sestavy.

Tisk sestav z volby "Vlastní sestavy"

Všechny nabízené sestavy lze vytisknout tak, že na název zvolené sestavy nastavíte kurzor a stisknete klávesu F6. Vytvořená sestava se nejdříve zobrazí na obrazovce, odkud je jí možné vytisknout stiskem klávesy F6, nebo si ji prohlédnout pouze na obrazovce.

Vytvoření vlastní sestavy

Vlastní sestavu můžete vytvořit dvojím způsobem:

- úpravou předdefinované sestavy (údaj "Hotová sestava" je prázdný),
- zkopírováním již hotové sestavy (jak předdefinované, tak vámi již dříve vytvořené) pod nový název a následná úprava této kopie.

Úpravou předdefinované sestavy

Úpravou předdefinované sestavy lze vytvořit libovolný počet alternativních sestav ke každé předdefinované sestavě. Tato alternativní sestava má stejný název souboru jako předdefinovaná sestava, ze které vznikla a liší se názvem v údaji "Hotová sestava". Stejný postup lze použít při tvorbě nové sestavy úpravou již dříve vytvořené sestavy. Nesmíte však zapomenout, že nemohou existovat dvě sestavy se stejným názvem!

Zkopírováním již vytvořené sestavy

Zkopírováním již vytvořené sestavy se provádí následovně: ze seznamu sestav si vyberete tu, která je nejbližší vaší představě, umístíte na ni kurzor a stisknete Ctrl+F5. Zobrazí se dotaz "Jak pojmenovat kopii", zadáte jméno nové sestavy a stisknete Enter. Zobrazí se znovu seznam sestav s již zařazenou novou sestavou. Tuto sestavu lze dále upravovat viz popis níže.

Otevření sestavy a její úprava

Stiskem klávesy Enter na názvu zvolené sestavy v seznamu sestav se zobrazí pracovní panel pro definici a úpravu sestav.

Pracovní obrazovka se skládá ze dvou částí:

Levý panel

Ten obsahuje seznam všech použitelných údajů:

- **Výběr** - nastavením kurzoru do kolonky "Výběr" a stiskem klávesy Enter lze tzv. odřadkováním určit, které údaje bude sestava obsahovat.
- **Tříd** - lze seřadit až podle devíti klíčů, které se označují číslicemi 1 až 9. Chcete-li aby třídění probíhalo sestupně zadejte >1 až >9. Nejvyšší prioritu má údaj s klíčem 1 nejmenší údaj s klíčem 9. Není-li zadán žádný klíč věty budou do sestavy řazeny v pořadí v jakém jsou uloženy v databázi.
- **Skupiny** - pro údaj, který je součástí třídícího klíče je možné vytvořit součtový řádek (bude-li součástí klíče např. údaj "RČ", je možné zafajfkovat tento údaj v kolonce "Skupiny". Věty souboru budou vystupovat seřazeny podle RČ a před každou změnou RČ se zařadí součtový řádek se součty číselných údajů, např. bodů, Kč apod.).
- **Pořadí údajů (sloupců)** - pro tisk vystupují údaje v pořadí v jaké jsou uvedeny v seznamu (levý panel). Údaje lze mezi sebou přehazovat klávesami Ctrl+← a Ctrl+→.

Pravý panel

Ten obsahuje další údaje a podmínky:

- **Nadpis** - nadpis sestavy (zobrazuje se ve sloupci "Hotová sestava").
- **Jen součtové řádky** - implicitně nastaveno "Ne". Zadáte-li "Ano", budou se tisknout pouze součtové řádky dle vašeho zadání.
- **Podmínky pro výstup vět** - až čtyři podmínky pro výstup vět (je nutno dodržovat konvence pro výrazy uvedené v kapitolách "Datový editor" a "Textový editor". Příklady podmínek jsou uvedeny ve spodní části pravého panelu). Mezi podmínkami uvedenými na různých řádcích platí logické AND (v konvenci Fandu označené jako "&"), tedy celek je pravdivý, když jsou pravdivé obě podmínky. Skutečnost, kdy celek je pravdivý když je pravdivá alespoň jedna podmínka je nutno vyjádřit v jednom řádku pomocí operátoru OR

(v konvencích Fandu "|").

Funkce při úpravě sestavy

- **F2** - do věty lze přidávat další vypočítané údaje. Jde o výpočet z údajů jedné věty. Výpočty se nemusí týkat pouze číselných údajů, ale můžete pracovat i s textovými údaji (např. zkrácení nějakého dlouhého názvu nebo spojení dvou i více údajů. Lze použít i konstant). Uvedeme příklad se sestavou vykázaných výkonů. V sestavě je uveden údaj "PMA" a údaj "Body", je zde i údaj "Cena", který je výsledek výrazu $CENA = (Body * \text{HodnotaBodu}) + PMA$. Vy však chcete pro rychlejší orientaci i údaj $Body * \text{HodnotaBodu}$. Údaj "HodnotaBodu" však v sestavě není, což lze obejít výrazem $Cena - PMA$. Stiskněte F2. Zadejte označení sloupce (např. "Cena výkonu"). Stiskněte Enter a do údaje "Výraz" zadejte $Cena - PMA$ a stiskněte Enter. Vytvořenou masku potvrďte klávesou Enter. Nyní se ukáže na místě, kde stál kurzor nový údaj "Cena výkonu", který je uvozen znakem "=" a můžete s ním pracovat jako s kterýmkoliv jiným údajem. Opravit již zadaný údaj lze přes klávesu Shift+F2.
- **F4 nebo Tab** - přepnutí do pravého panelu (nebo zpět do levého panelu).
- **F5** - umožní vytvořit graf. Je však nutné si uvědomit, že graf je možné tvořit pouze z některých údajů a že zvolením nevhodných údajů nebo nevhodného grafu vám vyjde nesmysl. Používání této volby chce trochu zkoušení a trochu znalostí z jiných programů také neuškodí.
- **F7** - Preview. Ve spodní části se ukazuje konečná podoba sestavy (tzv. preview). Aktuální podobu sestavy je možné po úpravách zobrazit klávesou F7.
- **Shift+F2** - umožní opravu již zadaného výrazu. Je nutné, aby na tomto výrazu byl umístěn kurzor.
- **Shift+F6** - umožní vytvoření souboru formátu DBF pro další zpracování. Ti, kterým formát DBF něco říká a vlastní prostředky pro jejich zpracování si s touto volbou jistě poradí.
- **Ctrl+F4** - rozšířený seznam údajů - se zobrazí další čtyři sloupečky pro: Sumace - N vypne sčítání u číselného údaje, A zapne sčítání u časového údaje. Průměry - odfajfkováním se zapne tisk průměrů u číselných a časových údajů. Vážené prům. - odfajfkováním se zapne tisk váženého průměru. Váha - zadání výrazu přes který se bude vážený průměr počítat.
- **Ctrl+F6** - vytvoří definici sestavy a načte ji do souboru. Urychlíte tak opakované tisky této

sestavy ze seznamu sestav. Program totiž po stisku F6 se nejdříve snaží využít existující definici uloženou v souboru a až teprve při neúspěchu vytváří definici novou.

- **Ctrl+F10** - nastavuje parametry pro tisk sestavy, ale i další parametry.

Ukončení úprav a zápis sestavy

Upravenou nebo nově vytvořenou sestavu je nutno uložit. Uložení sestavy se provádí klávesou F9. Provedete-li jakoukoliv úpravu v otevřené sestavě a neuložíte-li změny klávesou F9, potom se při návratu do seznamu sestav klávesou Esc zobrazí dotaz, zda chcete sestavu uložit. Nezapomeňte, že nemohou existovat dvě sestavy stejného jména, na což vás program při této shodě upozorní.

Zrušení nepotřebných sestav

Nepotřebné sestavy lze smazat tak, že nastavíte kurzor na název nepotřebné sestavy a stisknete klávesy Ctrl+F8. Program si před zrušením sestavy vyžádá dvojí potvrzení vaší volby, což prakticky znemožňuje nechtěné zrušení sestavy.

Parametry vlastních sestav

Do tabulky "Parametry" se lze dostat stiskem kláves Ctrl+F10 ze seznamu sestav nebo z panelu pro úpravu sestav.

Tabulka obsahuje následující parametry:

- **Název firmy** - implicitně obsahuje nápis "PUSSA software".
- **Preview na žádost (A/N)** - implicitní hodnota je "N", takže každá změna v sestavě se ihned zobrazí v ukázce sestavy. To může u pomalých počítačů způsobit celkovou pomalost prováděných změn. Zadáte-li zde "A" prováděné změny se v ukázce sestavy uplatní až po stisku klávesy F7.
- **Šířka tiskárny** - implicitní hodnota je "80" (úzký válec). Chcete-li tisknout na široký papír můžete zadat hodnoty až do max. hodnoty "132".
- **Délka strany** - implicitní hodnota je "63"

- **Základní šířka písma** - je možné nastavit největší možnou šířku písma. Písma v sestavách pak budou této šířky nebo užší.
- **Editace sestavy (A/N)** - implicitní hodnota je "N". Po přepnutí na "A" můžete vytvořené sestavy na obrazovce před tiskem ještě upravovat.
- **Popis v součtovém řádku** - implicitně "vět". V součtovém řádku sestavy je uveden počet řádků (vět) v právě vytištěné skupině uvozený názvem "Počet vět". Slovo "vět" můžete změnit na jakékoliv jiné, které bude lépe vyhovovat vašim zvyklostem (položek, záznamů ...). Změna platí pro všechny sestavy.
- **Akce při exportu DBF** - místo sestavy je možné vytvořit soubor ve formátu DBF. Po vytvoření souboru je možné soubor prohlížet, editovat nebo nedělat nic. To je určeno tímto parametrem kdy "P"=prohlížení, "E"=editace nebo "N"=nic. Implicitně je nastaveno "P".
- **Pípání** - obsahuje délku pípnutí při zprávě a při otázce v milisekundách. Obě hodnoty mohou být nastaveny v rozsahu 0 až 999. Implicitní hodnoty jsou "100".

Další možnosti vlastních sestav

Zbývá alespoň krátce se zmínit o možnosti změny barev v programu a o programátorském panelu.

Změna barev

Do panelu pro změnu barev je možné se přepnout stisknutím kláves Ctrl+F3. Panel obsahuje barevnou paletu s číselným označením barev a tabulku programových částí, u kterých je možné barvu nastavit. Nepředpokládáme, že by někdo upravoval nastavené barvy (maximálně u monochromatických monitorů starší výroby, které nerozlišují potřebný počet odstínů šedi).

Programátorský panel

Do programátorského panelu se dostanete stisknutím kláves Ctrl+F9 ze seznamu sestav. Programátorský panel umožňuje měnit názvy předdefinovaných sestav, měnit názvy údajů pro tisk atd. Nepředpokládáme potřebu měnit nastavené údaje a proto zde tuto část programu popisovat

nebudeme. Panel je však velmi přehledně uspořádán a umožní provést změny i méně zkušenému uživateli. Jakékoliv nejasnosti můžete konzultovat s dodavatelem.

3.13 Vlastní programy

Tato volba zpřístupňuje programy vytvořené, či připojené přes programátorskou bránu.

Tato brána je pro programátory přístupná přes volbu "Definice podprogramů" v nabídce "Ostatní".

Definice podprogramů

Definice podprogramů je rovněž chráněna heslem "Ordinace". Jde o otevřenou "bránu" do programu a umožňuje tak jiným programátorům doprogramovat některé speciální záležitosti. To, co je na tomto místě naprogramováno, lze spustit volbou "Přehledy / Vlastní programy". S programem se standardně dodáváno několik předprogramovaných maličností, na kterých je ukázán postup při použití běžných dialogů, zpráv a jejich vyhodnocování. Popis programovacího jazyka a principy programování v PC Fandu není předmětem této příručky. Na tomto místě jen mohu opět odkázat na knihu "PC Fand - krok za krokem" nebo na dokumentaci k programátorské verzi PC Fandu. Zájemcům z řad programátorů rádi sdělíme další podrobnosti o struktuře a dalších použitelných objektech.

3.14 Číselníky

Vlastní a převzaté číselníky obsahují mnoho důležitých údajů a ulehčují práci s programem.

Vlastní číselníky

Uživatel má k dispozici číselníky, které si vytvořil z číselníků VZP a ostatní číselníky, které mu pomáhají zadat takové údaje, jako PSČ, číslo zdravotní pojišťovny atd.

Číselník vlastních výkonů

Nejdůležitější vlastní číselník. Obsahuje uživatelem používané výkony. To usnadňuje pohyb po jinak velice obsáhlém číselníku všech výkonů.

Upozornění: V kartě pacienta je možné zadat pouze ty kódy výkonů, které jsou zapsány v tomto číselníku!

Číselník obsahuje tyto údaje: KOD, ODBornost, NAZev kódu, PMA (cena přímo spotřebovaného materiálu), BOD (počet bodů).

Vlastní Číselník výkonů je po nainstalování programu prázdný. Uživatel si číselník naplní, pro něj potřebnými výkony, jednoduchým přebíráním výkonů z číselníku výkonů (VZP). Druhá možnost je využití funkce "F5-Kopie" v číselníku VZP "Výkony".

Důležité klávesy:

- **F2-Poříd/Oprav** - přepínání módu vkládání nových výkonů a módu editace již převzatých výkonů.
- **Shift+F7-Číselníky** - vyvolání pomocného číselníku. Jestliže stojí kurzor na údajích KOD, zmáčknutím těchto dvou kláves vyvoláte celkový číselník výkonů. V tomto číselníku najedete kurzorem na výkon, který chcete převzít a potvrdíte jej klávesou Enter. Výkon se převezme do vašeho Vlastního číselníku výkonů. Stojí-li kurzor na údajích ODB, po zmáčknutí kláves Shift+F7 se zobrazí číselník odborností. (V obou číselnicích funguje klávesa F3 pro vyhledávání výkonu či odbornosti a další vyhledávací funkce.)

Číselník vlastních léků

Tento číselník je obdobou číselníku vlastních výkonů. Jsou zde však dva základní rozdíly. Do číselníku vlastních léků lze vkládat kódy ze tří obecných číselníků dodávaných VZP a to: Léky, IVLP a SZM. Druhý rozdíl je v tom, že používání tohoto číselníku není povinné, protože lze používat i originální číselníky VZP. Číselník se rovněž používá při psaní receptů. Číselník obsahuje údaje "Sk"-pro zadání skupiny (Léky, IVLP nebo SZM), "Kód"-pro zadání kódu ze zadané skupiny, "Název"-přebírá se sem název léku z původního číselníku, "Dop"-přebírá se sem doplňkový název léku z původního číselníku, "DS"-pro zadání nejčastějšího dávkování. To se pak vždy přeneso do receptu. "Poz"-pro zadání libovolné poznámky (v receptu se uplatňuje).

Ještě jeden drobný rozdíl od běžných zvyklostí. Údaje "Název" a "Dop" i když se přeberou z původního číselníku, je možné dále upravovat. To proto, že původní text nemusí přesně odpovídat tomu, co chcete, aby vystupovalo do receptu.

Číselník disponuje pouze běžnými funkcemi pro hledání a třídění (viz kapitola PSC). Při stisknutí kláves Shift+F7 na údaji "Kód" se zobrazí vždy ten původní číselník, který odpovídá zadané skupině. Tedy Zadáte-li do údaje "Sk" hodnotu "1", potom se zobrazí číselník léků, pokud zadáte "2", zobrazí se číselník IVLP a nakonec zadáte-li "3", zobrazí se číselník SZM.

Číselník ošetřujících lékařů

Tento seznam slouží pro zápis informací o ošetřujících lékařích a je primárně použit při zadávání indukované (vyžádané) péče pro dávku 90. Seznam lze též využít pro informace v údaji "Praktický lékař" přímo v kartě pacienta.

Záznam o jednom ošetřujícím lékaři obsahuje následující údaje:

- IČZ
- Odbornost číselně
- Kod lékaře. Vaše zkratka pro jednoznačnou identifikaci lékaře. Stačí jen příjmení a pod. D va lékaři nesmí mít stejný kod.
- Kontaktní údaje. Není nutno vyplňovat.

Číselník smluvních pojišťoven

Tento číselník obsahuje seznam zdravotních pojišťoven a jejich čísla. Tyto čísla jsou pak uvedena v kartách pacientů.

Tabulka pojišťoven obsahuje tyto údaje: PČ (číslo pojišťovny), NÁZEV POJIŠŤOVNY, IČZ a Bod (hodnota bodu).

- **IČZ** je potřebné při tvorbě dávky a program vám nedovolí vytvořit dávku, nemáte-li tento údaj vyplněn. Hodnotu uvedenou v tomto údaji program v nezměněné podobě použije při tvorbě dávky v úvodní větě dávky a při ukládání na disketu v návěští (label) diskety.
- **Bod** tento údaj je používán při výpočtu cen výkonů. Bez zapsání správné hodnoty bodu u každé používané pojišťovny vám nebudou sestavy v části "Přehledy" dávat správné výsledky! Na tvorbu dávek tento údaj však nemá vliv.
- **Hodnota kapitačního poplatku.** Udává částku základního kapitačního poplatku za jednoho pacienta při indexu jedna. Hodnoty indexů pro jednotlivé věkové kategorie jsou určeny číselníkem "Věkové kategorie".
- **Doprava.** Kód dopravy, který používáte pro vykazování cest v návštěvní službě pro příslušnou pojišťovnu. Pokud tento údaj nevyplníte, dávka návštěvní služby se nevytvoří i když její vytvoření povolíte.

Číselník Lékaři

Číselník lékařů slouží pro uložení údajů o všech lékařích, kteří s programem pracují.

Každému lékaři je přiděleno dvojmístné číslo, které již nedoporučujeme měnit.

Pokud s programem pracuje pouze jeden lékař, potom číselník lékařů obsahuje pouze jeden záznam s číslem 01 (toto číslo je možné nastavit na libovolné číslo v rozmezí od 01 do 99, ale ještě před zahájením práce s programem).

Po zvolení číselníku lékařů se zobrazí seznam všech evidovaných lékařů. V rámci seznamu lékařů můžete použít následující funkce:

- **Enter** - zobrazení karty lékaře s možností oprav.
- **F2** - vytvoření karty pro nového lékaře.

- **F3, Alt+F3, Alt+F4** - běžné hledací funkce.

Seřídění číselníku je neměnné a to podle dvojmístného čísla lékaře. Nepředpokládá se, že by tento seznam obsahoval tolik lékařů, že by se stal nepřehledný.

Karta lékaře. Ta se zobrazí po stisknutí klávesy Enter v seznamu lékařů. Úplný přehled karty již byl popsán v kapitole "Karta lékaře" v části "První spuštění".

Číselník PSČ

Tabulka PSČ obsahuje pouze dva údaje - PSČ a MÍSTO. V posledním řádku je uvedena nápověda funkcí, které lze v rámci tabulky PSČ použít:

- **F3-Hledej**: Vyhledá PSČ podle zadání. Vyhledávání se provádí vždy podle aktuálního seřídění databáze, je tedy závislé na funkci F4-Seřaď.
- **F4-Seřaď**: Umožňuje seřadit databázi podle PSČ nebo Místa. Zvolené seřídění je okamžitě zobrazeno. Na aktuálním seřídění je závislá funkce F3-Hledej.
- **Ctrl+Y-Smaž**: Tato funkce odstraní jedno PSČ z databáze. Program si před zrušením vyžádá potvrzení této volby.
- **F2-Poříd**: Přejde do režimu pořizení nového PSČ. Každá pořizená věta se automaticky zařazuje podle aktuálního seřídění databáze. Ukončení režimu pořizování nových vět a návrat do režimu prohlížení a oprav se provede opětovným stisknutím klávesy F2.
- **Alt+3, Alt+F4**: Všeobecné vyhledávací funkce, které již byly popsány.

Tabulku PSČ lze kdykoliv opustit stisknutím klávesy Esc. Program se vrátí do předchozí nabídky.

Značky

Tento číselník se zobrazuje pouze v tom případě, když máte nainstalován modul "Stomatolog" a obsahuje stomatologické značky pro schéma chrupu. Popis tohoto číselníku naleznete v kapitole "Modul Stomatolog".

Texty

Často se vám opakují různé části textů, píšete nejčastěji čtyři recepty a nechce se vám je psát pořád dokola? Jestli ano, potom čtěte dál.

Číselník "Texty" obsahuje údaj "Heslo" pro zápis textu, podle kterého budete uložený text vyhledávat a údaj "Text", který obsahuje vámi zapsaný text. Tento údaj je tzv. volný text, který byl již několikrát popsán.

Použití tabulky textů je velmi jednoduché. Naplňte si tabulku často se opakující texty a opatřete je krátkým a výstižným heslem pro hledání. Potom v jakémkoliv jiné tabulce nebo lépe řečeno téměř v jakémkoliv textu je možné stisknout klávesy Alt+F7. Zobrazí se okénko pro zadání hledaného hesla. Můžete zadat celé heslo (je tím myšleno ono heslo z tabulky textů), potom se text uložený pod tímto heslem okamžitě запиše do Vašeho textu počínaje místem, kde je nastaven kurzor. V případě, že nezadáte celé heslo nebo jej spletete, zobrazí se tabulka textů a kurzor se v ní nastaví na místo, které nejvíce odpovídá vašemu zadání (místo, kde program skončí hledání).

Obsah tabulky textů je možné upravovat i v případě, že je tabulka vyvolaná přes klávesu Alt+F7. Do takto zobrazené tabulky je možné zapsat i nový text. Zde si však musíte uvědomit, že nově zapsaný text bude také přenesen do Vašeho textu. Pro větší úpravy proto použijte volbu "Texty" z nabídky "Číselníky".

Věkové kategorie

Číselník obsahuje seznam věkových kategorií a hodnotu indexu pro každou tuto věkovou kategorii. Na základě údaje "Hodnota kapitačního poplatku" z číselníku smluvních pojišťoven a indexu z tabulky věkových kategorií je vypočítána i kapitační sazba za pacienta v příslušné věkové kategorii.

Údaj "Do" obsahuje věk pacienta, do kterého je zařazen do příslušné věkové kategorie. Tento údaj lze upravovat. Údaj "Index" obsahuje hodnotu indexu věkové kategorie. Údaj lze upravovat. Číselník obsahuje pouze několik standardní funkcí a proto je zde nebudeme popisovat.

Číselníky převzaté od VZP

Tato volba obsahuje seznam číselníků, které dává k dispozici VZP. Tyto číselníky není možno běžnými prostředky programu dále upravovat (Editor těchto číselníků je přístupný v nabídce "Ostatní / Servis" viz dále).

Aktualizované verze číselníků je možné obdržet dvojím způsobem:

- **Od firmy PUSSA software**, která dodává číselníky VZP jako součást pravidelných čtvrtletních aktualizací.
- **Od pobočky VZP.**

Číselníky dodávané autorskou firmou PUSSA software jsou dodávány vždy ve tvaru použitelném pro program Ordinance PUSSA. Způsob distribuce číselníků dodávaných VZP je silně závislý na dané pobočce. Většina okresních poboček VZP dodává číselníky na jedné disketě ve zkomprimovaném samorozbalovacím souboru. Takové číselníky lze do programu načíst bez jakýchkoli problémů. Pokud budete mít s instalací číselníků dodávaných vaší pobočkou problémy, objednejte si jejich dodání od firmy PUSSA software. Další rozdíl je v tom, že číselníky dodávané firmou PUSSA software obsahují pouze ty číselníky, s nimiž program Ordinance dokáže pracovat.

Jedná se o tyto číselníky:

- **VYKONY** - seznam zdravotních výkonů
- **ODBORN** - seznam odborností
- **JDG4** - mezinárodní klasifikace nemocí
- **UHRADY** - náhrady za zdravotní péči
- **DRUHPOL** - skupiny léčiv a PZT
- **LEKY** - hromadně vyráběné léčivé přípravky
- **IVLP** - individuálně připravované léčivé přípravky
- **PZT** - prostředky zdravotnické techniky
- **CISELPOB** - okresní pojišťovny VZP
- **DOPRAVA** - číselník pro vyúčtování cest lékaře v návštěvní službě.

- **OMEODB** - číselník preskripčních omezení
- **STOMAG** - stomatologické výrobky pro dospělé a děti.
- **STOKZP** - číselník lokalizace (stomatologie)
- **STOMAGVY** - stomatologické výkony s povinnou lokalizací.

Obsah číselníku se zobrazí po nastavení kurzoru na zvolený číselník a potvrzení klávesou Enter nebo po zmáčknutí klávesy s písmenem červeně zobrazeným. Všechny číselníky lze řadit dle názvu nebo kódu a podle těchto údajů i prohledávat.

- **Výkony [VYKONY]**. Seznam zdravotních výkonů. Číselník obsahuje veškeré výkony. Počet položek se pohybuje do 5000. Předpokládá se snižování počtu výkonů. Aktualizace je koordinována úsekem zdravotní politiky VZP ve spolupráci s MZ ČR, Lékařskými komorami, asociacemi apod. Frekvence změn je většinou čtvrtletní pololetně. Seznam výkonů nezobrazuje úplně všechny údaje číselníku. Úplný přehled ke každému výkonu získáte po stisknutí klávesy Enter na zvoleném výkonu. Číselník je programem využíván a je nutný pro tvorbu dávky.
- **Odbornosti [ODBORN]**. Seznam odborností. Číselník lékařských odborností. Číselník je součástí Seznamu zdravotních výkonů. Vypracovává a aktualizuje jej ÚZP VZP maximálně jednou do roka. Číselník je programem využíván a je nutný pro tvorbu dávky.
- **Diagnózy [JDG4]**. Mezinárodní klasifikace nemocí. Autorem číselníku je WHO. Číselník platí celosvětově. Jeho realizaci pro ČR zajišťuje ÚZIS asi jednou ročně. Jde o desátou verzi mezinárodní klasifikace nemocí. Počet položek je asi 14000. Číselník je programem využíván a je nutný pro tvorbu dávky.
- **Náhrady [UHRADY]**. Náhrady za zdravotní péči. Číselník obsahuje všechny typy úhrad během léčení pacienta, které vyžaduje VZP od jiných organizací (regresní náhrady). Číselník vytváří a udržuje právní úsek VZP s MZ ČR. Aktualizace pololetně. Číselník je programem využíván a je nutný pouze při zadání alespoň jedné náhrady.
- **Skupiny léčiv [DRUHPOL]**. Skupiny léčiv a PZT. Číselník vytváří ÚLLP VZP. Číselník je programem využíván pro pomocné účely.
- **Léky [LEKY]**. Hromadně vyráběné léčivé přípravky. Číselník je převzat od státního ústavu kontroly léčiv a PZT. Aktualizace jednou za čtvrtletí. Současný počet položek asi 9000, v budoucnost až 40000. Číselník je programem využíván, ale je nutný pouze pokud

- vykážete alespoň jeden lék.
- **IVLP [IVLP]**. Individuálně připravované léčivé přípravky, výrobky transfúzních stanic a radiofarmaka. Číselník vytváří a udržuje ÚLLP VZP. Číselník obsahuje podskupiny, které jsou odlišeny v atributu TYP (typ položky). Číselník je programem používán, ale je nutný pouze pokud zadáte alespoň jeden IVLP.
 - **Prostředky zdrav. techniky [PZT]**. Číselník pololetně udržuje ÚLLP VZP. PZT jsou rozděleny do několika podskupin dle atributu TYP (typ položky). Číselník je programem používán. Je však nutný pouze tehdy, když vykážete alespoň jeden PZT.
 - **Pobočky VZP [CISELPOB]**. Číselník Okresních pojišťoven VZP. Klávesou <Enter> se zobrazí všechny údaje o vybrané pobočce. Číselník není programem využíván a slouží čistě pro informaci.
 - **Doprava [DOPRAVA]**. Číselník obsahuje kódy dopravy pro vyúčtování cest lékařů v návštěvní službě. Tento číselník je používán pouze modulem "Návštěvní služba".
 - **Preskripční omezení [OMEODB]**. Jde o pomocný číselník preskripčních omezení. Kód "OZO" je uveden v údaji "OME" u číselníku léků a v údaji "SPE" v číselníku SZM. Číselník není programem využíván.
 - **Stomatologické výrobky [STOMAG]**. Číselníky stomatologické výrobky pro dospělé a děti jsou programem podporovány v modulu "Stomatolog". Pro jiné odbornosti číselníky nemají význam a není je potřeba instalovat.
 - **Číselník lokalizace [STOKZP]**. Jde o pomocný číselník pro potřeby odbornosti "Stomatolog". Pro jiné odbornosti číselník nemá význam a není nutné jej instalovat.
 - **Číselník výkonů s povinnou lokalizací [STOMAGVY]**. Opět jde o číselník pro potřeby odbornosti "Stomatolog". Tento číselník není prozatím programem používán. Číselník je programem využíván, pokud je nainstalován modul "Stomatolog" pro kontrolu povinné lokalizace.

3.15 Dávky

Tato nabídka zahrnuje funkce pro vytvoření dávky pro ZP, zápis dávky na disketu, kontroly pořízené dávky, pro vedení přehledu o vytvořených dávkách a pro fakturaci.

Obsah nabídky "Dávky"

- **Seznam vytvořených dávek** - seznam již pořízených dávek pro ZP s možností prohlížení (i editace) a tisku dávek.
- **Vytvoření nové dávky** - vytváření všech dávek pro ZP.
- **Uložení dávky na disketu** - uložení vytvořené dávky (vytvořených dávek) na disketu.
- **Kontrola vytvořené diskety** - kontrola diskety s dávkou na formální správnost pomocí programu "PKontrol".
- **Kontrola diagnóz** - kontrola vytvořené dávky na formální správnost diagnóz pomocí programu "Dkontrol".
- **Fakturace** - vytvoření a tisk faktur s využitím seznamu dávek.

Seznam vytvořených dávek

Zde jsou uloženy všechny vytvořené dávky. Seznam je kompletně přepracován a má nyní daleko více možností. Na první pohled vypadá seznam stejně. To byl záměr, abychom vás nepolekali. Přehled nových a upravených funkcí, ale odhalí jak hluboké jsou změny.

- **F2-Nová dávka.** Tato funkce je totožná s funkcí pro tvorbu nových dávek. Pokud jste tedy v seznamu dávek, můžete nové dávky tvořit stisknutím klávesy F2.
- **F4-Seřad'.** Obvyklá funkce. Za zmínku stojí seřazení podle času vytvoření dávky, kdy nové dávky máte úplně nahoře. Seřazení si program pamatuje i po vypnutí.
- **F6-Tisk.** Rovněž stará funkce, ale kompletně přepracovaná. Odstraňuje některé "letité" chyby v tisku dávek (a podle Murphyho zákona přidává alespoň jednu chybu novou).
- **F8-Označ.** Umožňuje označit více dávek, pak funkce jako mazání dávky (Ctrl+Y) a

prohlížení dávky (Shift+F9) se provádí se všemi označenými dávkami.

- **Enter-Dávka.** Tady jde do tuhého. Klávesou Enter zobrazíte hlavičku dávky, na které stál kurzor. Pozor, nyní se opravdu jedná o hlavičku skutečné dávky. Pokud zde změníte například číslo dávky nebo IČZ, projeví se tato změna i v dávce.

Z hlavičky každé dávky lze zobrazit minimálně hlavičky dokladů klávesou F7. U dávek, kde je možno vytvářet i doklady PZT, lze použít i klávesu F8 pro zobrazení hlaviček těchto dokladů.

Z hlavičky konkrétního dokladu pak lze minimálně klávesou F7 zobrazit položky dokladu. Pokud k dokladu mohou existovat i další položky lze pro jejich zobrazení použít klávesy F8 popřípadě i F9.

O použití funkčních kláves jste informováni na posledním řádku obrazovky. Klávesou Esc se vrátíte vždy o úroveň výše.

Nezapomeňte, že se pohybujete ve skutečné dávce a nikoliv v její kopii. Jakékoliv změny (i ty špatné) se projeví v dávce a mohou způsobit její nepřijetí.

- **Shift+F8-Označ vše.** Umožňuje označit (resp. odoznačit) všechny dávky.
- **Shift+F9-Prohlížení dávky.** Pokud stisknete klávesu **Shift+F9**, potom se dávka (dávky) neuloží na disketu, ale zobrazí se na obrazovce stejně jako ve volbě "Uložení dávky na disketu". V tomto zobrazení je možné listovat. Klávesou **F3** je možné vyhledat číslo řádku. To se hodí zejména tehdy, když vám PKontrol zahlásí chybu na řádku...
- **Shift+F10-Kontrola dávky.** Jde o experimentální a zatím nijak užitečnou volbu. Časem bude umět dávku kontrolovat obdobně jako PKontrol.
- **Ctrl+Y-Zrušení dávky.** Opět známá funkce, ale pracuje poněkud jinak. Nejdříve se vás zeptá, zda chcete dávku opravdu zrušit. Pokud zadáte, že ano, potom se vás program zeptá, zda chcete odstranit i příznaky "U". Pokud zadáte "Ano", program odstraní příznaky "U" a další informace o dávce a dokladu. Pokud zadáte "Ne", program ponechá u výkonů příznaky "U" i další informace o dávce. To je vhodné v situaci, kdy chcete zrušit ze seznamu starou dávku a přitom chcete ponechat informaci u výkonů, do které dávky byly zařazeny. Přímou nutností je tato volba při rušení dávek 80-příhláška registrovaných pojištěnců (kapitace). Tam, pokud odstraníte příznaky "U" z karet pacientů, budou tito pacienti znovu zařazeni do další nové dávky a to je nežádoucí.
- **Ctrl+F10-Výpočet kapitace.** Tato volba vypočítá částku kapitace pro fakturaci. Volba je funkční pouze pro dávky 80-Kapitace. Samotná kapitační dávka obsahuje pouze nově registrované pacienty. Tato volba však spočítá částku, která může být pojišťovně

fakturována.

Vytvoření nové dávky

Po spuštění tvorby dávek se zobrazí seznam pojišťoven. Vy můžete vybrat jednu konkrétní tak, že na ni nastavíte kurzor a stisknete klávesu **Enter**. Program Vám však umožňuje vytvořit dávky pro více pojišťoven najednou. Více pojišťoven označíte klávesou **F8**. Výběr pak potvrdíte rovněž klávesou **Enter**.

Po výběru pojišťovny (pojišťoven) se zobrazí okno pro zadání období, za které se mají dávky vytvořit. Program částečně kontroluje smysluplné zadání období. Datum "Do" musí být vždy větší než "Od" a obě data musí být v jednom kalendářním roce.

Po zadání období se zobrazí dialog pro výběr dávky (dávek). Výběr se provádí klávesou **Enter**. Vybraná dávka je označena [■]. Můžete označit jednu, dvě nebo klidně všechny dávky. Program vytvoří jen ty, pro která jsou nějaká data. V jednom kroku lze vytvářet buď jen prvotní nebo jen opravné dávky. Pokud vytváříte dávky pro měsíc Leden, program zaškrtně i parametr "Nový rok", čímž dojde k tomu, že program začne číslovat dávky i doklady od jedničky. Poslední parametr "Dávky tvořit pouze pro lékaře č." použijte pouze tehdy, když s programem pracuje více lékařů a vy chcete vytvořit dávky pouze pro jednoho z nich. V opačném případě ponechejte "00"!

Stisknutím klávesy **Enter** na tomto posledním parametru nebo stisknutím klávesy **F5** program pokračuje dál.

Dále se program zeptá, zda má provést kontroly. Pokud zvolíte "Ano", program zkontroluje RČ, diagnózy atd. Když zadáte "Ne", program tyto kontroly neprovede, což může být výhodné při opakované tvorbě dávky. Pokud jsou při kontrole zjištěny chyby, zobrazí se protokol o zjištěných chybách. Vy pak máte tři možnosti: klávesou **F6** vytisknout chybový protokol, klávesou **Esc** ukončit tvorbu dávek nebo klávesou **F5** pokračovat v tvorbě dávky (což asi většinou nebude dobrý nápad).

Tip: Pokud vyberete pouze jednu pojišťovnu a pouze jednu dávku, potom se navíc

objeví okno s informací o čísle dávky a čísle prvního dokladu, které budou tvořeny. Pokud tedy chcete ovlivnit číslo dávky nebo číslo prvního dokladu, musíte tvořit jednu dávku po druhé.

Ještě jedno upozornění na konec. Program ukládá do seznamu každou dávku samostatně. Při tvorbě jsou kontrolovány limity na maximální počet dokladů v dávce (999). Pokud by tento počet měl být překročen, program automaticky vytvoří další dávku, která bude také viditelná v seznamu dávek.

Uložení dávky na disketu

Tato volba umožňuje uložit vytvořenou dávku na disketu pro ZP. Disketa musí být předem naformátována. Program vám umožní provést naformátování bez větších znalostí (viz funkce "Formátování diskety" v nabídce "Diskety"). Vzhledem k tomu, že diskety používáte opakovaně, doporučujeme používat kvalitní značkové diskety.

Vyberte ze seznamu dávek tu, kterou chcete uložit na disketu a stiskněte klávesu **Enter**. Program vás vyzve k vložení diskety. Vložte disketu a stiskněte klávesu **Enter**. Jestliže zmáčknete klávesu **Esc**, dojde k ukončení volby bez nahrání. Na disketu můžete nahrát i více dávek od jedné pojišťovny tak, že klávesou **F8** nejprve vyberete požadované dávky a potom teprve stisknete klávesu **Enter**. Dávky můžete na disketu přihrávat i postupně. Máte-li například několik oddělených ordinací, potom nahrajete dávku v první ordinaci na disketu. Když pak ve druhé ordinaci uděláte totéž program zobrazí okno se seznamem souborů na disketě. Vy pak můžete kterýkoliv soubor klávesou **F8** smazat. Když soubor s dávkou na disketě necháte a budete pokračovat, program pozná, že na disketě již jedna dávka je a zeptá se, zda ji má přepsat. Pokud odpovíte "N", program dávky spojí do jediného souboru. Pokud zvolíte "A", program původní dávku zruší a nahradí ji novou. Po ukončení přenosu dávky na disketu vás program požádá o vyjmutí diskety.

Prohlížení dávky

Pokud v seznamu dávek pro uložení místo klávesy **Enter** stisknete **F9**, potom se dávka (dávky) neuloží na disketu, ale zobrazí se na obrazovce. V tomto zobrazení je možné listovat.

Klávesou **F3** je možné vyhledat číslo řádku. To se hodí zejména tehdy, když vám PKontrol (viz následující kapitola) zahlásí chybu na řádku...

Kontrola vytvořené diskety

Tato volba slouží ke kontrole dávky, kterou jste nahráli na disketu pomocí volby "Uložení dávky na disketu". Jde o stejný program, jakým kontroluje vaše data pojišťovna VZP.

Po spuštění jste vyzváni k vložení diskety, kterou chcete kontrolovat. Vložte disketu a stisknete klávesu **Enter**. Program vyhledá na disketě soubor s dávkou a oznámí, který soubor našel a bude kontrolovat. Spustí se externí program "PKontrol", který si od vás vyžádá zadání vašeho IČZ (stejně, jako je uloženo v číselníku smluvních pojišťoven u dané pojišťovny). Pozor, program podle zadání IČZ automaticky nastaví příslušnou pobočku VZP. Toto číslo nemáte možnost změnit, ani když kontrolujete dávku jiné pojišťovny. Program u to ale nevedí a skontroluje i dávku jiné pojišťovny. Počet dávek je většinou "1" a je uveden v seznamu dávek. Pokud jste na disketu uložili více dávek, musíte zadat odpovídající číslo.

Po spuštění kontroly program oznámí "Dávka přijata úplná". Toto hlášení je přáním každého uživatele, přesto se však může objevit i záporná zpráva. Ve velké většině případů je to způsobeno chybným rodným číslem, chybně zadaným IČZ, nebo chybnou či chybějící diagnózou. Při chybách, které způsobil chybný obsah dávky, musíte dávku zrušit v seznamu dávek, provést příslušnou opravu a dávku vytvořit znovu, uložit ji na disketu a provést opětovně kontrolu programem "PKontrol". Program "PKontrol" lze ukončit klávesou **Esc**. Nápovědu lze vyvolat klávesou **F1**.

Protokol o kontrole dávky zobrazíte klávesou **F7**. Protokol lze ukázat na obrazovce nebo vytisknout. Tuto volbu je vhodné použít zejména, když Pkontrol objeví v dávce chyby. Z protokolu lze vyčíst rodné číslo a datum. Podle těchto údajů již není velký problém chybu najít přímo v kartě pacienta a opravit ji.

Poznámka 1: Program Pkontrol je produktem firmy Pike Elektronik a je lékařům k dispozici zdarma na pobočce VZP. Firma PUSSA software pouze umožňuje tento program spouštět přímo z programu Ordinace PUSSA.

Poznámka2: Pro kontrolu dávek existuje i program Wkontrol, který je nástupcem programu Pkontrol pro operační systém Windows. Ordinance PUSSA zatím neumožňuje tento program spouštět. Můžete jej však zdarma získat na své pobočce VZP a nainstalovat si jej. Dávky vytvořené programem Ordinance PUSSA pak můžete kontrolovat tímto programem pomocí ikony na ploše Windows.

Kontrola diagnóz

Tato funkce pro svou činnost používá program "Dkontrol", který dodávala VZP všem smluvním zařízením zdarma. Výhoda programu DKontrol je, že umožňuje kontrolovat dávky ještě před uložením na disketu. Nevýhodou je, že takto lze kontrolovat pouze diagnózy.

Použití je jednoduché. Prostě jen ze zobrazeného seznamu dávek vyberete dávku, kterou chcete zkontrolovat a stisknete **Enter**. Program vám oznámí počet nalezených chyb a zobrazí i číslo a obsah řádku, kde chybu našel. Číslo řádku koresponduje s číslem příslušného řádku kontrolované dávky a proto můžete chyby vyhledat přímo v dávce (v seznamu dávek **Enter** na vybrané dávce) klávesou **F3**.

Poznámka: Program DKontrol se již dále nevyvíjí, protože jeho funkci převzal program Pkontrol. My jej zde ponecháváme, protože umí kontrolovat dávky přímo v počítači (dávka nemusí být na disketě) a také proto, že seznam diagnóz se nemění a program tedy nezastarává.

Fakturace

Fakturace umožňuje vytvořit a vytisknout fakturu s použitím údajů o vytvořené dávce. Vytváříte-li první fakturu, program přepne přímo do prázdného formuláře pro fakturu. Vyplňte formulář. Po vyplnění stiskněte klávesu **Esc** a program skočí do seznamu faktur. Princip je vlastně velmi podobný práci s kartotékou pacientů.

Číslo faktury je vhodné vytvořit tak, aby obsahovalo i rok. Program při vytváření nové faktury automaticky nabízí číslo o jedničku vyšší než poslední faktura. Z těchto důvodů se jako nejvhodnější jeví číslování jako "03001". Údaje do faktury nemusíte vepisovat ručně.

Pokud kdekoliv (kromě údaje "Pojišťovna") stisknete klávesy **Shift+F7**, zobrazí se seznam vytvořených dávek. Vyberte dávku, kterou chcete fakturovat a stiskněte **Enter**. Pokud chcete do faktury převzít více dávek, potom označte vybrané dávky klávesou **F8**. Stiskem klávesy **Enter** potom převezmete do faktury všechny označené dávky, čemuž budou odpovídat i cenové údaje. Pokud přebíráte do faktury dávku 80-Kapitace, potom se nepřeveze částka uvedená u dávky (tam je zobrazena částka vykazovaného přírůstku), ale program automaticky provede přepočítání a dosadí částku, ke které dospějete při tvorbě sestav "Pacienti dle věkových skupin" nebo "Počet standardizovaných pojištěnců". Do faktury pochopitelně lze převzít pouze dávky od stejné pojišťovny.

Pokud v číselníku smluvních pojišťoven máte vyplněnu adresu pojišťovny (**F7** v číselníku "Smluvní pojišťovny"), potom se do faktury převezmou podle pojišťovny i tyto údaje. K ručnímu vyplnění tak zůstanou pouze údaje o vystavení splatnosti faktury. Faktura obsahuje záhlaví a patu jako údaje, do kterých můžete napsat libovolný text. Pokud pro konkrétní pojišťovnu chcete záhlaví či patu předvyplnit konkrétním textem, potom jej doplňte do stejnojmenných údajů v adresní kartě příslušné pojišťovny (**F7** v číselníku "Smluvní pojišťovny").

Faktury se tisknou ze seznamu faktur stiskem klávesy **F6**. Do již pořízené faktury se dostanete po stisknutí klávesy **Enter**. Novou fakturu pořídíte stisknutím klávesy **F2**.

V seznamu dávek je také funkční klávesa **F8** pro označení libovolného počtu faktur. Takto označené faktury je možné hromadně smazat klávesami **Ctrl+Y**. Pokud není označena žádná faktura, funkce **Ctrl+Y** smaže fakturu na níž stojí kurzor.

3.16 Diskety

Tato volba obsahuje většinu voleb pro manipulaci s disketami. Zejména volby pro načítání číselníků VZP, zálohování dat a další.

Nabídka obsahuje následující funkce:

- Načtení číselníků VZP - aktualizace číselníků VZP.
- Formátování diskety - naformátuje disketu systémovým příkazem FORMAT.
- Pojmenování diskety - označí disketu návštějím (jménem) systémovým příkazem LABEL.
- Zálohování dat - vytvoření záložní kopie vašich dat na pevný disk nebo disketu.
- Obnova dat - obnova vašich dat ze záložní kopie.
- Seznam RČ na disketu - uloží seznam všech rodných čísel na disketu.

Načtení číselníků VZP

Číselníky VZP, které jsou dodávány spolu s programem je nutno čtvrtletně aktualizovat. Tyto číselníky s novými údaji vám poskytne VZP na disketách a vy si je budete moci touto volbou přehrát do programu. Některé pobočky VZP však často mění způsob uložení číselníků na disketě (disketách) anebo (právě proto) je nahrávání jejich číselníků problematické nebo komplikované.

Z těchto důvodů autorská firma PUSSA dodává číselníky VZP také. Rozdíl je v tom, že číselníky dodávané firmou PUSSA jsou oproštěny od přebytečných textových souborů a jsou sbaleny na jediné disketě stále stejným způsobem. Tak, je možné pohodlně nahrát číselníky přímo programem Ordinance PUSSA bez složité přípravy. Jak již bylo řečeno ve většině případů číselníky VZP vyhovují a lze s nimi pracovat.

Vlastní formát

Pro načtení číselníků dodávaných firmou PUSSA nebo VZP v komprimované podobě je k dispozici funkce "Vlastní formát". Tato funkce si z diskety přečte zkomprimovaný soubor, rozbalí jej a zobrazí seznam všech číselníků, které tento komprimovaný soubor obsahuje. Všechny soubory jsou označeny k převodu do programu. Pokud některý z číselníků nechcete do programu převádět (např. stomatologické číselníky), potom zrušte označení u příslušných číselníků klávesou Ins. Převod číselníků do programu zahájíte stiskem klávesy Enter. V tomto okamžiku již program disketu nepotřebuje a můžete ji vyndat.

Načtení číselníků je možné i z pevného disku. Výchozím adresářem je podadresář VZP.

Soubor musí být pojmenován CISnnn.EXE, kde nnn je třímístné číslo verze číselníku.

Jednotlivé číselníky

Pro případ převodu jednoho nebo jen několika číselníků například při jejich změně uprostřed čtvrtletí nebo po jejich poškození program disponuje i funkcemi pro načtení každého číselníku samostatně.

Takový číselník musí být na disketě nebo kdekoli na pevném disku v textové podobě a to nezkomprimovaném tvaru. Použití těchto voleb pro instalaci všech číselníků je nepohodlné a nedoporučujeme je pro tento účel používat.

Formátování diskety

Program umožňuje naformátování diskety na oba běžně používané formáty disket. Při formátování využívá program svůj vlastní program. Program pracuje na všech operačních systémech. Pod Windows 95(98...) se v některých případech nezobrazí průběh formátování a výsledek formátování je rovněž nulový. Disketa je však naformátována správně. Prozatím jsme nezjistili důvod tohoto chování.

Máte-li na počítači nainstalován diskový manažér jako M602, DOSMAN, HH Manažér a pod., budete pro formátování disket pravděpodobně používat tyto programy, protože poskytují daleko větší komfort. Na počítačích s operačním systémem Windows oporučujeme formátovat diskety pomocí prostředků Windows.

Pojmenování diskety

Volba slouží pro pojmenování diskety návěštím (jménem). Toto jméno je nezbytné pro použití disket v programu Ordinace PUSSA a to jak pro zálohování dat, tak i pro přenos dávek na disketu. Program používá příkazu LABEL operačního systému.

Návěští pro záložní kopie dat je:

ORDINACE-1 pro první disketu

ORDINACE-2 pro druhou disketu (vyžádá-li si ji program, ...) atd.

Návěští pro diskety s dávkou pro zdravotní pojišťovnu je:

IČZ vašeho zdrav. zařízení.

Pozor, poslední tři číslice vašeho osmimístného IČZ musí být nulové! Úplné IČZ (IČP) se uvádí až u jednotlivých dokladů a přebírá se z tabulky lékaře.

Program si pojmenování disket v drtivé většině případů provede sám. Tato funkce je zde přítomna z dob, kdy tomu tak nebylo a pro případy, kdy budete chtít provést z jakéhokoliv důvodu pojmenování sami.

Zálohování dat

Tato volba umožňuje vytvářet bezpečnostní kopie dat na disketách nebo na pevném disku pro případ zničení dat v počítači nebo pro přenos mezi počítači.

Zálohování na disketu

První možností je zálohovat data na disketu. Míní se tím jakékoliv zařízení připojené k počítači pod označením A: nebo B:. Program umožňuje zálohovat data na disketách obou formátů (3.5" a 5.25"). Na kterou mechaniku bude záloha dat směřovat, určuje konfigurační parametr ve volbě "Ostatní / Parametry pro zálohování / Mechanika pro disketové operace".

Příprava diskety

Každá disketa by měla být před zahájením zálohování naformátovaná a pojmenovaná příslušným návěštím (ORDINACE-1, ORDINACE-2 ..). Nebude-li tato podmínka splněna, program se zeptá, zda může příslušné činnosti provést sám. Po potvrzení disketu naformátuje, pojmenuje nebo obojí, podle potřeby. Takto není nutné mít

dopředu diskety připravené a je možné použít v podstatě jakoukoliv disketu.

Pozor na kvalitu disket, zejména kupujete-li si laciné diskety. Nepřečtení záložních dat ze špatné diskety by vás pravděpodobně připravilo o ušetřené peníze a velmi často i o zálohovaná data. Chyba se většinou projeví až při potřebě zálohu na disketě použít. Pokud při formátování diskety program nahlásí nějaké špatné sektory doporučujeme tuto disketu ze zálohování vyřadit a používat na něco jiného nebo vyhodit.

Průběh zálohování

Chování zálohování je závislé na nastavení v tabulce "Parametry pro zálohování" v nabídce "Ostatní", proto před prvním zálohováním nejdříve nastavte parametry v této tabulce! Po zvolení zálohování na disketu se zobrazí okénko s označením mechaniky, na kterou se bude zálohovat a s návěstím diskety. Oba tyto parametry je možné zde upravit. Tato úprava má trvalý charakter, což znamená, že se uplatní ve všech následujících zálohováních až do provedení další změny.

Po potvrzení obou parametrů klávesou Enter se zobrazí dotaz, zda zálohování opravdu chcete provést. Pokud zvolíte "Ano", počítač vás vyzve k vložení diskety do zvolené mechaniky. Vložte disketu a stiskněte klávesu Enter. Jestliže zmáčknete klávesu Esc, dojde k ukončení volby bez zálohování. Pokud se záloha nevejde na jednu disketu, program vás vyzve k vložení další diskety. Po ukončení zálohy vás program požádá o vyjmutí poslední diskety.

Data se na disketu zálohuje do jediného souboru obdobně jako u programů ZIP či ARJ. Data se na disketě ukládají vždy ve zkomprimované podobě.

Princip dvou záložních disket

Zálohování na jednu disketu (sadu disket) stále dokola není příliš vhodné. Disketa totiž není bezpečné médium. Rádo se kazí a neustálé přehrávání riziko zvyšuje. Proto se v praxi používá zálohování střídavě na více disket.

Doporučujeme provádět zálohování na dvě diskety (dvě sady disket). Na jednu disketu zálohuje denně vždy po ukončení práce. Na druhou disketu zálohuje vždy jednou týdně.

Tento způsob dvojího zálohování zabrání tomu, že tím že si nevšimnete "havárie" vašich dat v počítači, přepíšete chybnými daty i vaši záložní disketu. Potom vám zůstane ještě druhá disketa s maximálně týden starou zálohou.

Můžete také zálohovat střídavě. Například v liché dny na jednu disketu a v sudé dny na druhou disketu. Tato metoda však má svá úskalí. Nezálohuje každý den a tak si můžete přepsat tu nevhodnou disketu a zákon schválnosti...

Princip denních záloh

Pokud se vám zdá ztráta týdenních dat příliš krutá, potom doporučujeme vytvořit si pro každý den (pondělí až pátek) jednu disketu (sadu disket). Potom každé pondělí budete zálohovat na disketu nazvanou "Pondělí". Každé úterý na disketu nazvanou "Úterý" atd. Tento způsob je nejbezpečnější protože zachovává několik záloh zpět.

Princip kombinovaných záloh

Pokud patříte k těm netrpělivějším a jste ochotni mírně riskovat, potom můžete použít kombinované zálohování na pevný disk a disketu. Tento způsob znamená, že denně zálohuje na pevný disk (například automatické zálohování při ukončení programu) a jednou za čas (například jedenkrát za týden) uděláte zálohu na disketu.

Havárie dat nejsou u tohoto programu příliš časté, což svádí k zanedbávání zálohování dat. A člověk se poučí až tehdy, když zapne počítač a ono nic. Pak už vám nemusí pomoci ani ten největší odborník. Máte-li zálohu dat na disketě, není problém nainstalovat prázdný program a naplnit jej záložními daty. Tímto způsobem není problém zahájit práci i na jiném počítači. Doporučujeme si týdenní zálohu odnášet mimo pracoviště tak, aby při případném požáru nebo vykradení vám zůstala jedna záloha dat doma.

Zálohování na pevný disk nebo jiná velkokapacitní zařízení

Druhá alternativní možnost je zálohování dat na pevný disk. Tento způsob zálohování je velmi rychlý. Má však jednu závažnou chybu. Když se vám pokazí počítač (a hlavně pevný disk), potom vám záloha na nedostupném pevném disku bude k ničemu. A to již nemluvíme o krádeži počítače. Proto zálohuje svá data i na disketách!

Volbu "Zálohování na pevný disk" je možné použít pro zálohu na některé z moderních médií jako ZIP, JAZZ nebo A-Drive. U nich zůstává rychlost zálohování téměř na úrovni pevného disku a přitom má všechny výhody diskety (na kterou se jen tak mimochodem vejde minimálně 100 MB dat).

Po zvolení zálohování na pevný disk se zobrazí okénko se třemi parametry, které je možné mít přednastavené ve volbě "Parametry pro zálohování". Parametr "Kam zálohovat" udává cestu včetně jména a přípony souboru, do kterého se záloha bude ukládat. Pokud zadáte označení disku jako A: nebo B:, potom se bude i v tomto případě zálohovat na diskety. Parametr "S kompresí?" udává, zda se záloha bude na pevném disku komprimovat. Máte-li dost místa, zvolte "Ne", záloha proběhne několikanásobně rychleji. V případě, že zadáte jako označení disku A: nebo B: je nutné mít nastaven i třetí parametr "Návěští při zálohování na disketu". Při zálohování na pevný disk si tohoto parametru nevšímejte. Další postup je již zcela shodný se zálohováním na disketu.

Obnova dat

Slouží k obnově dat z kopie na disketě nebo k přenosu dat na jiný počítač.

Po zvolení funkce "Obnova dat" vás program nabídne obnovu z pevného disku nebo z disket. Po zvolení jedné z těchto možností vás program upozorní, že data v počítači budou přehrána záložními daty a tím nenávratně ztracena. Pokud obnovu dat potvrdíte klávesou Enter (nebo "A") program se ještě zeptá, zda chcete soubory v již v počítači existující přepsávat "S dotazem" nebo "Bez dotazu". Zvolíte-li s dotazem, potom se program před přepsáním každého souboru nejdříve zeptá. To může být vhodné, pokud chcete obnovit jen některé soubory. Zvolíte-li bez dotazu, program přepíše všechny soubory bez dotazu.

Pokud obnovujete data z diskety, program vás nyní vyzve k vložení diskety s bezpečnostní kopií dat. Vložte disketu a stiskněte klávesu Enter. Po ukončení obnovy budete požádáni o vyjmutí diskety. Při obnově z pevného disku již probíhá obnova bez dalších hlášení.

Používejte tuto volbu opatrně a pouze v případě, když víte, co děláte. Přehrajete-li si aktuální data nějakou starou nebo poškozenou zálohou, už vám ztracená data nikdo nevrátí! Pokud

chcete mít jistotu, že vše v případě neúspěchu budete moci vrátit doporučujeme před obnovou dat provést zálohu přepisovaných dat na nové diskety nebo na pevný disk.

Jak již bylo několikrát řečeno, záloha dat na jednom počítači a následná obnova těchto dat na druhém počítači je jednoduchý způsob, jak přenést data z jednoho počítače na druhý. Podmínka, aby vše probíhalo správně je naprosto stejná verze programu na obou počítačích a stejně nastavené parametry pro zálohování.

Seznam RČ na disketu

Tato funkce slouží pro vytvoření seznamu rodných čísel z vaší kartotéky, jeho úpravu a následné nahrání na disketu. Tuto disketu je možno předat VZP, která vám na stejné disketě vrátí textový soubor s vaším seznamem a s připojenými informacemi o chybách rodných čísel, o dobách registrace či o případném přeregistrování k jiné pojišťovně. Program Ordinance prozatím neumí tyto dva soubory porovnat a umožnit tak rychlé vyhodnocení. S touto funkcí se počítá do některé z dalších verzí.

Funkce "Seznam Č na disketu" spustí nabídku se třemi volbami:

- **Vytvoření** - slouží pro naplnění seznamu aktuálními informacemi z kartotéky.
- **Editace** - slouží pro úpravu vytvořeného seznamu. Nejčastěji k vyřazení některých RČ.
- **Na disketu** - slouží pro přenos seznamu na disketu. Program se zeptá na pořadové číslo seznamu. Nabízí číslo "01". Pokud by jste tento seznam zasílali podruhé zadejte "02" atd. Program si nepamatuje naposledy odeslané číslo. Po potvrzení čísla klávesou Enter program vytvoří soubor dle rozhraní VZP. Po jeho vytvoření vás vyzve k vložení diskety do příslušné mechaniky (viz parametr "Mechanika"). Po ukončení nahrávání na disketu se program zeptá, zda chcete seznam v počítači zrušit. Zvolíte-li "Ano" soubor se seznamem se zruší, zvolíte-li "Ne" soubor bude na disku zachován a přepíše se až opětovným použitím funkce "Vytvoření".

3.17 Ostatní

Nápověda, Informační bloky, textový editor, konfigurační parametry a další.

Nápověda

Tato volba slouží k prohlížení celé nápovědy a jejímu případnému vytištění na tiskárně. Nápověda je rozdělena do dvou samostatných částí "Ordinace" a "PC Fand".

Práce s nápovědou

Nápovědný text se kdekoliv v programu vyvolává vždy po stisku klávesy F1 (Ctrl+F1) nebo dvojitým stisknutím levého tlačítka myši na symbolu F1 (Ctrl+F1) na posledním řádku nebo na předposledním řádku s krátkou nápovědou u práce s tabulkami. Nápověda je kontextově citlivá. Zobrazí se vždy nápověda k části programu, ve které se zrovna pohybujete nebo která co nejbližší odpovídá právě prováděné akci. Opětovným stiskem klávesy F1 lze zobrazit tzv. "Help index" - menu nápovědy. Klávesou F10 lze zobrazit předchozí obrazovku s nápovědou. Klávesa Esc ukončí zobrazení nápovědy ať jste v ní kdekoliv.

Nápovědný text je psán bílým textem na černém pozadí. Určité části textu jsou psány zeleně (jde o tzv. hesla). Jestliže najedete kurzorem na takovýto text, potvrdíte jej klávesou Enter, zobrazí se vám další text, který je s tímto heslem spojen. Jasně bílý nebo fialový text nápovědy má charakter důležitého textu nebo nadpisu.

Prohlížení nápovědy

Nápověda k programu je rozdělena do dvou částí:

- Nápověda programu ORDINACE
- Nápověda PC Fandu

Nápověda PC Fandu je obecná nápověda k používání datového a textového editoru, používání výrazů a funkcí PC Fandu. Nejvíce ji zřejmě použijete pro nápovědu s textovým editorem (přístupná je z kteréhokoliv volného textu po stisku klávesy F1).

Nápověda programu Ordinance PUSSA popisuje vedle samotného programu Ordinance i odlišnosti od standardního chování PC Fandu.

Po potvrzení volby "Nápověda" se zobrazí další nabídka s výše uvedenými možnostmi. Při zvolení volby "Ordinance" se zobrazí tzv. "Help index", který je obdobou obsahu knihy. Kurzorem si pak můžete vybrat z nabízených témat.

Tisk nápovědy

Potvrzením této volby si vytisknete veškeré nápovědné texty (nápovědy programu Ordinance) do souboru na obrazovku. Můžete se po něm pohybovat stejným způsobem jako v jiných textových souborech. Klávesou F6 je možno soubor nápovědy vytisknout celý na tiskárnu. Vytisknutí jen jedné kapitoly nápovědy je možné provést ve volbě "Prohlížení" tak, že zobrazíte kapitolu, kterou chcete vytisknout a stisknete klávesu F6. Klávesou Esc nápovědu opustíte.

Informace

Obsahuje důležité informace o změnách v programu, aktuální informace VZP apod. Ke změně dochází při každé aktualizaci programu.

Informační blok má podobu nápovědy a práce s ním je naprosto shodná s výše popsanými pravidly. Obsah informačního bloku se mění při aktualizaci programu a uzpůsobuje se momentálním potřebám. Vždy však v něm objevíte:

- Podrobný popis změn a oprav v programu od minulé verze a archiv všech změn několik verzí zpět.
- Nabídka modulů připojitelných k programu,
- Aktuální ceny programu, modulů a služeb,

- Chyby programu "PKontrol"
- Adresa autorské firmy včetně spojení.

Obchodní asistent

Tato volba obsahuje aktuální ceník programu Ordinace PUSSA a s ním spojených služeb. Dále zde najdete slouvu o spolupráci (roční servisní podpora), zálohovou fakturu a příkaz k úhradě. Pokud si tedy chcete objednat roční servisní podporu (jde o nejlacinější způsob získávání aktualizací programu a číselníků VZP) Vytisněte Dvojmo smlouvu a zálohovou fakturu. Oba výtisky smlouvy podepište a spolu s jednou kopií zálohové faktury zašlete na naši adresu. Zároveň uhradte uvedenou částku. K tomu můžete využít příkaz k úhradě.

Smlouva, zálohová faktura i příkaz k úhradě je zde dvakrát. Jednou pro poštovní variantu RSP, podruhé pro internetovou variantu RSP.

Textový editor

Součástí programu Ordinace PUSSA je plně český textový editor. Tím, že textový editor je přímo součástí programu, má uživatel k dispozici mocný nástroj pro psaní všech textových informací v rámci programu.

Uživatel si může psát libovolné texty v českém jazyce, tisknout je, používat blokové operace v textu, přihrávat do jednoho souboru obsahy dalších souborů atd. Nápovědu - seznam důležitých kláves - lze snadno vyvolat stiskem klávesy F1.

Ve volbě "Ostatní" v hlavním menu nebo z karty pacienta si spusťte "Textový editor". Objeví se maska *.TXT (nebo ta, která je uvedena v "konfiguračních parametrech"). Protože soubor dosud není vytvořen, přepište masku vámi zvoleným názvem souboru, např. DOPIS a potvrďte jej klávesou Enter (příslušnou příponu si program doplní sám).

Do prázdného souboru DOPIS.TXT si napište jakýkoliv text. Lze použít mnoho způsobů, jak text upravit, aby výsledek vypadal docela slušně.

Všechny texty takto napsané jsou uloženy v textových souborech v podadresáři TEXTY.

Podrobný popis textového editoru je námětem samostatné kapitoly.

Konfigurační parametry

Slouží pro zapsání důležitých údajů s trvalou platností. Všechny údaje mají svůj význam pro správnou funkci programu a je nutné je všechny vyplnit.

Po zvolení volby se objeví tabulka s důležitými údaji pro provoz programu:

- **Dnešní datum v datumových údajích**, kde A=ano a N=ne. Program pak nabízí nebo nenabízí aktuální (systémové) datum v datumových údajích jako je datum nové návštěvy nebo datum registrace pacienta při zakládání nové karty.
- **Kartu pacienta tisknout bez výkonů a PZT**. Pokud zadáte "A", potom se dokumentace pacienta bude tisknout bez vykázaných výkonů a PZT. Pokud zadáte "N", potom se tato dokumentace bude tisknout včetně těchto údajů.
- **Kartu pacienta tisknout bez receptů**. Pokud zadáte "A", potom se dokumentace pacienta bude tisknout bez vystavených receptů. Pokud zadáte "N", potom se tato dokumentace bude tisknout včetně těchto údajů.
- **Typ klávesnice**. Po stisknutí klávesy Enter na tomto údaji se nabídnou tři možnosti:
 - **Původní** - ponechá klávesnici ve stavu před spuštěním programu. Máte-li nastavenou českou klávesnici přímo operačním programem, potom je toto nastavení vhodné právě pro vás.
 - **Česká** - odpovídá nastavení českého psacího stroje (tedy až na pár detailů).
 - **Amatérská česká** - ponechává anglickou klávesnici pouze místo číslic píše písmena z českého psacího stroje. Číslice lze psát pouze na numerické části klávesnice. Výhodou této klávesnice je, že umožňuje bez přepínání psát i speciální znaky z anglické klávesnice. Tuto skutečnost však ocení spíše programátor než lékař. Avšak při tvorbě podmínek ve vlastních sestavách se může hodit i vám.
 - **Slovenská** - odpovídá nastavení slovenského psacího stroje.
 - **Německá** - odpovídá německé amatérské klávesnici (logika je shodná s českou, jen místo českých písmen se tisknou německá).
- **Tisknout na tiskárnu**. Po stisku klávesy Enter na tomto údaji se z konfiguračního souboru

načte seznam vytvořených ovladačů tiskáren. Tento seznam se může verzi od verze měnit. Nyní obsahuje následující ovladače tiskáren:

- Mat Lat2 - ovladač pro jehličkové tiskárny standardu Epson se zapnutým kódováním Latin 2.
- Mat Kam - ovladač pro jehličkové tiskárny standardu Epson se zapnutým kódováním bratří Kamenických (MJK).
- Mat Bez - ovladač pro jehličkové tiskárny standardu Epson bez českého kódování. Z tiskových sestav je odstraněna diakritika.
- LJ Lat2 - ovladač pro laserové a některé inkoustové tiskárny s podporou kódování Latin 2.
- LJ Bez - ovladač pro laserové a některé inkoustové tiskárny bez podpory českého kódování.
- DJ Lat2 - ovladač pro inkoustové a některé laserové tiskárny s podporou kódování Latin 2.
- DJ Bez - ovladač pro inkoustové a některé laserové tiskárny bez podpory českého kódování.
- IBM Lat2 - ovladač pro jehličkové tiskárny standardu IBM a některé inkoustové tiskárny s podporou kódování Latin 2.
- IBM Bez - ovladač pro jehličkové tiskárny standardu IBM a některé inkoustové tiskárny bez podpory českého kódování.
- TiskMan - pseudoovladač pro tisk prostřednictvím programu "Tiskový manažer" (viz ceník). Tato volba je použitelná pouze na počítačích s operačním systémem Windows a po zakoupení a nainstalování programu "Tiskový manažer". Při tomto nastavení program Ordinace tisk neprovádí, ale vytvoří tiskový soubor TISK.TXT v podadresáři PROG. Je pak na programu "Tiskový manažer", aby v pravidelných intervalech kontroloval existenci tohoto souboru. Když soubor TISK.TXT najde, tak ho vytiskne a smaže. Z toho vyplývá, že při tomto způsobu tisku je nefunkční volba "Poslední sestava" popisovaná dále v této kapitole, protože ihned po tisku soubor přestane existovat. Výhodou je, že je možné tisknout na všem, co tiskne z Windows. Sestavy je tedy možné například i faxovat.
- **Tisk přímo na tiskárnu** - nastavíte-li "N", potom se tisková sestava nejdříve zobrazí na obrazovce, kde si ji můžete prohlédnout a podle potřeby klávesou F6 vytisknout. Zadáte-li "A", potom se všechny tiskové sestavy nezobrazují a rovnou se tisknou na tiskárnu, což je

- sice o jeden úhoz do klávesnice méně, ale ne vždy je to dobré řešení.
- **Přípona textových souborů** - standardně *.TXT (je možno přepsat, viz. textový editor). Doporučujeme ponechat původní nastavení, protože přípona TXT je pro textové soubory nepsaným celosvětovým standardem. Pokud by jste zvolili nevhodnou příponu mohli byste zamotat hlavu operačnímu systému nebo jinému programu.
 - **Tisknout číslo na receptu i u VZP** - nastavíte-li "A", potom se bude tisknout číslo 111 v záhlaví receptů pro VZP. Nastavíte-li "N", potom se číslo 111 tisknout nebude a předpokládá se recept s logem. Doporučujeme používat universální recept bez loga pro všechny pojišťovny a eliminovat tak problémy při tisku receptů na různé formuláře. Pro ostatní pojišťovny se číslo pojišťovny tiskne vždy.
 - **Okraj levý/pravý** - text v údajích s volnými texty lze formátovat mezi pevně zadané okraje. Standardně je okraj nastaven na 1 a 75, ale současně je formátování potlačeno (viz následující parametr).
 - **Formátovat text** - nastavíte-li "A", potom se text v údajích s volnými texty bude formátovat mezi nastavené okraje (viz předcházející parametr). Nastavíte-li "N" (standardně) k formátování textu docházet nebude.
 - **Funkce "Today"** - obsahuje volání funkce pro zjištění dnešního (myšleno systémového) data. Standardně obsahuje přímé volání funkce "today" a je vhodné to tak nechat. Tato volba slouží pro dožití starých počítačů, které se nevypořádali s přechodem na rok 2000.
 - **Typ EKG** - k programu lze připojit tři typy přístrojů EKG, popřípadě další se shodnou logikou připojení:
 - 0001-Universe.
 - 0002-Praktik Seiwa.
 - 0003-BTL Beauty Line.
 - **Cesta k EKG** - zadejte adresář, ve kterém se nachází ovládací program EKG. Cesta musí být zadána včetně označení disku a nesmí končit lomítkem. Např. "C:\ECG".
 - **Jméno programu** - zadává se odděleně jméno programu a jeho přípona. Blíže k problematice EKG v samostatné kapitole.

Parametry pro zálohování

Slouží pro nastavení všech parametrů pro zálohování dat a to jak na pevný disk, tak na

disketu.

Tabulka parametrů pro zálohování je podélně rozdělena do dvou samostatných částí:

- **První část - zálohování na pevný disk.** Určeno pro volby z nabídky "Zálohování dat". Můžete zadat jméno souboru včetně cesty, kde se má záloha ukládat. Parametr s kompresí umožní ukládat data ve zhuštěné formě. Záloha pak ale trvá poněkud déle. Máte-li na disku dostatek místa nastavte tuto volbu na "N". Rovněž je možné nastavit údaj "Zálohovat při ukončení" na "A". Program pak bude automaticky zálohovat na pevný disk při každém ukončení programu.
- **Druhá část - zálohování na disketu.** Jako cíl je nutno zadat označení disketové mechaniky ("A" nebo "B"). Dále je nutné zadat návěští (jméno) první diskety pro zálohování. Implicitně je nastaveno na "ORDINACE-1". Záloha na disketu se ukládá vždy komprimovaně.

Skupiny pro zálohování

Jak zálohování na pevný disk, tak zálohování na disketu umožňuje vybrat skupinu nebo skupiny dat pro zálohování. Tato vlastnost umožňuje zálohovat na pevný disk či disketu pouze to, co potřebujete.

- **01-Pracovní soubory:** Nejdůležitější skupina souborů. Obsahuje kartotéku, ambulantní záznamy, vykazované výkony, PZT a pod. Pro zálohování dat jde o nejdůležitější skupinu.
- **02-Archiv pacientů:** Obsahuje údaje uložené v archivu pacientů. Pokud nepoužíváte archiv pacientů, nemusíte tuto skupinu zálohovat. Doporučujeme zálohovat oba archivy současně na samostatnou disketu jednou za měsíc či jednou za čtvrtletí (pokaždé, když provedete v archivu změny).
- **03-Archiv období:** Obsahuje údaje uložené v archivu období. Platí to, co bylo uvedeno o archivu pacientů.
- **04-Číselníky VZP:** Obsahuje všechny číselníky VZP a číselník PSČ. Protože jejich případná ztráta se dá lehce nahradit, není nutné je zálohovat.
- **05-Dávky:** Obsahuje soubory týkající se dávek pro pojišťovny jako seznam dávek, archiv dávek, archiv kapitace a několik souborů pro komunikaci s pojišťovnou. Zejména archiv dávek může dosáhnout dost velkých rozměrů a proto doporučujeme zálohovat skupinu

"Dávky" na samostatnou disketu vždy po vytvoření všech dávek za měsíc. Případné zálohování této skupiny při denním zálohování značně prodlouží dobu strávenou zálohováním a přitom se ve skupině "Dávky" celý měsíc nic nemění.

Výběr karet

Slouží k výběru jedné z nabízených podob karty pacienta a formuláře pro ambulanti záznamy.

Program Ordinance PUSSA je velice komfortní ve výběru podoby karty pacienta. Nabízí několik podob karty a ambulantiho záznamu a uživateli dává možnost vybrat si takovou podobu, která mu vyhovuje nejlépe. Názvy karet jsou pouze orientační, jsou voleny podle odborností, kterým byly "šity na míru". V praxi však program používá i mnoho lékařů jiných odborností. Například chirurg a neurolog využívají kartu "Ortoped" nebo pediatr používá kartu "Praktik".

Všechny karty mají většinu údajů společných a liší se v drobnostech - viz příslušná kapitola. Formulář pro ambulanti záznamy obsahuje vždy údaj "datum" a textový údaj "záznam". Podle potřeby je doplněn o údaje "PM", "Váha", "TK", "Nález" a pod.

UPOZORNĚNÍ : Zvolte si typ karty ještě před zahájením pořizování karet pacientů. Změna typu karty v okamžiku, kdy jsou již některé karty vyplněny, může způsobit "neviditelnost" některých již pořizovaných údajů.

Potvrzením nabídky "Výběr karty" se zobrazí nabídka s různými typy karet a s kurzorem nastaveným na aktuální kartě, nebo na první kartě (není-li žádná vybrána). Kurzorem najed'te na vámi vybraný typ a potvrďte volbu klávesou Enter. Následuje otázka, zda opravdu chcete zvolit tuto kartu. Po potvrzení vám program ještě oznámí, že změnu provedl.

Barvy

Slouží pro změnu barevné palety programu a pro definici tří vlastních palet barev. Po zvolení volby "Barvy" se zobrazí další nabídka:

- Paleta
- Definice

Paleta

Tato volba slouží pro nastavení požadované barevné palety. Implicitně je nastavena paleta "Borland". Můžete si však vybrat ze tří pevně nastavených palet ("Standart", "Borland" nebo "PC Fand").

- Paleta "Standart" a "Borland" mají jen různě nastavené barvy a slouží zejména pro barevné monitory.
- Paleta "PC Fand" je sice rovněž barevná, ale svou povahou je vhodná zejména pro monochromatické monitory a LCD display notebooků.
- Palety "Vlastní 1" až "Vlastní 3" jsou určeny pro vaše pokusy s barvami. Implicitně mají vlastnosti palety "PC Fand". Úpravy těchto palet lze provádět volbou "Definice" viz dále.

Definice

Chcete-li upravovat definici vlastních palet, musíte se nejdříve do této palety přepnout volbou "Paleta".

Zvolíte-li volbu "Definice" zobrazí se okno, které obsahuje tabulku s názvy částí programu, pro které je možné barvy nastavovat a s čísly nastavených barev. V pravé části je zobrazena kompletní barevná paleta s čísly jednotlivých barev.

Informace o všech barevných paletách jsou uloženy v souboru "B.000". Pokud chcete dělat nějaké nebezpečné pokusy, raději si tento soubor zázálohujte.

Definice karty

Slouží pro definování struktury přídatné karty pacienta. Struktura karty pacienta je pevně dána v závislosti na zvoleném typu karty. Jestliže potřebujete, aby vaše karta obsahovala ještě jiné údaje, je to možné provést tzv. přídatnou kartou.

Přídatná karta není součástí vlastní karty pacienta, ale je samostatným souborem spojeným s

kartou pacienta pomocí údaje RČ. Struktura tohoto souboru je zjišťována až při požadavku na jeho použití, proto nemůže být použit například ve vlastních sestavách. Z těchto důvodů zde neukládáte žádné údaje, se kterými budete chtít dělat více než pouze prohlížet.

Po zvolení volby "Definice karty" se zobrazí tabulka pro definici struktury přídatné karty. Při prvním zvolení této volby se automaticky jako první údaj vygeneruje "RČ". Tento údaj je blokován pro jakoukoli úpravu nebo zrušení. Jde totiž o klíčový údaj, bez kterého by přídatná karta byla nefunkční.

Popis struktury přídatné karty

- **Jméno** - slouží pro zapsání názvu položky. Název může obsahovat libovolné písmena, číslice a znak "_" (podtržítko). Nesmí obsahovat mezery. Rovněž jako první znak musí být uvedeno písmeno. Nemohou existovat dvě stejná jména.
- **Typ** - slouží pro udání typu údaje:
 - **A**-textový řetězec
 - **B**-Logická hodnota (A/N)
 - **D**-Datum
 - **F**-Číslo
 - **N**-Numerický řetězec (jako textový řetězec, ale může obsahovat pouze číslice)
 - **T**-dlouhý text (volný text jako některé údaje v kartě)
- **Délka a Deset** - slouží pro udání délky údaje u údaje typu "F" je použitelný i údaj "Deset" pro udání počtu desetinných míst. U jednotlivých typů mají následující význam:
 - **A**-Délka=délka textového řetězce, Deset=0
 - **B**-Délka i Deset=0 (údaj má konstantní délku 1 znak)
 - **D**-Délka i Deset=0 (údaj má konstantní délku 8 znaků)
 - **F**-Délka=počet míst před desetinnou tečkou, Deset=počet desetinných míst
 - **N**-Délka=délka číselného řetězce, Deset=0
 - **T**-Délka i Deset=0 (údaj má konstantní délku 1 znak, přes který se klávesou <Ins> dostanete do volného textu).

K údajům "T" je ještě nutno poznamenat, že se volný text zobrazuje v rámci okna pro přídatnou kartu. Máte-li dodatkových údajů málo nebo budou-li krátké, nebudete mít příliš velký prostor pro psaní. Program se to snaží řešit sám tak, že když zadáte údaj "T" (volný text), potom při zobrazení takové přídatné karty zobrazí tuto přídatnou kartu větší než by bylo nutné.

Máte-li již přídatnou kartu naplněnou údaji a chcete přidat do struktury další údaj nebo některý údaj přejmenovat či upravit jeho velikost, proveďte pro jistotu zálohu dat (nebo alespoň zazálohujte soubory KARTA.000 a KARTA.T00 (existuje-li)). Program sice provádí automatické konverze a většinu vašich úprav zřejmě unese, ale nejste-li příliš znalý zákonitostí konverze datových typů, můžete chtít donutit počítač, aby provedl něco, co nedokáže a dojde tím ke ztrátě dat v přídatné kartě. Můžete převádět typy A na typ N a naopak, typ D na F, ale převod znakových typů na číselné nebo naopak způsobí problémy a ztrátu dat. Rovněž neopatrné manipulace s typem "T" vám může způsobit problémy.

Dále je důležité, abyste úpravy struktury prováděli "krok za krokem". Rozhodně nepřejmenovávejte údaj zároveň se změnou jeho pořadí ve struktuře a podobně.

Vytvořenou přídatnou kartu lze vyvolat v kartě pacienta stiskem klávesy F7. Nejbezpečnější je dobře si promyslet obsah přídatné karty a až potom ji vytvořit. Dále pak již jen přidávat nové údaje. Při požadavku na zrušení více údajů mazat je postupně. Definice karty je chráněna přístupovým heslem "Ordinace".

Definice podprogramů

Tato volba je popsána v kapitole "Vlastní programy".

Servis

Protože různých servisních funkcí neustále přibývá, vznikla tato volba. Ta ve své nabídce bude postupně shromažďovat veškeré servisní funkce tak, aby se nabídka "Ostatní" již zbytečně nerozrůstala. Co nyní nabídka servis obsahuje?

Externí procedury

Jde o obdobu "vlastních podprogramů" s několika drobnými rozdíly. Vlastní podprogramy jsou uloženy v jediné kompaktní struktuře a slouží tedy opravdu jako brána pro připojení jakkoliv velkého programu. Je velmi obtížné na dálku přidat do této struktury nový podprogram, pokud není známo jak pracuje podprogram současný a proto vznikly externí procedury.

U externí procedury tvoří celek právě jedna "Externí procedura", která již není závislá na ničem kromě vlastního programu.

Externí procedury jsou soubory s příponou .PRG uložené v podadresáři PROG. Soubor pak obsahuje zdrojový text, který runtime PC Fandu interpretuje.

Při zvolení volby "Externí procedury" program prohledá podadresář PROG a zobrazí seznam všech souborů s příponou PRG. Do seznamu však nepoužívá jméno souboru, ale text umístěný na prvním řádku souboru počínaje prvním znakem za otevírací komentářovou závorkou až do konce řádku. Ukončovací komentářová závorka se pak umísťuje na druhém řádku. Toto je jediná odchylka od PC Fandu.

Výhoda tohoto řešení spočívá v tom, že kdokoliv může do podadresáře PROG umísťovat soubory s příponou .PRG a bez jakéhokoliv dalšího nastavování jsou použitelné přímo z programu. Naopak pro odstranění nepotřebné procedury stačí vymazat příslušný PRG soubor. V každé verzi najdete alespoň jednu externí proceduru jako ukázkou.

Editor sestav

Volba slouží pro úpravu předdefinovaných tiskových sestav. Jakákoliv úprava se bezprostředně odrazí v tiskové podobě upravené sestavy. Úprava sestav však vyžaduje jisté znalosti. V případě potřeby kontaktujte dodavatele programu. Tato volba je chráněna heslem "ORDINACE". Pozor, toto heslo je uvedeno pouze zde a nelze ho změnit.

Rozhodnete-li se přece jen provádět pokusy, můžete to provést změnami v údajích "Nová", kde je uložena používaná definice sestavy. Ve sloupci "Stará" je uložena původní (firemní) definice sestavy, kterou je možné jen prohlížet a slouží pro návrat k původní definici v případě, že se vám nedaří.

Obnovu původního obsahu definice "Nová" provedete tak, že kurzor nastavíte do řádku se sestavou a stisknete klávesu F8.

Návod jak provádět úpravy sestav a popis syntaktického zápisu není předmětem této příručky. Zájemce o tuto problematiku můžeme odkázat na knihu "PC Fand krok za krokem", která je volněm prodeji.

Upozornění: nikdy nepřejmenovávejte "Název" sestavy. Program by ji potom nenašel a při jejím tisku zahlásí chybu.

Editor souborů

Tato funkce umožňuje systémový přístup do všech souborů programu. Nedoporučujeme žádný neodborný zásah. V editoru souborů neexistují téměř žádné kontroly a tudíž je možné napsat nebo zrušit téměř cokoliv. Funkce je určena pro servisní zásahy softwarových specialistů. Pokud chcete provádět opravu pomocí editoru souborů sami, doporučujeme postup předem konzultovat na lince technické pomoci.

Editace číselníků VZP

Číselníky VZP jsou dodávány čtvrtletně. Tyto čtvrtletní aktualizace odrážejí vždy veškeré změny a proto není nutné do obsahu číselníků zasahovat.

V minulosti se však vyskytly případy, kdy pojišťovna nasmlouvala s lékařem proplacení výkonu, který původně nebyl v číselníku. Proto existuje jako zadní vrátka i tato volba.

Zobrazí se seznam dodávaných číselníků jako v nabídce "Číselníky / Převzaté od VZP" s tím rozdílem, že je umožněno provádět změny. Pozor u číselníku, které umožňují pohled na jednu větu v samostatném formuláři jsou povoleny úpravy až v tomto formuláři, nikoliv v celkovém seznamu.

Upozornění: po neodborných úpravách číselníků může dojít k tomu, že veškeré kontroly proběhnou u vás bez problémů a k odmítnutí dávky dojde až v pojišťovně, proto provádějte změny v číselnících výhradně po domluvě s příslušnou pojišťovnou.

Aktualizace PKontrol

PKontrol je program dodávaný VZP pro formální kontrolu dávek. Je vždy výhodné (při

některých změnách dokonce nutné) mít ten nejaktuálnější PKontrol.

PKontrol nemůže být šířen naší firmou spolu s programem Ordinance PUSSA. Obdržíte jej zdarma na své okresní pobočce VZP. PKontrol si z VZP přinesete na disketě a pro jeho jednoduchou instalaci slouží právě tato volba.

Po spuštění funkce "Aktualizace PKontrol" se vás program zeptá, zda tuto aktualizaci chcete opravdu provést. Pokud zadáte "A", program prohledá disketové mechaniky a z vložené diskety překopíruje soubor PKONTROL.EXE do podadresáře PROG, kde tím nahradí stávající program PKontrol. Můžete si tak nový PKontrol donést z pojišťovny na disketě a sami si jej do programu nahrát bez znalostí adresářové struktury programu.

Údržba

Nabídka obsahuje tři volby:

- Kompletní údržba
- Reindexace
- Údržba archivu dávek

Zrušíte-li v souboru, který je podporován indexy větu, je tato věta označena za neplatnou, ale stále v souboru fyzicky existuje.

Kompletní údržba

Volba umožňuje obnovit indexové soubory, které jsou z jakýchkoli důvodů nekonzistentní nebo vůbec neexistují. Touto volbou se neplatné věty vyřadí fyzicky z databází.

Součástí kompletní údržby jsou i některé kontrolní chody jako při tvorbě dávky. Vyřadí například všechny výkony k nimž neexistuje záznam o návštěvě a jde tedy o výkon nepřístupný z karty pacienta. Zařazení takového výkonu do dávky by způsobilo problémy. Proto je vhodné spustit tuto volbu vždy, když máte pocit, že něco není v pořádku.

Doporučujeme provést kompletní údržbu před vytvářením dávek pro pojišťovny.

Zabráníte tak chybám, které mohou nastat vlivem vnitřní nekonzistence dat.

Reindexace

Reindexace provádí rovněž reindexaci všech indexových souborů. Na rozdíl od kompletní údržby nedělá nic jiného a je tedy mnohem rychlejší.

Údržba archivu dávek

Tato volba provádí speciální údržbu archivu vytvořených dávek. Kontroluje hierarchické vazby mezi jednotlivými záznamy a odstraní záznamy, které nevyhovují kontrolovaným požadavkům. Může jít o doklad, který tvrdí že patří do nějaké dávky a tato dávka neexistuje a podobně. K těmto chybám může dojít při havárii programu či počítače v průběhu tvorby dávek nebo při porušených indexových souborech.

Před údržbou archivu dávek proveďte reindexaci. Po ukončení údržby archivu dávek se reindexace provede znovu automaticky.

Odskok do DOS

Odskok do DOS umožňuje přímo z programu "odskočit" do operačního systému a vyvolat jiný program (např. program pro spolupráci s EKG, UZ a pod.). Upozorňujeme, že vyvolání některých programů se nemusí podařit z důvodu nedostatku paměti (Něco z programu Ordinace stále zůstává v paměti). Některé programy vyžadují spuštění ze svého adresáře, potom je nejlepší vytvořit pro přepnutí do tohoto adresáře a následné spuštění dávkový soubor a po spuštění operačního systému touto volbou volat tento *.BAT soubor.

Pozor, program ORDINACE nemůže ovlivnit chování externích "kešovacích" programů (např. Smartdrive). V případě použití externí "keše" byste měli zabezpečit, aby v průběhu odskoku do DOS nedošlo k běhové chybě takto spuštěného programu s následným "zatuhnutím" celého počítače. Ne vždy by se to muselo obejít bez následků.

Část

IV

Přílohy

4 Přílohy

4.1 Konfigurační program FandInst

Tento program slouží pro nastavení konfigurace barev, tiskárny, klávesnice, myši a dalších parametrů.

Program FANDINST naplňuje soubor instalačních parametrů FAND.CFG, který se zohledňuje během startu PC Fandu. Jestliže chcete námi nastavenou konfiguraci změnit, spusťte program FANDINST, který se nachází v podadresáři RTM.

Při dodání programu je konfigurace optimálně nastavena. Není nutné vůbec spouštět program FANDINST. Popis tohoto programu je zde uveden pro zkušenější uživatele PC.

Program "FandInst" je rozdělen do několika bloků:

- Barvy - barvy pro datový a textový editor, nápovědu, nabídky atd.
- Tiskárna - kódy pro přepínání druhů písma a ostatní "escape" sekvence pro tiskárnu
- Konstanty - hodnoty všech typů ovlivňující chování PC Fandu
- Monitor - adresa video paměti, tvar kurzoru, ošetření sněžení...
- Abeceda - výběr národní abecedy pro lexikální třídění (Kamenický, Latin2)
- Dny - tabulka výjimečných dnů v roce (svátky...)

Instalace barev

Barvy jsou definovány většinou přímo programem a je možné je z programu i měnit. Proto jejich ovlivňování nemá valný smysl. Je však možné změnit barvu nápovědy, horního systémového řádku, dolních nápovědných řádků a textového editoru.

Instalace tiskárny

Obsahuje často používané tiskové standardy. Implicitně je nastaven na "MAT Lat2" čímž je myšlena jehličková tiskárna EPSON kompatibilní s podporou češtiny v kódu Latin 2.

Při startu programu se nastaví vždy ta tiskárna, která je uvedena jako první. Přehazovat pořadí lze současným stiskem klávesy <Ctrl> a šipka vlevo nebo vpravo. Pozor, program PUSSA si sám vybere jako implicitní tiskárnu tu, která je určena v konfiguračních parametrech, ta se pak nemusí nacházet na prvním místě.

V údaji KÓD se zadáním znaků KL, KN, LK, LN může změnit překódování výstupu na tiskárnu. K - Kamenický, L - Latin 2, N - bez diakritiky. Prázdné políčko znamená, že výstup zůstává ve formátu Latin 2. LK převede tisk z kódu Latin 2 do kódu Kamenických a LN způsobí tisk bez diakritiky.

Číslo portu je implicitně nastaveno na 1. Což značí LPT1. Máte-li tiskárnu připojenu na jiný port zadejte zde jeho číslo. Tento postup je preferován před nastavením v programu PUSSA, protože je systémovější.

Instalace konstant

- Počet vět k uložení v editoru (10) po každé desáté větě dojde k automatickému uložení na disk
- Sestava - šířka (80) platí pro všechny sestavy
- Sestava - logická délka (65) počet tiskových řádků na stránce (není-li určeno definicí sestavy jinak)
- Sestava - ukončení strany (3) počet volných řádků na konci stránky
- Výstup rovnou na tiskárnu (N)
- Graficky oddělit stránky (A) stránky zobrazené tiskové sestavy jsou odděleny následujícím znakem
- Znak pro oddělení (.)
- Potvrdit ESC z editoru (N) neměnit, narušilo by práci programu
- Komentář k RDB při ladění (A) pouze pro ladění programu
- CP/M šachta () nepoužitelné, pouze z důvodu kompatibility (nebo spíše z nostalgie)

- Síť LAN - obnovení obrazovky (5)s refresh - lokální síť
- Opakování blokování přístupu (54)CPU - lokální síť
- Pípání při opakovaném blokování (A) - lokální síť
- Pípání při chybách (A)
- Max.velikost XMS pro PC FAND (200)kB rozšířená paměť pro cache. Při dodávce programu PUSSA je tento parametr nastaven na 0 kB, aby nemohlo docházet ke kolizi s externími cache programy.
- Potlačit Ctrl-Break (N) násilné ukončení programu
- Číslo implicitní klávesnice 0 až 4 (1) viz dále
- Myš - vypnuta (N)
- Myš - výměna kláves (N)
- Myš - interval pro dvojitý stisk (8)
- Myš - interval pro opakování (8)
- Prodleva Ctrl, Alt, Shift (0) CPU pro změnu nápovědy na posledním řádku
- Zálohování - automaticky přepsat návěští diskety (A)
- Interval zhasnutí obrazovky (300) s

Instalace abecedy

Pro podporu národního prostředí PC FAND obsahuje driver klávesnice a fonty pro obrazovku. Neřeší pouze fonty pro tiskárnu. Při instalaci se vybírá kódová tabulka pro lexikální třídění z těchto možností:

- IBM - počítač bez instalované národní abecedy
- Kamenických nebo
- Latin 2 - dvě používané varianty kódování češtiny

Program pracuje trvale v kódu Latin 2 a změna toho parametru by narušila třídící schopnosti programu.

Instalace monitoru

- 1. blok - systémové konstanty, které je třeba měnit pouze ve výjimečných případech na nestandardních konfiguracích PC:
- Adresa videopaměti - automaticky nastavena pro Hercules/VGA a pod.
- Ošetřit sněžení? - odstranění "sněžení" na levnějších monitorech, zpomaluje odezvu při zápisu na obrazovku
- Zapnutý kurzor - tvary kurzoru (horní a dolní řádek kurzoru)
- Vypnutý kurzor
- Velký kurzor
- 2. blok - podpora češtiny na monitoru:
 - Použít fonty Fandu? - na EGA/VGA automaticky použije font s diakritikou v kódu Latin 2, u karty Hercules program pracuje v grafickém módu
 - Monitor bez diakritiky? - z hlášení pro komunikaci s uživatelem odstraní před zapsáním na obrazovku diakritiku. To funguje pouze u systémových hlášení.

4.2 Národní prostředí a práce s myší

Program Ordinance PUSSA standardně pracuje s českou diakritikou a umožňuje ovládání myší.

Podpora národního prostředí

Program Ordinance PUSSA podporuje národní diakritiku pro klávesnici a monitor . Při stisku kláves <Alt+F8> se zobrazí menu s nabídkou jednotlivých typů klávesnic:

- Původní,
- Česká,
- Amatérská česká,
- Slovenská,
- Německá amatérská.

Kurzor je nastaven na právě použité klávesnici a je možno ji změnit. Na spodním řádku obrazovky je ve stručnosti každá klávesnice charakterizovaná. Která klávesnice má být nastavena po spuštění programu je možné ovlivnit instalačním programem FANDINST.

Výstup české diakritiky na tiskárnu:

Tiskárna musí znát kódovou tabulku Latin 2 nebo Kamenických (download, nebo čs. HW sada). V případě problémů se poraďte s dodavatelem vaší tiskárny nebo volejte dodavatele programu.

Monitor:

Monitor, ale i obsah datových souborů je standardně kódován v kódu **Latin 2**.

Podpora pro práci s myší

Program Ordinace PUSSA podporuje ovládání pomocí myši. V některých větších formulářích je velice vhodné myš používat. Myš musí mít nainstalován svůj ovladač. (Např. pro myši GENIUS je to GMOUSE.COM). Použití myši lze zakázat v programu FANDINST.

Význam tlačítek:

- Pravé tlačítko = <Esc>
- Levé tlačítko = dle kontextu (například <Enter> na pozici).

Toto nastavení lze přehodit programem FANDINST.

- menu: stisk na volbě = vybrat;
- help: stisk na zdůrazněném hesle = <Enter>.
- poslední řádek: stisk na zdůrazněném názvu klávesy nebo znaku vyvolá určenou činnost. Platí i pro pohyb v datovém a textovém editoru.

4.3 Komunikace programu s uživatelem

Program umožňuje velmi přehledným způsobem pracovat i s velkým objemem dat pomocí tzv. roletových menu a zobrazení dat v oknech, vzájemně se překrývajících.

Komunikaci programu s uživatelem lze shrnout do několika bodů:

- Režim nabídek (menu)
- Datový editor
- Textový editor
- Náповěda

V každém z těchto režimů se program chová poněkud odlišně a proto je nutné v každém okamžiku vědět, ve kterém z těchto režimů se nacházíte. V opačném případě můžete potvrdit některou nevratnou činnost (například smazání věty, přepsání údajů a podobně).

Režim nabídek

V tomto režimu program nabízí vždy několik možností dalšího postupu. Uživatel potom kurzorovými klávesami vysvítl vybranou činnost a stiskne klávesu <Enter>, čímž vyvolá zvolenou činnost. Tato činnost může obsahovat další nabídku atd. U každé nabídky je zdůrazněn jeden znak (zpravidla první). Stiskem této klávesy vyvoláte právě tu činnost, v jejímž názvu je znak obsažen. Stiskem klávesy <F1> vyvoláte náповědu k právě vysvícené volbě nabídky (přejdete tak do režimu náповědy).

Datový editor

V tomto režimu je program vždy, když prohlížíte, opravujete nebo pořizujete data. Jde tedy o nejdůležitější režim jehož popis je uveden v samostatné kapitole.

Textový editor

V tomto režimu je program vždy, když vstoupíte klávesou <Insert> do tzv. "volného textu", nebo když spustíte interní textový editor. Vzhledem k rozsáhlosti je popis uveden v samostatné kapitole.

4.4 Datový editor

V tomto režimu je počítač vždy, když prohlížíte, opravujete nebo pořizujete data. Jedná se tedy o nejdůležitější režim.

Datový editor může mít podobu :

- tabulky
- formuláře.

Obě podoby datového editoru jsou velmi podobné. Liší se však ve způsobu ovládání, protože zatím co tabulka zobrazuje více vět, formulář zobrazuje pouze jednu. Pro jednoduchost budeme popisovat datový editor v podobě tabulky. Budeme-li mluvit o formuláři, předem to zdůrazníme.

Režimy datového editoru

Datový editor se může nacházet v jednom ze tří režimů, přičemž v každém z nich se chová poněkud jinak. Je proto vhodné znát tyto režimy a umět rozpoznat v jakém režimu se datový editor právě nachází.

- Pořizovací režim - umožňuje přidávat do souborů nové věty. Pohyb datového kurzoru je omezen pouze na pořizovanou větu. Nelze se tedy vrátit na předchozí věty a cokoliv v nich upravovat. Pokud to chcete učinit, můžete klávesou <F2> přejít do režimu editace. Ztratíte však nedokončenou větu. Dokončit větu znamená vyplnit všechny údaje věty.
- Editační režim - tento režim umožňuje pohyb po celém souboru a opravu pořízených údajů, není-li to zakázáno. Do režimu pořízení můžete přejít stisknutím klávesy <F2>.

- Údajový režim - slouží k pořízení a úpravě jednoho údaje věty. Klávesa <Ins> umožňuje vstup do již pořízeného údaje a opravu libovolných znaků. Pokud je datový editor v tomto režimu, je možné se pohybovat pouze uvnitř jednoho údaje. Klávesa <Enter> ukončuje editaci údaje a přechází na další údaj. Klávesa <Esc> v tomto režimu obnovuje původní obsah údaje.

Pořízení údajů

Program pracuje v podstatě se šesti typy údajů. Při pořizování každého z typů údajů se datový editor chová předem nastaveným způsobem, proto je vhodné si o těchto typech něco říci.

- Číselný typ - tento typ může obsahovat pouze číselné údaje. Číslo může obsahovat znaménko a desetinnou část. Rozsah přípustných hodnot je určen programem a není možné ho měnit. Stejně tak desetinná místa. Jako příklad uvedeme způsob zadání čísla se dvěmi desetinnými místy a jeho zobrazení programem:

Uživatel	Program
15	15.00
5.1	5.10

- Znakový typ - tento typ může obsahovat libovolné znaky. Počet znaků je dán programem a může se pohybovat od jednoho do 255 znaků. Programem může být omezen i obsah, např.: "ženatý", "svobodný"...
- Numerický řetězec - je speciálním znakovým typem, který může obsahovat pouze číslice 0 až 9. Je využíván většinou jako pořadové číslo. Jako příklad uvedme numerický řetězec pro pět číslic:

Uživatel	Program
1	00001
125	00125
3001	03001
12548	12548

- Datum - slouží pro zadávání data. Základní podoba údaje má tvar DD.MM.RR ve smyslu

den, měsíc, rok. V některých případech je maska upravena třeba pro zadání měsíce a roku - MM.RR, nebo pro čtyřmístné číslo roku. Program kontroluje správnost data včetně přestupného roku. Není nutné zadávat datum celý, stačí jen tu část, která nesouhlasí s datem aktuálním. Jako příklad uveďme chování programu, je-li dnes 13.1.2001:

Uživatel	Program
15	15.01.2001
20.9	20.09.2001
1.1.58	01.01.1958

Chybně zadané hodnoty datumu:

30.2.98
35.10.2000
5.15.58
152.01
1,12

Počítač na tyto chyby upozorní a vyzve vás k opětovnému zadání data.

- Logický typ - může nabývat pouze dvou hodnot: A, N ve smyslu ano, ne.
- Volný text - naplňuje se pomocí textového editoru a je používán pro různé poznámky, popisy a podobně. Nemá pevnou délku. V datovém editoru jsou tyto údaje prezentovány jednou tečkou v případě, že je volný text prázdný, nebo "*" (hvězdičkou) když volný text obsahuje alespoň jeden znak. Do naplněného volného textu se dostanete stisknutím klávesy <Insert> nebo dvojitém stiskem levého tlačítka myši. Klávesou <Esc> nebo stisknutím pravého tlačítka myši se vrátíte zpět do datového editoru.

Pohyb po souboru

Po souboru se pohybujeme pomocí datového kurzoru, který je na obrazovce vyznačen barevným odstínem plochy jednoho údaje. Při každém režimu se datový editor chová jinak, proto zde uvádíme význam jednotlivých kláves postupně pro všechny režimy.

Údajový režim

Klávesa	Význam
←	na předchozí znak v údaji
→	na následující znak v údaji
Home	na první znak v údaji
End	na poslední znak v údaji
Delete	maže znak nad kurzorem
BackSpace	maže znak vlevo před kurzorem a přesouvá kurzor na pozici vymazaného znaku
Enter	ukončení editace údaje (z libovolné pozice kurzoru v editovaném údaji) se zápisem nové hodnoty
Esc	přerušení editace a obnovení původní hodnoty údaje. Užitečné tehdy, když omylem začnete editovat údaj, který jste nechtěli přepsat. <Esc> původní obsah údaje "zachrání"
Insert	umožňuje vstup do již pořízeného údaje, aniž by došlo ke zrušení jeho původního obsahu. Uvnitř údaje se pak lze pohybovat pomocí již popsáných kláves. Tuto možnost oceníte tehdy, když chcete v delším údaji opravit pouze jeden znak a nechcete kvůli tomu znovu vypisovat celý údaj.
F4	Klávesa umožní dodat znaku diakritiku. Stačí najet kurzorem na požadované písmeno a stisknout klávesu <F4>. U některých písmen program postupně nabízí všechny možnosti diakritiky (e, é, ě, ě)
Alt+F8	tato kombinace kláves vyvolá nabídku pro výběr ovladače klávesnice.

Pořizovací režim

V pořizovacím režimu se pohybujete pouze po již pořízené části věty. Možnosti jsou tedy velmi skromné:

Klávesa	Význam
←	na předchozí údaj ve větě
→	na následující (již pořízený) údaj ve větě
Home	na první údaj ve větě
End	na poslední již pořízený údaj ve větě
Enter	na následující údaj (z posledního údaje na novou větu)
Insert	přechod do údajového módu u pořízených údajů
F2	přechod do editačního módu
Esc	ukončuje editaci daného souboru s uložením všech provedených změn na disk v dokončené větě
Alt+Esc	ukončení editace bez uložení změn (soubor zůstane v té podobě, ve které byl před zahájením editace)

Editační režim

Lze se pohybovat po všech již pořízených větách souboru a je-li to povoleno opravovat údaje. K pohybu slouží následující klávesy:

Klávesa	Význam
←	na předchozí údaj ve větě
→	na následující údaj
Enter	na následující editovatelný údaj
Home	na první údaj ve větě
End	na poslední údaj ve větě
PageUp	na předchozí stranu
PageDown	na následující stranu
Ctrl-Home	na předchozí větu
Ctrl-End	na následující větu
Ctrl-Page Up	na začátek souboru
Ctrl-PageDown	na konec souboru
Insert	přechod do údajového režimu u pořízených údajů
F2	přechod do pořizovacího režimu
Esc	ukončuje editaci aktuálního souboru s následným

	uložením provedených změn na disk u dokončených vět
Alt-Esc	ukončení editace bez uložení změn

Stranou se rozumí obsah jedné obrazovky bez ohledu na to, kolik je na ní zobrazeno vět. Pokud je na obrazovce pouze jedna věta, jsou zablokovány klávesy šipka nahoru a šipka dolů pro pohyb mezi větami. Přejít lze provést pouze klávesami <PgUp> a <PgDn>.

Při pohybu mezi údaji ve formuláři (je zobrazena pouze jedna věta) lze použít pouze klávesy **B** a **r** i v tom případě, že jsou údaje umístěny ve formuláři pod sebou. Tuto vlastnost program Ordinance PUSSA odstraňuje možností pohybu i pomocí kláves šipka nahoru a šipka dolů.

Speciální kombinace kláves

Klávesa	Význam
Ctrl+←	vymění aktuální větu s předchozí větou
Ctrl+→	vymění aktuální větu s následující
Ctrl+F5	vyvolání řádkového kalkulátoru
Ctrl+Y	zruší aktuální větu. Program si ve většině případů vyžádá potvrzení.
Ctrl+N	vloží prázdnou větu na místo datového kurzoru. Věta s nastaveným kurzorem je posunuta dále a na jejím původním místě je prázdná věta připravena k editaci.
Ctrl+U	obnoví původní obsah právě editované věty (včetně volných textů), zruší provedené změny ve větě
Ctrl+\	přeskočí zbývající údaje v právě editované větě a odskočí na začátek příští věty

Řádkový kalkulátor

Stiskem kláves <Ctrl+F5> v datovém, ale i v textovém editoru lze vyvolat jednoduchý řádkový kalkulátor.

Na spodním řádku obrazovky se zobrazí:

Vypočítej: a volné místo pro zadání vzorce výpočtu.

Ve výpočtech lze použít všechny údaje souboru (systémové názvy údajů jsou zobrazeny v předposledním řádku v hranatých závorkách).

Samozřejmě lze použít všechny operátory:

```
+ sčítání  
- odčítání  
* násobení  
/ dělení
```

Pro složitější výpočty lze použít speciální funkce, následované číselným výrazem v závorce:

Funkce	Význam
PI	Ludolfovo číslo
ABS (čís.výraz)	Absolutní hodnota
INT (čís.výraz)	Celá část číselného výrazu
FRAC (čís.výraz)	Desetinná část číselného výrazu
SQR (čís.výraz)	Druhá mocnina
SQRT (čís.výraz)	Druhá odmocnina
SIN (čís.výraz)	Sinus
COS (čís.výraz)	Cosinus
ARCTAN (čís.výraz)	Arkus tangens
LN (čís.výraz)	Přirozený logaritmus
EXP (čís.výraz)	Exponenciála
RANDOM	Náhodné číslo z intervalu <0,1>

Klávesami <Ctrl+U> lze obnovit poslední zadaný vzorec.

Klávesami <Ctrl+F4> lze převzít výsledek výpočtu do aktuálního údaje v datovém editoru. Je však nutné, aby tento údaj byl stejného typu jako výsledek. V opačném případě k převzetí nedojde. Převzetí výsledku do textu je možné i v textovém editoru.

Příklad:

předpokládejme, že je dnes 08.06.92 a že jste kalkulátor vyvolali z následující věty:

```
Jméno          Novák
Ulice          Letní 55
PSČ            586 01
Město          Jihlava
DatumNarození 05.05.55
MěsíčníPlat   12000
```

Potom lze pomocí řádkového kalkulátoru provést následující výpočty:

Zadaný vzorec	Výsledek
'Vážený pan '+Jméno	Vážený pan Novák
Jméno+', '+Město	Novák, Jihlava
MěsPlat*12	144000,00
(10+100)/11+10	20,00
1+1	2,00
sqr(10)	100,00
sqrt(9)+3	6,00

Funkční klávesy

O některých funkčních klávesách již byla řeč. Níže popsané funkce jsou standardní pro všechny tabulky i formuláře datového editoru. V některých případech však program tyto klávesy využívá jiným způsobem. To je vždy označeno ve spodním systémovém řádku. Níže popsané funkce jsou pak nepřístupné.

F2-Poříd'

Pomocí této klávesy lze přepínat mezi režimy editace a pořízení. Nacházíte-li se v režimu editace, potom klávesou <F2> se přepnete do režimu pořízení. Nyní můžete pořizovat nové věty do souboru. Opustit pořizovací režim můžete klávesou <Esc>, přičemž se uloží pouze celé věty (věty pořízené ve všech údajích). Poslední neúplná věta (existuje-li), je ztracena.

Stiskem klávesy <F2> neopustíte datový editor, ale přejdete opět do režimu editace.

F3-Hledej

Touto klávesou lze provést vyhledání věty podle klíče. Klíč je údaj nebo skupina údajů, podle kterých je soubor seřazen. Po stisku klávesy <F3> a zadání klíčových údajů se kurzor nastaví na hledanou větu. Je-li povolen několikanásobný výskyt klíče, potom na první větu, která odpovídá zadaným hodnotám.

Pokud se hledaná věta nenalezne, program vydá chybové hlášení:

```
F10! věta neexistuje
```

a nastaví datový kurzor na následující větu. V některých případech program chybové hlášení nevydává.

F4-Duplikace

Tato funkce umožní zkopírovat do aktuálního údaje hodnotu téhož údaje z předchozí věty. V režimu pořizování se kopírování provede automaticky. V režimu editace si program vyžádá potvrzení k přepsání aktuálního údaje. Kladná odpověď (A) způsobí přepsání hodnoty aktuálního údaje, po záporné odpovědi (N) se duplikace neprovede.

F5-Přepínače

Po stisknutí klávesy <F5> se zobrazí následující nabídka:

- Podmnožinu
- Duplikace
- Tabelátor
- Aditivní změny
- Kontroly

Podmnožinu - zobrazí nebo naopak vypne podmnožinu vět souboru, která je definována přes funkční klávesu <F6>. Ve většině tabulek a formulářů je možnost vytvoření podmnožiny

zablokována.

Duplikace - funkci duplikace jsme vysvětlili při popisu klávesy <F4>. Zde je však možné při pořizování většího množství vět se stejným údajem nebo údaji provádět duplikaci automaticky. Nastavte kurzor na údaj, který chcete automaticky duplikovat ve všech nově pořizovaných větách. Stiskněte klávesu <F5> a vyberte volbu "Duplikace". Nastavení automatické duplikace je znázorněno šipkou dolů po pravé straně údaje u první zobrazené věty. V následující editované větě se pak automaticky zkopíruje hodnota údaje z předchozí věty, aniž byste museli tento údaj pořizovat a následně potvrdit klávesou <Enter>.

Tabelátor - tato funkce má význam, když chcete měnit pouze jeden nebo jen několik údajů ve větě. Nastavte kurzor na údaj, který chcete měnit, stiskněte klávesu <F5>, zvolte funkci "Tabelátor". Tuto činnost můžete opakovat pro další údaj. Nyní můžete opravit první údaj. Po stisknutí klávesy <Enter> program přeskočí všechny neoznačené údaje a zastaví se na dalším označeném. Nastavení funkce tabelátoru je znázorněno znakem "<" po pravé straně názvu údaje u první zobrazené věty. Nastavení funkce "Duplikace" i "Tabelátor" u téhož údaje je znázorněno znakem "<<".

Aditivní změny - jsou programátorem stanovené změny hodnot dat v nadřizovaných souborech toho souboru, který je právě editován. Touto volbou lze provedení těchto změn vypnout. To je indikováno v posledním řádku obrazovky znaky "#A". Použití této funkce může způsobit nestandardní chování programu a proto vypnutí provádějte pouze na pokyn Vašeho dodavatele nebo autora.

Kontroly - při editacích souborů se provádí mnoho logických kontrol na správnost a úplnost zadaných údajů. Touto volbou je možné tyto kontroly vypnout. Vypnutí kontrol je indikováno na posledním řádku obrazovky znaky "#L".

F6-Akce

Slouží pro práci s vytvořenými soubory. Lze vytvářet nejrůznější sestavy bez nutnosti znalosti programování, přičemž je možné pracovat pouze se zadanou podmnožinou vět souboru. Tato funkce je v programu ve většině případů zablokována a nahrazena jinou funkcí.

4.5 Textový editor

Program Ordinace PUSSA obsahuje integrovaný textový editor.

Textový editor se používá pro psaní tzv. "volných textů" a pro samostatné textové soubory. Volný text je zvláštní údaj datového editoru, který může obsahovat libovolný text velikosti až 64 KB (přibližně 24 strojopisných stran). Textový editor lze vyvolat z volby "OSTATNÍ".

Komunikace editoru s uživatelem

První (systémový) řádek obrazovky v textovém editoru vás informuje o:

- aktuální pozici kurzoru
- názvu editovaného souboru
- pokračování souboru v obou směrech (šipkami)
- aktuálních hodnotách přepínačů, jejichž stavy lze odpovídajícím povelem měnit (zapínat a vypínat).

Přepínat lze tyto stavy

	zap.	povel
vkládání/přepisování při psaní textu	Vkl	Ins
odsazování dalšího řádku podle předchozího	Ctrl+I	Přep
automatické formátování na konci řádku	Ctrl+W	Ctrl+Q, Ods
zarovnávání na pravý okraj při formátování	Ctrl+J	Form Ctrl+Q, Ctrl+O, Zar

Kromě prvního řádku vás editor informuje i spodním řádkem obrazovky o tom, že můžete kdykoliv editovaný soubor vytisknout nebo uložit na pevný disk (funkční klávesy <F6> a <F9>). Kdykoliv můžete stisknutím klávesy <F1> vyvolat nápovědu textového editoru, který poskytuje ucelený přehled o jeho možnostech.

Podpora národního prostředí

Klávesami <Alt+F8> můžete kdykoliv vyvolat nabídku pěti druhů klávesnic, stejně jako v datovém editoru. Klávesnici, která má být programem nastavena při svém startu, lze nastavit instalačním programem "FANDINST".

Módy textového editoru

V textovém editoru lze pracovat ve dvou základních režimech - editačním a prohlížecím. Při prohlížení jsou blokovány všechny funkce, které by mohly změnit obsah textu. Jsou povoleny pouze funkce posuvu kurzoru po obrazovce, listování. Tento režim je použit při zobrazení tiskové sestavy na obrazovce před jejím tiskem. Při editačním režimu jsou otevřeny veškeré funkce textového editoru.

Možnosti textového editoru

Popis možností textového editoru je rozdělen do následujících částí:

- pohyby kurzoru
- editace textu
- práce s bloky textu
- formátování textu
- vyhledávání textových řetězců
- druhy písma a barvy
- tečkové příkazy

Pohyby kurzoru:

←	Na předchozí znak
→	Na následující znak
↑	Na předchozí řádek
↓	Na následující řádek
Ctrl+←	na předchozí slovo

Ctrl+→	na následující slovo
Home	na začátek řádku
End	na konec řádku
PageUp	na předchozí stranu
PageDown	na následující stranu
Ctrl+PageUp	na začátek textu
Ctrl+PageDown	na konec textu
Ctrl+W	posune obrazovku o jeden řádek dolů
Ctrl+Z	posune obrazovku o jeden řádek nahoru

Editace textu

Editace textu je zapsání textu na požadovanou pozici nebo pouhé prohlížení již napsaného textu.

Klávesa	Význam
Enter	Ukončení editace řádku
Esc	Ukončení editace s nahráním změn na disk
Del	mazání znaku pod kurzorem
BackSpace	mazání znaku vlevo před kurzorem
Ctrl+T	výmaz jednoho slova
Ctrl+Y	výmaz řádku
Ctrl+Q Ctrl+Y	výmaz od pozice kurzoru do konce řádku
Ctrl+U	zrušení změn a obnovení textu z disku (platí pouze pro aktuální úsek textu)
Ctrl+Q Ctrl+L	obnovení řádku (pouze pro právě editovaný řádek)
F9	nahrání změn na disk
Ctrl+N	vložení nového řádku za kurzor
Ctrl+I	tabelátor
Ctrl+J	tabelace zprava
Ctrl+O Ctrl+C	vycentrování textu
F4	přidání (odstranění) diakritiky pro znak, na kterém stojí kurzor

Textový editor umožňuje kreslení jednoduchého i dvojitého rámečku. Pohyb kurzoru po obrazovce je shodný v režimu prohlížení i editace.

Klávesa	Význam
Ctrl+Q Ctrl+-	Jednoduchá rovná čára
Ctrl+Q Ctrl+=	Dvojitá rovná čára
Ctrl+Q Ctrl+/ Šipky	Maže čáru po zvolení typu čáry stačí pohybovat šipkami ve zvoleném směru
Esc	Ruší volbu typu čáry

Po zvolení typu čáry je možné použít znaky "-" a "=" pro změnu čáry, znak "/" pro mazání již nakreslených čar a "mezerník" pro tzv. "zvednutí pera" k přesunu kurzoru na jinou pozici bez kreslení čáry.

Pokud chcete kreslit rámeček i směrem dolů pod již pořízený text, je třeba si předem připravit volné místo pomocí klávesy <Enter>.

Práce s bloky textu

Blok je označená část textu, se kterou lze provádět další operace jako například přenesení nebo kopírování na jiné místo textu, smazání a další. Blok je zvýrazněn inverzním zobrazením, tak aby bylo patrné, že je nějaký blok vyznačen.

Klávesa	Význam
Ctrl+K Ctrl+N	Přepíná mezi sloupcovým a normálním typem bloku
Ctrl+K Ctrl+B nebo F7	Označení začátku bloku
Ctrl+K Ctrl+K nebo F8	Označení konce bloku
Ctrl+K Ctrl+C	Kopie bloku na místo kurzoru (původní text zůstává na svém místě)
Ctrl+K Ctrl+V	Přenesení bloku na místo kurzoru (text na původním místě se nezachová)
Ctrl+K Ctrl+Y	Výmaz bloku (jde o zrušení textu jenž je blokem vymezen)

Ctrl+K Ctrl+R	Čtení bloku uloženého v textovém souboru
Ctrl+K Ctrl+W	Zápis bloku do textového souboru
Ctrl+K Ctrl+U	Změna všech písmen v bloku na velká
Ctrl+K Ctrl+L	Změna všech písmen v bloku na malá
Ctrl+K Ctrl+F	Formátování do odstavce
Ctrl+K Ctrl+P	Tisk bloku
Ctrl+F7	Kopie bloku do Clipboardu (zásobník na uchování jednoho bloku textu)
Shift+F7	Kopie bloku z Clipboardu na místo kurzoru

Formátování textu

Textový editor umožňuje upravit vzhled vašich textů formátováním do odstavců. Textový editor rozlišuje "měkké" a "tvrdé" konce řádků. Odstavec je pak definován jako úsek textu ukončený tvrdým koncem řádku.

- Tvrdý konec řádku - vzniká tehdy, pokud přejdete na nový řádek stiskem klávesy <Enter>.
- Měkký konec řádku - vzniká automatickým přechodem na nový řádek při nastaveném formátování.

Možnosti formátování textu:

- Ctrl+O Ctrl+L pro nastavení levého okraje textu. Standardně je nastaven na jedna. Toto číslo udává, že text bude začínat od prvního sloupce obrazovky.
- Ctrl+O Ctrl+R pro nastavení pravého okraje textu. Standardně je okraj nastaven na 78. Toto číslo udává sloupec obrazovky, kde se může nacházet poslední znak textu.
- Ctrl+B způsobí zformátování textu od pozice kurzoru až ke konci odstavce mezi nastavené okraje.
- Ctrl+O Ctrl+W slouží pro zapnutí (nebo následné vypnutí) režimu automatického formátování. Při automatickém formátování editor hlídá pravý okraj textu a po jeho dosažení odřádkuje (jde o měkký konec řádku). Řádky s tvrdým koncem řádku jsou označeny na pravém okraji obrazovky znakem "<". V prvním (systémovém) řádku je při

- zapnutí formátování uvedena zkratka "Form".
- Ctrl+K Ctrl+F umožňuje formátovat celý označený blok textu, který se může skládat i z několika odstavců.
 - Ctrl+O Ctrl+J zapíná (nebo následně vypíná) "zarovnávání" textu k pravému okraji tak, že poslední znak řádku se vždy nachází na pravém okraji textu. Toho editor dosahuje vkládáním mezer mezi jednotlivá slova. Zapnuté zarovnávání je indikováno v systémovém řádku zkratkou "Zar".
 - Ctrl+Q Ctrl+I zapíná (nebo následně vypíná) tzv. "odsazování". Zapnutí je indikováno v systémovém řádku zkratkou "Ods". Při zapnutém odsazování se kurzor po přechodu na nový řádek nastaví pod první znak předcházejícího řádku.

Vyhledávání v textu

Práci s rozsáhlejšími texty vám jistě usnadní možnosti editoru v oblasti vyhledávání a nahrazování slov nebo jejich částí. Vyhledávání funguje i ve volných textech a umožňuje tak vyhledávat záznamy podle údajů zapsaných do volných textů.

Možnosti vyhledávání:

- Ctrl+Q Ctrl+F umožňuje vyhledání zadaného textového řetězce
- Ctrl+Q Ctrl+A umožňuje vyhledání a následné nahrazení původního textu novými zadanými hodnotami
- Ctrl+L umožňuje vyhledání dalšího výskytu textového řetězce zadaného jednou z výše uvedených možností.

Druhy písma a barvy

Textový editor umožňuje tisknout různé druhy písma. Každému druhu písma odpovídá jedna barva, která je aktivována kombinací kláves <Ctrl+P> <Ctrl+znak>. Tyto kombinace fungují jako přepínače. První výskyt barvu zapne, druhý ji opět vypne. Bližší informace a nejen k druhům písma v podrobné nápovědě programu.

Část

V

Závěr

5 Závěr

Program Ordinace PUSSA je na našem trhu již od roku 1992 a používá jej několik set lékařů po celém území České republiky.

Program je pravidelně aktualizován na základě požadavků legislativy, zdravotních pojišťoven a samozřejmě i samotných lékařů - uživatelů.

Program je k dispozici i v síťové verzi. Dostatečný výkon poskytuje při současném přístupu až z deseti stanic. Kromě základní verze jsou k dispozici i specializované nadstavby, které funkčnost programu dále rozšiřuje. Podrobnější informace jsou uvedeny v této příručce a ceníku (který je součástí programu).

Další informace k programu jsou uvedeny na našich internetových stránkách. Jakoukoliv vaši otázku jsme připraveni zodpovědět na servisním telefonním čísle (Hotline). Telefonní čísla a další kontaktní informace jsou uvedeny v úvodu této příručky.

Ing. Ivo Štolpa, Jihlava.

Poznámky:

PUSSA software

Ing. Ivo Štolpa
Žižkova 13
58601 Jihlava

hotline: 602 732 124
fax: 602 783 071
telefon+fax: 567 320 386
e-mail: pussa@pussa.cz
www stránky: <http://www.pussa.cz>